

Οἰκολογία
καὶ Ἐκκλησία
Σελ. 142

«Ἐπὶ τὴν ἡλίου δύσιν»
Σελ. 146

Καταστροφικές Λατρεῖες. Ἕνας σύγχρονος ἐφιάλτης!
Σελ. 163

ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ Ἐκκλησιαστική

ΑΠΟ ΠΝΕΥΜΑ ΚΑΙ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΖΩΗ
Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Κύπρου
κ.κ. Χρυσόστομου. Σελ. 123

ΑΠΡΙΛΙΟΣ - ΙΟΥΝΙΟΣ 2008 - ΤΕΥΧΟΣ 3ο
ΙΕΡΑ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΚΥΠΡΟΥ

ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ Εκκλησιαστική

ΟΡΘΟΔΟΞΟ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΕΝΤΥΠΟ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ
ΑΠΟ ΤΟ ΓΡΑΦΕΙΟ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ
ΚΑΤΗΧΗΣΕΩΣ ΚΑΙ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ

ΙΕΡΑΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ
ΚΥΠΡΟΥ

Διεύθυνση: Τ.Κ. 21130
1502 Λευκωσία

Τηλ. 22554600

Τηλεομοίωτυπο: 22439074

Ήλεκτρονική διεύθυνση (E-mail):

diafot@cy.net

Λευκωσία

Ή Απρίλιος - Ή Ιούνιος 2008

Ή Έτος 1ο - Τεύχος 3ο

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ή Άγιο Πνεύμα καί πνευματική ζωή	123
Κυριακή τών Μυροφόρων	126
Κυριακή τής Σαμαρείτιδος	128
Κυριακή τοῦ τυφλοῦ	131
Κυριακή τής Πεντηκοστῆς	133
Ή προφήτης Ζαχαρίας	136
Πεντηκοστήν ἑορτάζομεν καί Πνεύματος ἐπιδημίαν	139
Οἰκολογία καί Ή Εκκλησία	142
Ή Επί τίν ἡλίου δύσιν	146
Ή διακονία τής Ή Εκκλησίας στό Νοσοκομεῖο	148
Χριστιανή γυναίκα ἡ καλή Σαμαρεῖτις στόν κόσμo	150
Ή Απορῦθμιση καί πνευματική ρύθμιση ..	156
Ή Eurostat γιά τή νεολαία	159
Ή Ιατ	160
Ή Ιατρικῶς Ή Υποβοηθούμενη Ή Αναπαραγωγή - Ή Ή Ορθόδοξη ἄποψη	162
Καταστροφικές Λατρείες. Ή Ένας σύγχρονος ἐφιάλτης!	165
Ή Ο ἅγιος Ή Επιφάνιος Κύπρου	169
Ή Ο γέροντας Σωφρόνιος Σαχάρωφ	173
Ή Ορθόδοξη Ή Εκκλησία, ἑρμηνεία καί σχέσεις τών δύο φύλων	178
Ή Παραμονή ἑξετάσεων	182

“Άγιο Πνεῦμα καί πνευματική ζωή

Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Κύπρου
κ.κ. Χρυσοστόμου Β΄

Κατά τόν Μυστικό Δείπνο ὁ Κύριος ἔδωσε στους Μαθητές Του μερικές δυσνόητες ὑποσχέσεις: «...πάλιν ἔρχομαι καί παραλήψομαι ὑμᾶς πρὸς ἑμαυτόν, ἵνα ὅπου εἰμί ἐγώ καί ὑμεῖς ἦτε» καί «οὐκ ἀφήσω ὑμᾶς ὀρφανούς· ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς» (Ἰω. ιδ΄, 3 καί 18). Οἱ ὑποσχέσεις αὐτές ἐκπληρώθηκαν τὴν ἡμέρα τῆς Πεντηκοστῆς, ὅταν ἦλθε πάλι ὁ Χριστός (μαζί Του καί ὁ Πατήρ) νά κατοικήσει στους πιστούς Του ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι. Μέ τὴν παρουσία τοῦ Ἁγίου Πνεύματος θά συνεχισθεῖ ἡ παρουσία τοῦ Χριστοῦ μέσα στὴν Ἱστορία. Τό Ἅγιο Πνεῦμα θά ὀδηγεῖ τὸν ἄνθρωπο στὸν Χριστό καί διὰ τοῦ Χριστοῦ στὸν Πατέρα, δηλαδή στὴν θέωση. Ἐάν ὁ Πατήρ εἶναι ἡ οἰκία (βλ. Ἰω. ιδ΄, 1), ὁ Υἱὸς εἶναι ἡ θύρα (βλ. Ἰω. ι΄, 9), τό Ἅγιο Πνεῦμα εἶναι τό κλειδί, γιὰ νά ἀνοίξει ἡ θύρα (βλ. Α΄ Κορ. ιβ΄, 3).

Τό Ἅγιο Πνεῦμα σύμφωνα μέ τούς λόγους τοῦ Θεανθρώπου (βλ. Ἰω. ιδ΄, 16-17, 25-26 καί κε΄, 26) δέν εἶναι «ἡ ἐνεργὸς δύναμις τοῦ Θεοῦ», ὅπως ἰσχυρίζονται πολλοὶ αἵρετικοί, ἀλλά εἶναι τό τρίτο πρόσωπο τῆς Ἁγίας Τριάδος, «τό σύν Πατρί καί Υἱῷ συμπροσκυνούμενον καί συνδοξαζόμενον». Κατά τό Μέγα Ἀθανάσιο «ὁ Πατήρ, δι΄ Υἱοῦ, ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ ποιεῖ πάντα». Ἔτσι ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμή τῆς Δημιουργίας ἐμφανίζεται ὡς ζωοδότης, πού συνέχει καί συγκρατεῖ τό σύμπαν (βλ. Γεν. α΄, 1), ζωοποιεῖ τὸν πρῶτο ἄνθρωπο (βλ. Γεν. β΄, 7), φωτίζει τούς Ἁγίους τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης καί «λαλεῖ δι΄ αὐτῶν» (βλ. Β΄ Πέτρ. α΄, 21).

Κατά τήν Ἐκκλησιολογία καί Ἐκκλησιολογία τοῦ κόσμου τό Ἅγιο Πνεῦμα πάλι εἶναι ἐνεργά παρόν καί ζωοποιεῖ. «Ἐπέρχεται» στήν Παρθένο Μαρία καί ζωοποιεῖ στήν ἁγία κοιλία της τήν ἀνθρώπινη φύση τοῦ Νέου Ἀδάμ, τοῦ Θεανθρώπου Σωτήρα τοῦ κόσμου (βλ. Λουκ. α', 35). Τήν ἡμέρα τῆς Πεντηκοστῆς ἀκούγεται σάν «πνοή βιαία» καί ἐμφανίζεται σάν «γλῶσσα πυρός» καί γίνεται ἡ «ψυχή», πού ζωοποιεῖ καί συγκροτεῖ τό Σῶμα τοῦ Χριστοῦ, τήν Ἐκκλησία, ὡς τήν ἐν Χριστῷ Κοινωνία τῶν Ἁγίων.

Ὅπως βλέπουμε τό Ἅγιο Πνεῦμα ἐμφανίζεται στήν Ἁγία Γραφή ὡς πηγὴ ὄλων τῶν μορφῶν ζωῆς. Ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι ἔρχεται στήν ὑπαρξη ὅλη ἡ κτίσις, ἄψυχη καί ἔμψυχη. Ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι ἀρχίζει ἡ βιολογικὴ ζωὴ, ἀλλὰ καί ἡ πνευματικὴ, δηλαδή ἡ κοινωνία τοῦ ἀνθρώπου μέ τόν Θεό. Ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι ἀναγεννᾶται - ἀναδημιουργεῖται ὁ ἀνθρώπος μέσα στήν Ἐκκλησία καί ὁδηγεῖται στή Ζωὴ τοῦ Θεοῦ, στήν κοινωνία Του. Γι' αὐτό ὀνομάζεται τό Ἅγιο Πνεῦμα «Ζωῆς Χορηγός» στήν προσευχή τῆς Ἐκκλησίας.

Ὁ Χριστός στήν «ἀρχιερατικὴ Του προσευχή» - λίγο πρὶν ἀπὸ τήν σταυρικὴ του θυσία εἶχε παρακαλέσει τόν Πατέρα: «Πάτερ, οὓς δέδωκάς μοι θέλω, ἵνα ὅπου εἰμί ἐγώ, κάκεινοι ᾧσι μετ' ἐμοῦ, ἵνα θεωρῶσι τήν δόξαν τήν ἐμήν...» (Ἰω. ιζ', 24). Αὐτὴ ἡ προσευχὴ τοῦ Κυρίου πραγματο-

ποιεῖται, ὅταν ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι μέ τό βάπτισμα γίνεται κανεὶς μέλος τῆς Ἐκκλησίας, ἡ ὁποία καθίσταται «ὁ τόπος» συναντήσεως καί ἐνώσεως, ὅσων ἀγαποῦν τόν Πατέρα. Μέσα στήν Ἐκκλησία μέ τὴ Χάρη τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ὁ ἀνθρώπος καθαρίζεται ἀπὸ τὰ πάθη καί τίς ἁμαρτίες του καί γίνεται Ναός τοῦ Ἁγίου Πνεύματος (βλ. Α' Κορ. στ', 19) καί ὅλης τῆς Ἁγίας Τριάδος. Βρίσκει πάλι τήν μνήμη τοῦ Θεοῦ ὡς νοερά εὐχή, πού λειτουργεῖ μέσα στήν καρδιά του καί ἔτσι φθάνει στήν θέωση!

Ὅπως γνωρίζουμε ἀπὸ τήν Παλαιὰ Διαθήκη, στήν Βαβέλ κατὰ τό κτίσιμο τοῦ Πύργου ἐπῆλθε σύγχυση, ἀσυνεννοσία καί διαίρεση μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων. Αὐτό δυστυχῶς παρατηρεῖται καί στήν σύγχρονη κοινωνία. Φιλόσοφοι, ἰδεολόγοι, πολιτικοί, κοινωνικοὶ μεταρρυθμιστές, ψευδομεσσίες κλπ. προσπαθοῦν καθένας μέ τόν ἐγωισμό του καί τήν δική του δύναμη νά κτίσουν τόν πύργο τῆς σωτηρίας τοῦ κόσμου καί δημιουργοῦν σύγχυση, ἀσυνεννοσία, διαίρέσεις καί ἀλληλοσπαραγμὸ τῶν ἀνθρώπων.

Ἀκόμη καί ἐμεῖς οἱ Χριστιανοί, ἀφοῦ δέν ζοῦμε ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι καί δέν ἔχουμε τήν ἐνότητα πού ὁ Παράκλητος χαρίζει, μιλάμε ἀκατανόητα. Δέν καταλαβαίνουμε τήν γλῶσσα τῶν πνευματοφόρων Ἁγίων μας, δέν ἀντιλαμβανόμαστε τήν γλῶσσα τῆς Ἐκκλησίας μας. Ἐπιχειροῦμε

αυθαίρετα νά δώσουμε νέα ἔρμηνεία τοῦ Χριστιανισμοῦ, διαφορετική ἀπό αὐτήν, πού τό Ἅγιο Πνεῦμα ἀπεκάλυψε στους Ἅγίους, μέ ἀποτέλεσμα νά μεγαλώνει ἡ σύγχυση μέσα μας καί μεταξύ μας. Εἶναι τρομερό ἀκόμη καί οἱ Ὁρθόδοξοι Χριστιανοί νά μὴν κατανοοῦμε τί διδασκαλία τῶν Ἁγίων, νά ἀγνοοῦμε τί εἶναι Παράδοση, ποιά σχέση ἔχει μέ τήν Ἁγία Γραφή καί τί σημαίνει πνευματική ζωή.

Ἄν κάποιος δέν εἶναι ζωντανό μέλος τῆς Ἐκκλησίας, δέν μπορεῖ νά μετέχει τῶν θεοποιῶν ἐνεργειῶν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος! Ἄν πάλι δέν ἔχει τόν Παράκλητο στήν καρδιά του, δέν μπορεῖ νά εἶναι ζωντανό μέλος τῆς Ἐκκλησίας! Ὅταν ἔρχεται ἡ Χάρις τοῦ Ἁγίου Πνεύματος στή καρδιά τοῦ ἀνθρώπου, τότε ὁ ἀνθρώπος μεταμορφώνεται ἐσωτερικά καί αὐτή ἡ ἀλλαγὴ φαίνεται καί ἐξωτερικά, μέ τό πῶς κινεῖται, πῶς ὁμιλεῖ, πῶς σωπαίνει, πῶς κοιτάζει κλπ. Ἐπίσης, ὁ ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι ζῶν ἀνθρώπος, ἀποκτᾷ τούς καρπούς τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, πού εἶναι κατά τόν Ἄπ. Παῦλο: «ἀγάπη, χαρά, εἰρήνη, μακροθυμία, χρηστότης, ἀγαθωσύνη, πίστις, πραότης, ἐγκράτεια» (Γαλ. ε', 22). Τότε εἶναι πραγματικά πνευματικός ἀνθρώπος.

Γιὰ νά ζοῦμε ὁμως καί ἐμεῖς πνευματική ζωή, χρειάζεται ν' ἀγωνιζόμαστε σκληρά! Λέει χαρακτηριστικά ὁ Ὁσῖος Λογγίνος: «δός αἷμα καί λάβε Πνεῦμα!»

Αὐτό μέ ἀπλά λόγια σημαίνει ὅτι πρέπει: 1) Νά «βιάζουμε» τόν ἑαυτό

μας, ὥστε νά προσεύχεται καθημερινά, μέ τό νοῦ συγκεντρωμένο στά λόγια τῆς προσευχῆς. 2) Νά κάνουμε αὐτοέλεγχο καί νά μετανοοῦμε εἰλικρινά γιά τίς καθημερινές ἀμαρτίες. 3) Νά μελετᾶμε μέ πνεῦμα μαθητείας τόν λόγο τοῦ Θεοῦ καί νά τόν ἐφαρμόζουμε μέ κάθε δυνατή ἀκρίβεια. 4) Νά ἐξομολογούμαστε τακτικά καί μέ εἰλικρίνεια στόν πνευματικό, ζητώντας τήν εὐχή του γιά τόν ἀγώνα μας καί τίς συμβουλές του, γιά τήν ἐπιτυχή διεξαγωγή του. 5) Νά μετέχουμε συνειδητά καί τακτικά στό Μυστήριο τῆς Θεῆς Κοινωνίας καί τέλος 6) νά ἀγωνιζόμαστε νά βρισκόμαστε σέ συνεχή νήψη (=ἐγρήγορση), γιά νά μὴν ἀφήνουμε τόν ἐχθρό τῆς σωτηρίας μας, τόν διάβολο, νά μᾶς παρασύρει μέ τούς λογισμούς καί τίς λοιπές παγίδες του.

Μέ αὐτές τίς προϋποθέσεις δίνουμε τήν δυνατότητα στό ἅγιο Πνεῦμα (πού σέβεται τήν ἐλευθερία μας καί ζητεῖ τήν δική μας συγκατάθεση καί συνεργεία), νά κατοικήσει στήν καρδιά μας μαζί μέ τόν Πατέρα καί τόν Υἱό καί νά μᾶς χαρίσει τήν κάθαρση, τόν φωτισμό καί τήν θέωση.

Εὔχομαι ὁ Παράκλητος, τό Πνεῦμα τῆς Ἀληθείας, νά φρουρεῖ τίς καρδιές ὄλων, νά φωτίζει, νά ἐνδυναμώνει καί νά ἐνισχύει τόν καθένα μας, γιά νά φθάσουμε στήν ἐνότητα τῆς πίστεως καί στήν ἐπίγνωση τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ καί τήν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ καί Πατρός. Ἀμήν.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΩΝ ΜΥΡΟΦΟΡΩΝ

Δρος Φαίδωνος Παπαδόπουλου

(Πράξ. στ' 1-7)

«1 Ἐν δέ ταῖς ἡμέραις ταύταις πληθυνόντων τῶν μαθητῶν ἐγένετο γογγυσμός τῶν Ἑλληνιστῶν πρὸς τοὺς Ἑβραίους, ὅτι παρεθεωροῦντο ἐν τῇ διακονίᾳ τῇ καθημερινῇ αἱ χεῖραι αὐτῶν. 2 προσκαλεσάμενοι δέ οἱ δώδεκα τὸ πλῆθος τῶν μαθητῶν εἶπον· οὐκ ἀρεστόν ἐστιν ἡμᾶς καταλείψαντας τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ διακονεῖν τραπέζαις. 3 ἐπισκέψασθε δέ, ἀδελφοί, ἄνδρας ἐξ ὑμῶν μαρτυρουμένους ἐπτὰ πλήρεις πνεύματος καὶ σοφίας, οὓς καταστήσομεν ἐπὶ τῆς χρείας ταύτης. 4 ἡμεῖς δέ τῇ προσευχῇ καὶ τῇ διακονίᾳ τοῦ λόγου προσκαρτερήσομεν. 5 καὶ ἤρρεσεν ὁ λόγος ἐνώπιον παντός τοῦ πλήθους· καὶ ἐξελέξαντο Στέφανον, ἄνδρα πλήρη πίστεως καὶ πνεύματος ἁγίου, καὶ Φίλιππον καὶ Πρόχορον καὶ Νικάνορα καὶ Τίμωνα καὶ Παρμενᾶν καὶ Νικόλαον προσήλυτον Ἀντιοχέα, 6 οὓς ἔστησαν ἐνώπιον τῶν ἀποστόλων καὶ προσευξάμενοι ἐπέθηκαν αὐτοῖς τὰς χεῖρας. 7 Καὶ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ἤρξανεν, καὶ ἐπληθύνετο ὁ ἀριθμὸς τῶν μαθητῶν ἐν Ἱερουσαλὴμ σφόδρα, πολὺς τε ὄχλος τῶν ἱερέων ὑπήκουον τῇ πίστει».

Ἡ Ἀνάσταση τοῦ Κυρίου εἶναι χωρίς ἀμφιβολία τὸ θεμέλιο τῆς πίστεως καὶ τῆς Ἐκκλησίας μας. Χωρὶς αὐτήν, ὅπως πολὺ εὐστοχα ἐπισημαίνει καὶ ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, ἡ διδασκαλία καὶ τὸ κήρυγμά μας θὰ ἦταν χωρίς οὐσία καὶ περιεχόμενο. Γιατί ποιά ἀξία θὰ εἶχε μία θρησκεία, μία λατρεία, μία δογματικὴ ἢ ἠθικὴ διδασκαλία ἂν ἀδυνατοῦσε νὰ ἀπαντήσῃ στὸ ἐρώτημα: ποίος εἶναι ὁ προορισμὸς τοῦ ἀνθρώπου καὶ τί συμβαίνει μετὰ τὴν ἀναχώρησή του ἀπὸ αὐτὴ τὴ ζωὴ;

Κατανοώντας καὶ ταυτόχρονα βιώνοντας αὐτὴ τὴν ἀλήθεια, ἡ Ἐκκλησία προσπαθεῖ νὰ διατηρεῖ ἄσβεστη τὴν ἀνάμνηση τῆς Ἀνάστασης τοῦ Χριστοῦ, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐλπίδα τῆς δικῆς μας ἀνάστασης, καθόλη τὴ διάρκεια τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἔτους καὶ ἰδίως κατὰ τὴν περίοδο τοῦ Πεντηκοσταρίου. Ἔτσι, ἔχει καθιερώσει νὰ διαβάζονται, κατὰ τίς μετὰ τὸ Πάσχα Κυριακές, εὐαγγελικὰ ἀναγνώσματα, πού σχετίζονται μὲ μαρτυρίες τοῦ θαύματος τῆς Ἀνάστασης καὶ ἀποσπάσματα ἀπὸ τίς Πράξεις τῶν Ἀποστόλων, ἀπὸ τὸ βιβλίον δηλαδὴ πού διηγεῖται, πὼς ἡ νίκη τοῦ Ἰησοῦ κατὰ τοῦ θανάτου καὶ ἡ ἀνύψωση τῆς ἀνθρώπινης φύσης στὸν οὐρανὸν, εἶχαν ὡς φυσικὸ ἀποτέλεσμα τὴν ἔναρξη τοῦ κηρύγματος καὶ τὴν ἴδρυση τῆς Ἐκκλησίας, πού πραγματοποιήθηκε ἱστορικὰ τὴν ἡμέρα τῆς

Πεντηκοστής.

Ἡ πορεία τῆς Ἐκκλησίας φάνηκε ἐξαρχῆς πὼς δέν θά ἦταν ἀνεμπόδιση. Οἱ ποικίλες διώξεις, ἀπὸ ὄσους δέν θέλησαν νά δεχθοῦν τὸν Χριστὸ ὡς Θεὸ καὶ Σωτῆρα, ἔχουν ἤδη καταγραφεῖ στὴν ἱστορία. Ὑπῆρξαν ὡστόσο καὶ ἐσωτερικὰ προβλήματα, πού ἔχουν νά κάνουν μὲ τὴν ἀνθρώπινη διάσταση τῆς Ἐκκλησίας, ἀφοῦ αὐτή, ἐκτός ἀπὸ θεῖο καθίδρυμα καὶ σῶμα Χριστοῦ, εἶναι ταυτόχρονα καὶ σύνολο ἀνθρώπων πού ἐπιδιώκουν τὴ σωτηρία. Τέτοια προβλήματα ἐμφανίζονται ἤδη ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τῶν Ἀποστόλων, ὅπως διαβάζουμε στὸ ἀποστολικὸ ἀνάγνωσμα τῆς Κυριακῆς τῶν Μυροφόρων καὶ ἓνα ἀπὸ αὐτὰ ἦταν οἱ διαμαρτυρίες καὶ τὰ παράπονα τῶν Ἑλληνιστῶν γιὰ διακρίσεις πού γίνονταν κατὰ τὴ διανομὴ τῶν τροφίμων, πού προσφέρονταν ἀπὸ τοὺς πιστοὺς στὸ κοινὸ τραπέζι. Ὁ τρόπος ἀντιμετώπισης τοῦ προβλήματος ἀπὸ τὴν ἐκκλησιαστικὴ κοινότητα τῶν Ἱεροσολύμων εἶναι πραγματικὰ θαυμαστός καὶ προδιαγράφει τὸν, ἀνά τοὺς αἰῶνες, τρόπο ὀργάνωσης καὶ λειτουργίας τῆς Ἐκκλησίας.

Οἱ δώδεκα μαθητὲς συγκεντρώνουν τοὺς πιστοὺς καὶ ζητοῦν ἀπ' αὐτοὺς νά ὑποδείξουν ἑπτὰ φωτισμένους ἄνδρες, γιὰ νά ἀναλάβουν τὸ ἔργο τῆς διακονίας στὰ κοινὰ τραπέζια. Μ' αὐτὴ τους τὴν ἐνέργεια ὑποδεικνύουν τὴ βασικὴ ἀρχή, ὅτι τὸ πολίτευμα τῆς Ἐκκλησίας ὀφείλει νά εἶναι δημοκρατικόν. Ἀπὸ τότε τὰ στελέχη τῆς θά ὑποδεικνύονται ἀπὸ τὸ λαὸ καὶ ἡ ἐπίλυση τῶν ὅποιων προβλημάτων θά ἐπιτυγχάνεται συνοδικὰ καὶ δημοκρατικὰ καὶ ἀσφαλῶς μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

Ἡ ἐκλογή τῶν ἑπτὰ Διακόνων ἔγινε, γιὰ νά ἐπιτραπῆι τοῖς Ἀποστόλους νά ἀφοσιωθοῦν ἀπερίσπαστοι στὸ ἔργο τῆς διάδοσης τοῦ εὐαγγελίου σὲ ὅλα τὰ ἔθνη. Μὲ τὴ συγκεκριμένη ἀπόφαση οἱ μαθητὲς τοῦ Κυρίου ἀπέδειξαν ὅτι δέν παραθεωροῦν τὸ γεγονός ὅτι στὴ ζωὴ ὑπάρχουν, ἐκτός ἀπὸ τίς πνευματικὲς, καὶ οἱ καθημερινὲς πρακτικὲς ἀνάγκες, πού πρέπει ἐπίσης νά ἱκανοποιοῦνται. Ξεκαθάρισαν, ὡστόσο, τὸ τί εἶναι πιὸ σημαντικό στὴ ζωὴ μας, τὸ ὁποῖο κατὰ προτεραιότητα ὀφείλουμε νά ἐπιδιώκουμε. Ἀξίζει νά προσεχθῆι τὸ γεγονός ὅτι ἡ ὑπόδειξη τῶν ἑπτὰ Διακόνων ἀπὸ τὸ λαὸ δέν θεωρήθηκε ὡς ἀρκετὴ γιὰ τὴν ἐπιτέλεση τοῦ ἔργου τους, ἀλλὰ κρίθηκε ἀναγκαία καὶ ἡ προσευχὴ τῶν Ἀποστόλων καὶ ἡ ἐπίθεση τῶν χειρῶν τους, κατὰ τὸν τρόπο πού γίνεται καὶ σήμερα ἡ χειροτονία. Τὸ γεγονός αὐτὸ ἀποδεικνύει ὅτι τὸ ἔργο, πού ὁ κάθε πιστὸς προσφέρει μέσα στὴν Ἐκκλησία, δέν εἶναι ἐπάγγελμα, οὔτε ἀξίωμα, ἀλλὰ διακόνημα. Ἡ προσφορά τοῦ καθενὸς προϋποθέτει τὴν ἐλεύθερη προαίρεσή του καὶ εἶναι πιθανὸ νά συνοδεύεται ἀπὸ τὴν ἀποδοχὴ τοῦ λαοῦ. Ἐκεῖνος, ὡστόσο, πού χορηγεῖ τὰ χαρίσματα καὶ τίς ἱκανότητες καὶ καθιστὰ τὸν ἀνθρωποῦ ἀξιο καὶ ἱκανὸ γιὰ νά ὑπηρετῆι τὸν Θεὸ καὶ τοὺς συνανθρώπους του δέν εἶναι ἄλλος ἀπὸ τὸ Ἅγιο Πνεῦμα.

Ἀπό ὅσα, λοιπόν, μέ ἀφορμή τό ἀνάγνωσμα τῆς Κυριακῆς τῶν Μυροφόρων ἀπό τό βιβλίον τῶν Πράξεων ἔχουν ἤδη ἀναφερθεῖ, προκύπτει ἀβίαστα ὅτι ὅποιαδήποτε πρωτοβουλία ἢ δραστηριότητα, ὅσο χρήσιμη καί κοινωφελής κι ἂν φαίνεται ἢ πραγματικά εἶναι, γιά νά εἶναι πνευματικά καί οὐσιαστικά ὠφέλιμη, πρέπει νά ἀναλαμβάνεται μέ ἀγάπη καί ταπείνωση, νά σέβεται τήν ἐκκλησιαστική τάξη καί πάνω ἀπ' ὅλα νά στηρίζεται στήν εὐλογία καί τή χάρι τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΗΣ ΣΑΜΑΡΕΪΤΙΔΟΣ

Πρωτοπρ. Γεωργίου Ἀντωνίου

(Ἰω. 8' 5-42)

«5 ἔρχεται οὖν εἰς πόλιν τῆς Σαμαρείας λεγομένην Συχάρ πλησίον τοῦ χωρίου ὃ ἔδωκεν Ἰακωβ τῷ Ἰωσηφ τῷ υἱῷ αὐτοῦ. 6 ἦν δέ ἐκεῖ πηγὴ τοῦ Ἰακώβ. ὃ οὖν Ἰησοῦς κεκοπιακῶς ἐκ τῆς ὁδοιπορίας ἐκαθέζετο οὕτως ἐπὶ τῇ πηγῇ. Ὥρα ἦν ὡσεὶ ἕκτη. 7 Ἔρχεται γυνὴ ἐκ τῆς Σαμαρείας ἀντλήσαι ὕδωρ. λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· δός μοι πιεῖν. 8 οἱ γάρ μαθηταὶ αὐτοῦ ἀπελιλύθεισαν εἰς τὴν πόλιν, ἵνα τροφὰς ἀγοράσωσιν. 9 λέγει οὖν αὐτῷ ἡ γυνὴ ἡ Σαμαρεῖτις, πῶς σύ Ἰουδαῖος ὦν παρ' ἐμοῦ πιεῖν αἰτεῖς, γυναικὸς Σαμαρείτιδος οὐσης; (οὐ γάρ συγχρῶνται Ἰουδαῖοι Σαμαρείταις.) 10 ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῇ· ἢ ἴδεις τὴν δωρεάν τοῦ Θεοῦ καὶ τίς ἐστὶν ὁ λέγων σοι, δός μοι πιεῖν, σύ ἂν ἤτησας αὐτόν καὶ ἔδωκεν ἂν σοι ὕδωρ ζῶν. 11 λέγει αὐτῷ ἡ γυνὴ· Κύριε, οὔτε ἀντλημα ἔχεις καὶ τό φρέαρ ἐστὶν βαθύ· πόθεν οὖν ἔχεις τό ὕδωρ τό ζῶν; 12 μὴ σύ μείζων εἶ τοῦ πατρὸς ἡμῶν Ἰακώβ, ὃς ἔδωκεν ἡμῖν τό φρέαρ καὶ αὐτός ἐξ αὐτοῦ ἔπιεν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ τὰ θρέμματα αὐτοῦ; 13 ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῇ· πᾶς ὁ πίνων ἐκ τοῦ ὕδατος τούτου διψήσει πάλιν. 14 ὃς δ' ἂν πίη ἐκ τοῦ ὕδατος οὗ ἐγὼ δώσω αὐτῷ, οὐ μὴ διψήσει εἰς τὸν αἰῶνα, ἀλλὰ τό ὕδωρ ὃ δώσω αὐτῷ γενήσεται ἐν αὐτῷ πηγὴ ὕδατος ἀλλομένου εἰς ζωὴν αἰώνιον. 15 λέγει πρὸς αὐτόν ἡ γυνὴ· Κύριε, δός μοι τοῦτο τό ὕδωρ, ἵνα μὴ διψῶ μηδέ διέρχωμαι ἐνθάδε ἀντλεῖν. 16 λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· ὕπαγε φώνησον τὸν ἄνδρα σου καὶ ἐλθέ ἐνθάδε. 17 ἀπεκρίθη ἡ γυνὴ καὶ εἶπεν αὐτῷ· οὐκ ἔχω ἄνδρα. λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς, Καλῶς εἶπας ὅτι ἄνδρα οὐκ ἔχω. 18 πέντε γάρ ἄνδρας ἔσχες, καὶ νῦν ὃν ἔχεις οὐκ ἐστὶ σου ἀνὴρ. τοῦτο ἀληθές εἶρηκας. 19 λέγει αὐτῷ ἡ γυνὴ· Κύριε, θεωρῶ ὅτι προφήτης εἶ σύ. 20 οἱ πατέρες ἡμῶν ἐν τῷ ὄρει τούτῳ προσεκύνησαν. καὶ ἡμεῖς λέγετε ὅτι ἐν Ἱεροσολύ-

μοις ἐστὶν ὁ τόπος ὅπου δεῖ προσκυνεῖν. **21** λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· γυναίκα, πιστεύσον μοι, ὅτι ἔρχεται ὥρα ὅτε οὔτε ἐν τῷ ὄρει τούτῳ οὔτε ἐν Ἱεροσολύμοις προσκυνήσετε τῷ πατρὶ. **22** ὑμεῖς προσκυνεῖτε ὃ οὐκ οἶδατε. ἡμεῖς προσκυνοῦμεν ὃ οἶδαμεν, ὅτι ἡ σωτηρία ἐκ τῶν Ἰουδαίων ἐστίν. **23** ἀλλὰ ἔρχεται ὥρα, καὶ νῦν ἐστίν, ὅτε οἱ ἀληθινοὶ προσκυνηταὶ προσκυνήσουσι τῷ πατρὶ ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ. καὶ γὰρ ὁ πατήρ τοιοῦτους ζητεῖ τούς προσκυνούντας αὐτόν. **24** πνεῦμα ὁ Θεός, καὶ τούς προσκυνούντας αὐτόν ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ δεῖ προσκυνεῖν. **25** λέγει αὐτῷ ἡ γυνὴ· οἶδα ὅτι Μεσσίας ἔρχεται, ὁ λεγόμενος Χριστός, ὅταν ἔλθῃ ἐκεῖνος, ἀναγγέλει ἡμῖν ἅπαντα. **26** λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· ἐγὼ εἰμι, ὁ λαλῶν σοι. **27** Καὶ ἐπὶ τούτῳ ἤλθαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ ἐθαύμασον ὅτι μετὰ γυναικός ἐλάλει. οὐδεὶς μέντοι εἶπεν, τί ζητεῖς ἢ τί λαλεῖς μετ' αὐτῆς; **28** Ἀφῆκεν οὖν τὴν ὕδριαν αὐτῆς ἡ γυνὴ καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὴν πόλιν καὶ λέγει τοῖς ἀνθρώποις· **29** δεῦτε εἶδετε ἄνθρωπον ὃς εἶπεν μοι πάντα ὅσα ἐποίησα· μήτι οὗτός ἐστιν ὁ Χριστός; **30** ἐξῆλθον οὖν ἐκ τῆς πόλεως καὶ ἤρχοντο πρὸς αὐτόν. **31** Ἐν τῷ μεταξὺ ἠρώτων αὐτόν οἱ μαθηταὶ λέγοντες· Ραββί, φάγε. **32** ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· ἐγὼ βρωῶσιν ἔχω φαγεῖν ἢν ὑμεῖς οὐκ οἶδατε. **33** ἔλεγον οὖν οἱ μαθηταὶ πρὸς ἀλλήλους· μή τις ἤνεγκεν αὐτῷ φαγεῖν; **34** λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ἐμὸν βρωῶμά ἐστιν ἵνα ποιήσω τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με καὶ τελειώσω αὐτοῦ τὸ ἔργον. **35** οὐχ ὑμεῖς λέγετε ὅτι ἔτι τετράμηνός ἐστιν καὶ ὁ θερισμός ἔρχεται; Ἰδοὺ λέγω ὑμῖν, ἐπάρατε τούς ὀφθαλμούς ὑμῶν καὶ θεάσασθε τὰς χώρας ὅτι λευκαὶ εἰσι πρὸς θερισμόν ἤδη. **36** καὶ ὁ θερίζων μισθὸν λαμβάνει καὶ συνάγει καρπὸν εἰς ζῶναι αἰώνιον, ἵνα ὁ σπείρων ὁμοῦ χαίρῃ καὶ ὁ θερίζων. **37** ἐν γὰρ τούτῳ ὁ λόγος ἐστὶν ἀληθινός ὅτι Ἄλλος ἐστὶν ὁ σπείρων καὶ ἄλλος ὁ θερίζων. **38** ἐγὼ ἀπέστειλα ὑμᾶς θερίζειν ὃ οὐχ ὑμεῖς κεκοπιάκατε· ἄλλοι κεκοπιάκασιν, καὶ ὑμεῖς εἰς τὸν κόπον αὐτῶν εἰσεληλύθατε. **39** Ἐκ δὲ τῆς πόλεως ἐκεῖνης πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν τῶν Σαμαρειτῶν διὰ τὸν λόγον τῆς γυναικὸς μαρτυρούσης ὅτι εἶπε μοι πάντα ὅσα ἐποίησα. **40** Ὡς οὖν ἤλθον πρὸς αὐτόν οἱ Σαμαρεῖται, ἠρώτων αὐτόν μεῖναι παρ' αὐτοῖς, καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ δύο ἡμέρας. **41** καὶ πολλῶν πλείους ἐπίστευσαν διὰ τὸν λόγον αὐτοῦ, **42** τῇ τε γυναικὶ ἔλεγον ὅτι οὐκέτι διὰ τὴν σὴν λαλιάν πιστεύομεν· αὐτοὶ γὰρ ἀκικόαμεν, καὶ οἶδαμεν ὅτι οὗτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ σωτὴρ τοῦ κόσμου ὁ Χριστός».

Πολλές φορές ὁ ἄνθρωπος βρίσκεται μπροστά σέ κάποιο σταυροδρομὶ τῆς ζωῆς του. Σέ κάποιο κρίσιμο, ἀποφασιστικὸ σταυροδρομὶ γιὰ τὴν ταυτότητα καὶ τὴν πορεία τῆς ζωῆς του.

Γιά τί Σαμαρείτιδα τό σταυροδρόμι ἦταν τό πηγάδι τοῦ Ἰακώβ. Ἐκεῖ συναντᾷ τό Χριστό. Τυχαῖα; Ὁχι ἀσφαλῶς. Τίποτε δέν γίνεται τυχαῖα στή ζωή μας.

Ἦλθε γιά νερό, ἀργά, καθυστερημένα, γιά ν' ἀποφύγει τί συνάντηση μέ ἄλλους συμπατριῶτες της.

Συνάντησε τό Χριστό, ὁ ὁποῖος σπάζει τότε ὅλα τά κοινωνικά, πολιτικά, θρησκευτικά, κατεστημένα τῆς ἐποχῆς Του.

Τῆς ζητᾷ νερό. Ἀκολουθεῖ ἕνας διάλογος. Τότε τῆς ἀποκαλύπτει τά μυστικά της. Τήν ἀτομική καί οἰκογενειακή της ζωή. Τά τραύματα τῆς ψυχῆς της.

Τίς λύνει τίς ἀπορίες της. Τίς μεταφυσικές ἀπορίες καί ἀνησυχίες της. Τῆς ἀποκαλύπτει ὅτι ὁ Θεός εἶναι πνεῦμα, ὅτι ἀρμόζει σ' Αὐτόν πνευματική λατρεία καί προσκύνηση.

Σιγά-σιγά ἐκείνη φωτίζεται. Ὁ νοῦς τῆς καθαρίζεται. Ἡ καρδιά θερμαίνεται, λυτρώνεται. Ἀνεβαίνει πνευματικά. Θεραπεύεται ψυχικά.

Τῆς ἔδωσε τό νερό τῆς Ἀλήθειας Του. Τῆς Θείας Χάρης. Τῆς σωτηρίας. Ἡ μέρα ἐκείνη στάθηκε γι' αὐτήν μεγάλη. Ἱστορική. Ἀποφασιστικῆς σημασίας. Θείας ἐπίσκεψης. Θείας Χάρης. Τό ἱστορικό, τό πνευματικό σταυροδρόμι τῆς ζωῆς της, πού σήμανε ἀλλαγὴ ζωῆς καί πορείας.

Ἡ Σαμαρείτιδα γίνεται ἄλλος ἄνθρωπος. Καινούργιος. Ἀναστημένος. Γίνεται ἡ Φωτεινή, ἡ ἱεραπόστολος τῆς ἀλήθειας τοῦ Θεοῦ.

Ἡ Σαμαρείτιδα θά μεταφέρει τό χαρμόσυνο καί λυτρωτικό μήνυμα τοῦ Ἀναστάτου στά πέρατα τοῦ κόσμου.

Προσφέρει καί τή ζωή της γιά τό Χριστό. Ἀναδεικνύεται μάρτυρας. Ἁγία.

Ὁ Θεός μᾶς φέρνει συχνά σέ μικρότερα ἢ μεγαλύτερα σταυροδρόμια. Ἴσως εἶναι τά χρόνια τά νεανικά πού συναντήσαμε κάποιον ἐμπνευσμένο δάσκαλο. Μία περίοδος θλίψεως καί πόνου καί δοκιμασίας. Ἡ μελέτη κάποιου βιβλίου ἢ περιοδικοῦ. Μία ὁμιλία.

Κάποιοι ἄλλοι περπάτησαν γιά πολύ τό μονόδρομο τῆς ἁμαρτίας. Περιπλανήθηκαν στό δρόμο τῆς ἄρνησης, τῆς ἀθεΐας. Τῆς πολεμικῆς ἐναντίον τοῦ Χριστοῦ, μέχρι πού κάποιο φῶς φώτισε τά σκοτάδια τους. Μέχρι πού πῆραν τό δρόμο γιά κάποια Δαμασκό.

Πολλά ἄλλα σταυροδρόμια μπορεῖ νά συναντήσουμε. Εἴμαστε ἔτοιμοι νά συνέλθουμε; Ν' ἀφήσουμε παράμερα τή ζωή τῆς συμβατικότητος καί τῆς τυπολατρίας; Νά Τόν ἀκολουθήσουμε σταθερά κι ἀμετάκλητα;

Ὅπως πάντα, ἡ ἀπάντηση εἶναι τελείως προσωπική.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΟΥ ΤΥΦΛΟΥ

Πρωτοπρ. Γεωργίου Ἀντωνίου

(Ἰω. θ' 1-38)

«1 Καί παράγων εἶδεν ἄνθρωπον τυφλόν ἐκ γενετῆς. 2 καί ἠρώτησαν αὐτόν οἱ μαθηταί αὐτοῦ λέγοντες· Ραββί, τίς ἡμαρτεν, οὗτος ἢ οἱ γονεῖς αὐτοῦ, ἵνα τυφλός γεννηθῆ; 3 ἀπεκρίθη Ἰησοῦς· οὔτε οὗτος ἡμαρτεν οὔτε οἱ γονεῖς αὐτοῦ, ἀλλ' ἵνα φανερωθῆ τά ἔργα τοῦ Θεοῦ ἐν αὐτῷ. 4 ἐμέ δεῖ ἐργάζεσθαι τά ἔργα τοῦ πέμψαντός με ἕως ἡμέρα ἐστίν. ἔρχεται νύξ ὅτε οὐδεὶς δύναται ἐργάζεσθαι. 5 ὅταν ἐν τῷ κόσμῳ ᾧ φῶς εἴμι τοῦ κόσμου. 6 ταῦτα εἰπὼν ἔπτυσε χαμαί καί ἐποίησε πηλόν ἐκ τοῦ πτύσματος, καί ἐπέχρισε τόν πηλόν ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμούς τοῦ τυφλοῦ 7 καί εἶπεν αὐτῷ· ὕπαγε νίψαι εἰς τὴν κολυμβήθραν τοῦ Σιλωάμ (ὃ ἑρμηνεύεται ἀπεσταλμένος). ἀπῆλθεν οὖν καί ἐνίψατο, καί ἤλθε βλέπων. 8 Οἱ οὖν γείτονες καί οἱ θεωροῦντες αὐτόν τό πρότερον ὅτι προσαίτης ἦν, ἔλεγον, Οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ καθήμενος καί προσαίτων; 9 ἄλλοι ἔλεγον ὅτι οὗτός ἐστιν· ἄλλοι δέ ὅμοιος αὐτῷ ἐστιν. ἐκεῖνος ἔλεγεν ὅτι ἐγὼ εἴμι. 10 ἔλεγον οὖν αὐτῷ, Πῶς οὖν ἀνεώχθησάν σου οἱ ὀφθαλμοί; 11 ἀπεκρίθη ἐκεῖνος, Ὁ ἄνθρωπος λεγόμενος Ἰησοῦς πηλόν ἐποίησε καί ἐπέχρισέ μου τοὺς ὀφθαλμούς καί εἶπεν μοι· ὕπαγε εἰς τὴν κολυμβήθραν τοῦ Σιλωάμ καί νίψαι ἀπελθὼν οὖν καί νιψάμενος ἀνέβλεψα. 12 εἶπον οὖν αὐτῷ· ποῦ ἐστιν ἐκεῖνος; λέγει· Οὐκ οἶδα. 13 Ἄγουσιν αὐτόν πρὸς τοὺς Φαρισαίους τόν ποτε τυφλόν. 14 ἦν δέ σάββατον ἐν ἧ ἡμέρᾳ τόν πηλόν ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς καί ἀνέωξεν αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμούς. 15 πάλιν οὖν ἠρώτων αὐτόν καί οἱ Φαρισαῖοι πῶς ἀνέβλεψεν· ὁ δέ εἶπεν αὐτοῖς· πηλόν ἐπέθηκε μου ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμούς, καί ἐνίψαμιν, καί βλέπω. 16 ἔλεγον οὖν ἐκ τῶν Φαρισαίων τινές· οὐκ ἔστιν οὗτος ὁ ἄνθρωπος παρά Θεοῦ, ὅτι τό σάββατον οὐ τηρεῖ. ἄλλοι ἔλεγον πῶς δύναται ἁμαρτωλός τοιαῦτα σημεῖα ποιεῖν· καί σχίσμα ἦν ἐν αὐτοῖς. 17 λέγουσιν οὖν τῷ τυφλῷ πάλιν· σύ τί λέγεις περὶ αὐτοῦ, ὅτι ἤνοιξέν σου τοὺς ὀφθαλμούς; ὁ δέ εἶπεν ὅτι προφήτης ἐστίν. 18 Οὐκ ἐπίστευσαν οὖν οἱ Ἰουδαῖοι περὶ αὐτοῦ ὅτι ἦν τυφλός καί ἀνέβλεψεν, ἕως ὅτου ἐφώνησαν τοὺς γονεῖς αὐτοῦ τοῦ ἀναβλέψαντος 19 καί ἠρώτησαν αὐτούς λέγοντες· οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς ὑμῶν, ὃν ὑμεῖς λέγετε ὅτι τυφλός ἐγεννήθη; πῶς οὖν βλέπει ἄρτι; 20 ἀπεκρίθησαν οὖν οἱ

γονεῖς αὐτοῦ καὶ εἶπαν· οἶδαμεν ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς ἡμῶν καὶ ὅτι τυφλὸς ἐγεννήθη. **21** πῶς δὲ νῦν βλέπει οὐκ οἶδαμεν, ἢ τίς ἤνοιξεν αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμούς; ἡμεῖς οὐκ οἶδαμεν αὐτὸς ἡλικίαν ἔχει, αὐτὸν ἐρωτήσατε, αὐτὸς περὶ ἑαυτοῦ λαλήσει. **22** ταῦτα εἶπον οἱ γονεῖς αὐτοῦ ὅτι ἐφοβοῦντο τοὺς Ἰουδαίους· ἦδη γάρ συνετέθειντο οἱ Ἰουδαῖοι ἵνα ἐάν τις αὐτὸν ὁμολογήσῃ Χριστόν, ἀποσυνάγωγος γένηται. **23** διὰ τοῦτο οἱ γονεῖς αὐτοῦ εἶπον ὅτι ἡλικίαν ἔχει, αὐτὸν ἠρωτήσατε. **24** Ἐφώνησαν οὖν ἐκ δευτέρου τὸν ἄνθρωπον ὃς ἦν τυφλὸς καὶ εἶπον αὐτῷ· δὸς δόξαν τῷ Θεῷ· ἡμεῖς οἶδαμεν ὅτι οὗτος ὁ ἄνθρωπος ἀμαρτωλὸς ἐστίν. **25** ἀπεκρίθη οὖν ἐκεῖνος καὶ εἶπεν· εἰ ἀμαρτωλὸς ἐστίν οὐκ οἶδα· ἐν οἶδα, ὅτι τυφλὸς ὦν ἄρτι βλέπω. **26** εἶπον οὖν αὐτῷ· τί ἐποίησέν σοι; πῶς ἤνοιξέ σου τοὺς ὀφθαλμούς; **27** ἀπεκρίθη αὐτοῖς· εἶπον ὑμῖν ἦδη καὶ οὐκ ἠκούσατε· τί πάλιν θέλετε ἀκοῦειν; μή καὶ ὑμεῖς θέλετε αὐτοῦ μαθηταὶ γενέσθαι; **28** ἐλοιδόρησαν αὐτόν καὶ εἶπον· σύ μαθητὴς εἶ ἐκείνου, ἡμεῖς δὲ τοῦ Μωϋσέως ἐσμέν μαθηταί. **29** ἡμεῖς οἶδαμεν ὅτι Μωϋσεὶ λελάληκεν ὁ Θεός· τοῦτον δὲ οὐκ οἶδαμεν πόθεν ἐστίν. **30** ἀπεκρίθη ὁ ἄνθρωπος καὶ εἶπεν αὐτοῖς· ἐν τούτῳ γάρ τό θαυμαστόν ἐστίν ὅτι ὑμεῖς οὐκ οἶδατε πόθεν ἐστίν, καὶ ἠνοιξέν μου τοὺς ὀφθαλμούς. **31** οἶδαμεν ὅτι ἀμαρτωλῶν ὁ Θεὸς οὐκ ἀκούει, ἀλλ' ἐάν τις θεοσεβὴς ἦ καὶ τό θέλημα αὐτοῦ ποιῇ τούτου ἀκούει. **32** ἐκ τοῦ αἰῶνος οὐκ ἠκούσθη ὅτι ἠνέωξεν τοὺς ὀφθαλμούς τυφλοῦ γεγεννημένου. **33** εἰ μὴ ἦν οὗτος παρά Θεοῦ, οὐκ ἠδύνατο ποιεῖν οὐδέν. **34** ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπον αὐτῷ· ἐν ἀμαρτίαις σύ ἐγενήθης ὄλος, καὶ σύ διδάσκεις ἡμᾶς; καὶ ἐξέβαλον αὐτόν ἔξω. **35** Ἦκουσεν Ἰησοῦς ὅτι ἐξέβαλον αὐτόν ἔξω, καὶ εὐρών αὐτόν εἶπεν αὐτῷ· σύ πιστεύεις εἰς τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου; **36** ἀπεκρίθη ἐκεῖνος καὶ εἶπεν· καὶ τίς ἐστι, Κύριε, ἵνα πιστεύσω εἰς αὐτόν; **37** εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· καὶ εὐρακας αὐτόν καὶ ὁ λαλῶν μετὰ σοῦ ἐκεῖνος ἐστίν. **38** ὁ δὲ ἔφη· πιστεύω, Κύριε. καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ».

Σάββατο λοιπόν. Θεράπευσε τὸν τυφλό, ἐνῶ ἦταν Σάββατο.

Καὶ οἱ Φαρισαῖοι; «Σχίσμα ἦν ἐπ' αὐτοῖς». Διπλαδὴ διχάστηκαν. Διαρέθησαν σέ δύο παρατάξεις.

Ἄλλοι ἀπίστησαν. Δέν μπόρεσαν νά δοῦν, νά κατανοήσουν τὰ «θαυμαστά σημεῖα» ποῦ ἔκαμε ὁ Ἰησοῦς. Ἐτσι παρερμίνευαν τό πρόσωπο Του καὶ τό ἔργο Του. Τή θεία Του ιδιότητα καὶ προέλευση.

Γι' αὐτούς ἦταν ἀμαρτωλός. Παραβάτης τοῦ θείου νόμου.

Τό φαινόμενο τοῦτο τοῦ διχασμοῦ ἐπαναλαμβάνεται καὶ σήμερα ὅπως τό προφήτεψε ὁ Συμεὼν ὁ Θεοδόχος κατὰ τὴν Ἑπαπαντί.

Ἔτσι καί σήμερα, πολλοί, στ' ὄνομά Του πέφτουν, ἐνῶ ἄλλοι ἀνορθώνονται.

Ἔτσι καί σήμερα ἄλλοι μὲν πιστεύουν στό Χριστό, δέχονται τή διδασκαλία Του, κρατοῦν τίς ἐντολές Του, ἀποτελοῦν «τόν λαόν τοῦ Θεοῦ τόν ἅγιον» ἐντάσσονται στό χωρο τῆς Βασιλείας.

Ἄλλοι δέ ἀπιστοῦν. Τόν ἀρνοῦνται. Τόν ὑβρίζουν. Διώκουν τούς μαθητές Του. Ἀποτελοῦν τήν παράταξη τῶν ἀσεβῶν.

Ποῦ ὀφείλεται ὁμῶς τοῦτος ὁ χωρισμός; Ποιά ἡ αἰτία;

Α. Ἡ ἁμαρτία. Τά αἰσχρά, τά ἐπαίσχυντα πάθη τοῦ ἀνθρώπου πού ἀμαυρώνουν τό νοῦ. Λερώνουν καί ρυπαίνουν τήν ψυχή. Συσκοτίζουν τή συνείδηση.

Ἡ ἁμαρτία εἶναι μία διαρκής ἀντιλογία. Μία ἀντίσταση στό θέλημα τοῦ Θεοῦ. Τό φρόνημα τῆς σάρκας.

Β. Ὁ ὀρθολογισμός, δηλαδή ἡ ἀπολυτοποίηση. Ἡ θεοποίηση τοῦ ὀρθοῦ λόγου, ἄσχετο ἂν ὁ λόγος τοῦτος εἶναι πεπερασμένος. Ἄσχετο ἂν οἱ ἀλήθειες τῆς πίστεως μας ὑπερβαίνουν τή δύναμή του.

Ἀρνεῖται τήν ὑπαρξη τοῦ Θεοῦ. Τίς ὑπερφυσικές ἀλήθειες. Ἔτσι ἀντιλέγει. Ἀντιστρατεύεται τό θέλημα τοῦ Θεοῦ. Τό ἀρνεῖται συνεχῶς.

Γ. Ὁ ἐγωισμός, πού ἐκδιπλώνεται μέ τήν ὑπερηφάνεια καί τήν ἔπαρση.

Ὁ ἀνθρώπος θέτει τόν ἑαυτό του ὡς τό κέντρο τοῦ κόσμου. Ἀρνεῖται τό Θεό. Θεοποιεῖ τό ἐγώ του.

Ἔτσι ἀντιλέγει. Ἀντιστρατεύεται τό θέλημα τοῦ Θεοῦ. Ἀρνεῖται τήν ὑπαρξη καί τήν παρουσία Του στή ζωή του.

Δέν δέχεται κηδεμονία ἀπό τό Θεό. Οὔτε ὑπακοή σ' Αὐτόν. Οὔτε ἐφαρμογή τῶν ἐντολῶν Του.

Ξέροντας τά αἴτια, μποροῦμε νά τ' ἀποφύγουμε.

Ποῦ τοποθετούμαστε λοιπόν;

ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΗΣ ΠΕΝΤΗΚΟΣΤΗΣ

Δρος Φαίδωνος Παπαδόπουλου

(Πράξ. 6' 1-11)

«1 Καί ἐν τῷ συμπληροῦσθαι τήν ἡμέραν τῆς πεντηκοστῆς ἦσαν πάντες ὁμοῦ ἐπί τό αὐτό. 2 καί ἐγένετο ἄφνω ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἦχος ὥσπερ φερομένης πνοῆς βιαίας καί ἐπλήρωσεν ὅλον τόν οἶκον οὗ ἦσαν καθήμενοι. 3 καί ὤφθησαν αὐτοῖς διαμεριζόμενοι γλῶσσαι ὡσεὶ πυρός, καί ἐκάθισεν ἐφ' ἓνα ἕκαστον αὐτῶν, 4 καί ἐπλήσθησαν πάντες πνεύματος ἀγίου, καί ἤρξαντο λαλεῖν ἐτέροις γλώσσαις

καθώς τό πνεῦμα ἐδίδου ἀποφθέγγεσθαι αὐτοῖς. **5** Ἦσαν δέ εἰς Ἱερουσαλήμ κατοικοῦντες Ἰουδαῖοι, ἄνδρες εὐλαβεῖς ἀπό παντός ἔθνους τῶν ὑπό τόν οὐρανόν. **6** γενομένης δέ τῆς φωνῆς ταύτης συνῆλθεν τό πλῆθος καί συνεχύθη, ὅτι ἤκουον εἰς ἕκαστος τῆ ἰδίᾳ διαλέκτῳ λαλούντων αὐτῶν. **7** ἐξίσταντο δέ καί ἐθαύμαζον λέγοντες· οὐχ ἰδού ἅπαντες οὗτοί εἰσιν οἱ λαλοῦντες Γαλιλαῖοι; **8** καί πῶς ἡμεῖς ἀκούομεν ἕκαστος τῆ ἰδίᾳ διαλέκτῳ ἡμῶν ἐν ἧ ἐγενήθημεν; **9** Πάρθοι καί Μιδοὶ καί Ἑλαμίται, καί οἱ κατοικοῦντες τήν Μεσοποταμίαν, Ἰουδαίαν τε καί Καππαδοκίαν, Πόντον καί τήν Ἀσίαν, **10** Φρυγίαν τε καί Παμφυλίαν, Αἴγυπτον καί τά μέρη τῆς Λιβύης τῆς κατὰ Κυρήνην, καί οἱ ἐπιδημοῦντες Ρωμαῖοι, **11** Ἰουδαῖοι τε καί προσήλυτοι, Κρῆτες καί Ἄραβες, ἀκούομεν λαλούντων αὐτῶν ταῖς ἡμετέραις γλώσσαις τά μεγαλεῖα τοῦ Θεοῦ.

Ἡ ἐπιφοίτηση τοῦ Ἁγίου Πνεύματος γιορτάζεται ἀπό τήν Ἐκκλησία μας κατὰ τήν πεντηκοστή μετά τό Πάσχα ἡμέρα, πού γιά τό λόγο αὐτό πῆρε καί τό συγκεκριμένο ὄνομα. Ἡμέρα καί γιορτή μέ τό ἴδιο ὄνομα εἶχαν καθιερώσει καί οἱ Ἑβραῖοι καί τή γιόρταζαν πενήντα μέρες μετά ἀπό τό δικό τους Πάσχα. Τό πλῆθος, πού ὅπως διαβάζουμε στό ἀποστολικό ἀνάγνωσμα τῆς ἡμέρας, εἶχε μαζευτεῖ στό Ἱεροσόλυμα καί εἶδε καί ἄκουσε ὅσα θαυμαστά συνόδευσαν ἢ ἀκολούθησαν τήν ἔλευση τοῦ Παρακλήτου, εἶχε συγκεντρωθεῖ γι' αὐτό τό λόγο. Γιά νά τιμήσει τήν Ἰουδαϊκή Πεντηκοστή, πού ἦταν ἀνάμνηση τῆς παράδοσης τῶν Δέκα Ἐντολῶν στό Μωυσῆ καί ταυτόχρονα εὐχαριστία στό Θεό γιά τήν ἀπαρχή τῶν καρπῶν καί τήν ἔναρξη τοῦ θερισμοῦ.

Ὅπως καί σέ ἄλλα γεγονότα τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, ἡ Ἐκκλησία βλέπει νά προεικονίζεται τό πρόσωπο καί ἡ δράση τοῦ Κυρίου, ἔτσι καί στή συγκεκριμένη γιορτή οἱ Πατέρες σημειώνουν ἀνάλογες προεικονίσεις. Λέγει γιά παράδειγμα ὁ ἱερός Χρυσόστομος: «Ὅταν ἦρθε ἡ ὥρα νά μπεῖ τό δρεπάνι στό στάχυα καί νά μαζευτοῦν οἱ καρποί, τότε ἦρθε τό Πνεῦμα. Εἶδες τόν τύπο; Τώρα δές καί τήν ἀλήθεια. Ὅταν ἔπρεπε τό δρεπάνι τοῦ λόγου νά δουλέψει καί νά μαζέψει τά στάχυα, τότε σάν ἀκονισμένο δρεπάνι πέταξε πάνω ἀπό τόν κόσμον τό Ἅγιο Πνεῦμα». Κι ἀκόμα πύο χαρακτηριστικά ὁ Θεοφύλακτος Βουλγαρίας γράφει πώς «ὅπως αὐτοί, πού ἦταν χωρισμένοι τόν ὑπόλοιπον καιρό, μαζεύονταν καί συγκέντρωναν στάχυα καί καρπούς ἀπό ὅλα τά μέρη γιά νά προσφερθοῦν στό Θεό, ἔτσι καί τήν ἡμέρα αὐτή ἀπό τά διάφορα ἔθνη μάζεψε ὁ Θεός, μέσω τοῦ κηρύγματος τῶν Ἀποστόλων, τήν πνευματική σοδειά».

Μεταξύ τῶν ὄσων συνέβησαν κατὰ τήν Πεντηκοστή καί ὄσων προσηγήθησαν στό ὄρος Σινά παρατηρεῖται καταπληκτική ὁμοιότητα. Τό

Πνεῦμα, πού σάν φωτιά παρουσιάστηκε στή βάτο χωρίς νά τήν καίει, πρίν ἀπό τήν Ἔξοδο τῶν Ἰσραηλιτῶν ἀπό τήν Αἴγυπτο, ἐμφανίζεται μέ τό εἶδος τῶν πυρῶν γλωσσῶν, πού φωτίζουν, ἀγιάζουν καί εἰρηνεύουν τίς ψυχές. Τόσο κατά τήν Παράδοση τῶν ἐντολῶν, ὅσο καί κατά τήν ἐπιφοίτηση τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἔχουμε τήν ἀποκάλυψη τοῦ Θεοῦ, πού συνοδεύεται μάλιστα ἀπό στοιχεῖα ἀντιληπτά στίς ἀνθρώπινες αἰσθήσεις. Στό Σινά ἀκούστηκαν βροντές καί σάλπιγγες καί ἡ κορυφή τοῦ βουνοῦ τυλίχτηκε ἀπό καπνό, ἐνῶ στή Ἱεροσόλυμα ἀκούστηκε βία πνοῦ ἀνέμου καί γλώσσες φωτιάς πλημμύρισαν τό δωμάτιο, στό ὁποῖο βρισκόνταν οἱ μαθητές. Μέ τήν παράδοση τῶν ἐντολῶν ἐγκαινιάστηκε ἡ διαθήκη τοῦ Θεοῦ μέ τόν Ἰσραήλ καί ἄρχισε ἡ περίοδος τοῦ Νόμου, ἐνῶ μέ τήν κάθοδο τοῦ Παρακλήτου εἰσαχθήκαμε στήν περίοδο τοῦ Εὐαγγελίου τῆς Χάριτος.

Ἡ ἡμέρα τῆς Πεντηκοστῆς θεωρεῖται ἀπό τήν Ἐκκλησία ὡς γενέθλιος, γιατί ἐκείνη τήν ἡμέρα βαφτίστηκαν οἱ πρῶτοι Χριστιανοί, συνολικά τρεῖς χιλιάδες, οἱ ὁποῖοι καί ἀποτέλεσαν τήν πρώτη ἐκκλησιαστική κοινότητα. Τό Ἅγιο Πνεῦμα δέν ἐπισκέφθηκε ἀπλά τούς Ἀποστόλους, ἀλλά, ὅπως ἐπισημαίνει ὁ Ἅγιος Χρυσόστομος, «ἐκάθισεν», δηλαδή ἐδραιώθηκε. Εἶναι Αὐτό, πού σύμφωνα μέ τήν ὑμνολογία, «ὄλον συγκροτεῖ τό θεσμό τῆς Ἐκκλησίας» καί ἐπομένως, δίκαια ἡ Ἐκκλησία ὀνομάζεται συνεχῆς Πεντηκοστή.

Οἱ πλημμυρισμένοι ἀπό τό Ἅγιο Πνεῦμα μαθητές ἄρχισαν νά κηρύττουν στά πλήθη, πού εἶχαν εἰσρεύσει στή Ἱεροσόλυμα ἀπό ὅλα τά μέρη τοῦ κόσμου γιά τήν ἐβραϊκή γιορτή τῆς Πεντηκοστῆς, καί κατά θαυμαστό τρόπο ὅλοι οἱ ἀκροατές ἀκουγαν τό λόγο τοῦ Κυρίου στή μητρική τους γλῶσσα. Ἦταν θέλημα Θεοῦ, ὅπως ὁ Υἱός Του σταυρώθηκε καί ἐξευτελίστηκε μπροστά στά πλήθη κατά τή γιορτή τοῦ Πάσχα, ἔτσι νά δοξαστεῖ μέ τήν ἀποστολή τοῦ Παρακλήτου, ὅταν τά πλήθη θά εἶναι συγκεντρωμένα καί πάλι γιά τήν Πεντηκοστή. Αὐτό ἀποτελεῖ συνάμα καί ἐλπιδοφόρο μήνυμα, πώς ἡ σωτηρία δέν ἀποτελεῖ προνόμιο κάποιου συγκεκριμένου λαοῦ, ἀλλά εἶναι δῶρο τοῦ ἀναστάντος καί ἀναληφθέντος Χριστοῦ σέ κάθε ἄνθρωπο, πού θά θελήσει νά τή δεχτεῖ. Εἶναι γι' αὐτό τό λόγο πού ἡ Ἐκκλησία ὀραματίζεται τήν ἐνότητα ὅλων τῶν ἀνθρώπων ἢ καλύτερα τή μετατροπή τοῦ κόσμου σέ Σῶμα Χριστοῦ καί ἀγωνίζεται καί προσεύχεται γι' αὐτήν. Εἶναι γιά τόν ἴδιο λόγο πού τήν ἡμέρα τῆς Πεντηκοστῆς γιορτάζουμε τό πέρασμα ἀπό τή σύγχυση τῆς Βαβέλ στήν ὁμοφωνία, πού εἶναι καρπός τῆς ἐπίσκεψης τοῦ Ἁγίου Πνεύματος στή ζωή μας.

«Ὅτε καταβάς τās γλώσσας συνέχεε, διεμέριξε ἔθνη ὁ Ὑψιστος. Ὅτε τοῦ πυρός τās γλώσσας διένειμεν, εἰς ἐνότητα πάντας ἐκάλεσεν καί συμφώνως δοξάζομεν τό Πανάγιον Πνεῦμα».

Ὁ προφήτης Ζαχαρίας

Κυριακῆς Πανασέτη

«Χαίρε σφόδρα, θύγατερ Σιών· κήρυσσε, θύγατερ Ἱερουσαλήμ· ἰδοὺ ὁ βασιλεὺς σου ἔρχεται σοι, δίκαιος καὶ σώζων αὐτός, πραῦς καὶ ἐπιβεβηκώς ἐπὶ ὑποζύγιον καὶ πῶλον νέον».

(Ζαχ. θ', 9)

(Σύντομη ἀναφορά στὶς προφητείες τοῦ προφήτη Ζαχαρία)

Ὁ προφήτης Ζαχαρίας «αὐτός, τὸν ὁποῖο ὁ Γιαχβέ ἐνθυμεῖται», γεννήθηκε στὴ Βαβυλώνα κατὰ τὴν περίοδο τῆς αἰχμαλωσίας τῶν Ἰσραηλιτῶν ἀπὸ τοὺς Βαβυλωνίους (6ος αἰ. π.Χ.). Ἐκτός ἀπὸ τὴν προφητικὴ του κλήση, φαίνεται ὅτι εἶχε καὶ ἱερατικὴ καταγωγή (Ζαχ. α', 1). Ὀνομάζεται «υἱὸς Ἀδδῶ» ἀπὸ τὸν παπποῦ τοῦ Ἀδδῶ, πού ἦταν ἕνας ἀπὸ τοὺς ἱερεῖς πού ἐπέστρεψαν ἀπὸ τὴ Βαβυλώνα μαζί με τὸ Ζοροβάβελ.

Ὁ Θεὸς καλεῖ τὸν προφήτη Ζαχαρία, «ἐγένετο λόγος Κυρίου» (Ζαχ. α', 1) πρὸς αὐτόν, νὰ προφητεύσει με τὴ χάρι τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Προφητεύει τὴν ἐποχὴ τοῦ Πέρση βασιλιᾶ Δαρείου τοῦ Ὑστάσπου (520 π.Χ.).

Ἄν καὶ δὲν γνωρίζουμε πόσο καιρὸ προφήτεψε, μποροῦμε νὰ ποῦμε ὅτι συνέχισε τὸ ἔργο του καὶ μετὰ τὸ 518 π.Χ., τουλάχιστον μέχρι τὴν ἀποπεράτωση τοῦ Ναοῦ (ναὸς τοῦ Ζοροβάβελ). Γι αὐτὸ καὶ βλέπουμε στό ἔργο τοῦ προφήτη νὰ συσχετίζεται τὸ κτίσιμο τοῦ Ναοῦ με ἔντονες ἐσχατολογικὲς καὶ μεσσιανικὲς προσδοκίες.

Οἱ ὁράσεις πού βλέπει ὁ προφήτης Ζαχαρίας, ἀναγράφονται κυρίως στὰ ὀκτὼ πρῶτα κεφάλαια τοῦ βιβλίου του. Σ' αὐτὰ ἀναφέρεται στό μέλλον τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ. Τούς καλεῖ νὰ μετανοήσουν, «ἐπιστρέψατε πρὸς με, λέγει Κύριος τῶν δυνάμεων» (Ζαχ. α', 3) καὶ «ἐπιστρέψατε ἀπὸ τῶν ὁδῶν ὑμῶν τῶν πονηρῶν καὶ ἀπὸ τῶν ἐπιτηδευμάτων ὑμῶν τῶν πονηρῶν...» (Ζαχ. α', 4).

Ἄξιοπρόσεκτες εἶναι πολλὲς ἀπὸ τίς προφητείες τοῦ προφήτη Ζαχαρία πού μποροῦν νὰ συνδεθοῦν με τὸ

Εὐαγγέλιο τῆς Χάριτος, τὴν Κ. Διαθήκη. Στὴν πρώτη του ὄραση, βλέπει κάποιον ἄνδρα νὰ κάθεται πάνω σέ ἄλογο κοκκινωπό, «*ἰδοὺ ἀνὴρ ἐπιβεβηκῶς ἐπὶ ἵππον πυρρόν*» (Ζαχ. α', 8). Αὐτός ὁ «ἀνὴρ» εἶναι ὁ Ἰδιος πού ἐμφανίζεται στὸν εὐαγγελιστὴ Ἰωάννη στὴν Ἀποκάλυψη (Ἀπ. στ', 2) νὰ κρατᾶ νικητήριο στεφάνι. Παρουσιάζεται ὁμως καὶ στό κεφ. στ', στίχ. 4, νὰ ἱππεύει κοκκινωπό ἄλογο, γιατί πολεμεῖ τίς δυνάμεις τοῦ σκότους. Καὶ ὅταν ἱππεύει «*ἵππον λευκόν*», ἔχει ἤδη νικήσει τίς δυνάμεις αὐτές, γι' αὐτὸ καὶ τό «*ἐξῆλθε νικῶν καὶ ἵνα νικήσῃ*» (Ἀπ. στ', 2). Παρόλα αὐτὰ ὑπάρχουν καὶ ἄλλες ἐρμηνεῖες γιὰ τό σημεῖο αὐτό.

Ἐπάρχουν πολλές ἀναφορές τοῦ προφήτη Ζαχαρία γιὰ τό πρόσωπο τοῦ Κυρίου μας, πού πολλές φορές εἶναι ξεκάθαρες καὶ αὐτονόητες. Στό Ζαχαρία κεφ. β', στίχ. 5, καὶ πάλι Τόν βλέπει ὡς «ἄνδρα», ὁ ὁποῖος θὰ καταμετρήσει τὴν Ἱερουσαλήμ. Στὴν κατανόηση τοῦ χωρίου αὐτοῦ μᾶς βοηθεῖ ὁ Ἅγιος Κύριλλος Ἀλεξανδρείας, ὁ ὁποῖος εἶναι ἀξιόλογος στὶς ἐρμηνεῖες τῶν προφητειῶν τοῦ προφήτη Ζαχαρία. Σύμφωνα μέ τόν Ἅγιο Κύριλλο, ἡ ἀναφερόμενη Ἱερουσαλήμ δέν εἶναι ἄλλη παρά ἡ Ἐκκλησία. «*Οὐκ ἀπίθανον δέ πάλιν εἶπερ ἔλοιτό τις Ἱερουσαλήμ οἶεσθαι καὶ νῦν ὀνομάσθαι τὴν Ἐκκλησίαν*». Ἡ Ἐκκλησία, ἡ ὁποία ἀνοίγει τίς ἀγκάλες της γιὰ νὰ δεχθεῖ ὡς φιλόστοργη μητέρα τὰ παιδιά της. Καὶ αὐτὸς πού θὰ τὴν

περιφρουρεῖ εἶναι ὁ Κύριος «*ἐγὼ ἔσομαι αὐτῇ, λέγει Κύριος, τεῖχος πυρὸς κυκλόθεν καὶ εἰς δόξαν ἔσομαι ἐν μέσῳ αὐτῆς*» (Ζαχ. β', 9).

Σκιαγραφεῖ ὁ προφήτης Ζαχαρίας τὴν κατάσταση, στὴν ὁποία βρισκόταν ὁ Ἰσραηλιτικός λαός. Καὶ ὁ μόνος πού μπορεῖ νὰ τοὺς λυτρῶσει εἶναι ὁ Κύριος, ὁ ὁποῖος δέν θὰ ἀνεχθεῖ κανένα ἔθνος, τό ὁποῖο θὰ ἀγγίξει τὴν «κόρη» τοῦ ματιοῦ τοῦ λαοῦ Του. «*...Ὁ ἀπτόμενος ὑμῶν ὡς ὁ ἀπτόμενος τῆς κόρης τοῦ ὀφθαλμοῦ αὐτοῦ*» (= αὐτός πού ἀπλώνει χέρι πάνω σας, εἶναι σάν αὐτόν πού ἀπλώνει τό χέρι του νὰ βγάλει τό μάτι του) (Ζαχ. β', 12).

Ἀφοῦ παρουσιάσει ὁ προφήτης τὴν ἀποκατάσταση τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ, ἀλλά καὶ τῆς ἱερωσύνης, στή συνέχεια περνᾶ ἀπό τό παρόν στό μακροπρόθεσμο μέλλον καὶ οὐσιαστικά προφητεύει γιὰ τόν μόνο Ἀρχιερέα Κύριό μας Ἰησοῦ Χριστό.

Στό Ζαχαρία κεφ. γ', στίχοι 8 - 10, θαυμάζει κανεῖς τίς προφητείες πού ἀναγράφονται. Ὁ Θεός, διά μέσου τοῦ προφήτη Ζαχαρία, ὀνομάζει Αὐτόν πού πρόκειται νὰ ἔρθει. «*Ἴδοὺ ἐγὼ ἄγω τὸν δοῦλόν μου Ἀνατολὴν*» (Ζαχ. γ', 8). Ὅπωςδήποτε θὰ ἔρθει ὁ Μεσσίας, διότι «ἐγὼ ἄγω» (= ἐγὼ ὁ Κύριος θὰ τὸν στείλω) στὸν κόσμο, γιὰ νὰ σωθεῖ ὁ κόσμος ἀπὸ τίς πλεκτάνες τοῦ πονηροῦ πού ἀκόμα καὶ τόν ἴδιο τόν Κύριο τόλμησε νὰ πειράξει (Ζαχ. γ', 1 καὶ Λκ. δ', 3).

Τό «Ἀνατολί» μᾶς ὀδηγεῖ συνειρμικά στὴν ὑμνολογία τῆς Ἐκκλησίας

μας, όπου και εκεί «Ἀνατολή ὄνομα αὐτῶ» ἢ «ἐπεσκέφατο ἡμᾶς ἐξ ὕψους ὁ Σωτήρ ἡμῶν, ἀνατολή ἀνατολῶν...» (Ἐξαποστειλάριο Χριστουγέννων). Ποιός θά μπορούσε νά εἶναι ἡ Ἀνατολή; Δέν θά μπορούσε νά εἶναι κανένας ἄλλος, παρά μόνο Αὐτός πού εἶπε «Ἐγώ εἰμι τό Φῶς τοῦ κόσμου» (Ἰω. ν', 12). Ἐπίσης καί στό Ζαχαρία κεφ. γ', στίχ. 9, ὁ προφήτης ὀνομάζει καί «λίθον» τό Μεσσία. Πράγματι εἶναι Αὐτός πού ὁ Ἅπ. Παῦλος ἀναφέρει ὅτι «...ἔπινον γάρ ἐκ πνευματικῆς ἀκολουθούσης πέτρας, ἡ δέ πέτρα ἦν ὁ Χριστός...» (Α' Κορ. ι', 4).

Ἄν καί ἡ συνέχεια τοῦ στίχου 9 δέν εἶναι τόσο ξεκάθαρη στήν κοινή σκέψη, ὁ Ἅγιος Κύριλλος Ἀλεξανδρείας μᾶς ἐρμηνεύει ὅτι ὁ στίχος: «ἰδοῦ ἐγώ ὀρύσσω βόθρον, λέγει Κύριος παντοκράτωρ, καί ψηλαφήσω πᾶσαν τήν ἀδικίαν τήν ἀδικίαν τῆς γῆς ἐκείνης ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ» (Ζαχ. γ', 9), ἀναφέρεται στόν Τίμο Σταυρό καί τήν Σταύρωση τοῦ Κυρίου μας. Ὁ «βόθρος» εἶναι ὁ Σταυρός τοῦ Κυρίου μας, διότι γιά ὅσους δέν Τόν δέχτηκαν, ἀλλά Τόν σταύρωσαν, ἔγινε ὁ Σταυρός παγίδα καί λάκκος. Ὅπως καί στόν καιρό τοῦ Μωυσῆ, ὅσοι ἀρνοῦνταν νά κοιτάξουν τό χάλκινο ὄφιν, δέν σώζονταν.

«Βόθρω οὖν παρεικάζει (=παρομοιάζει) τόν τοῦ Σωτήρος σταυρόν» λέει ὁ Ἅγιος Κύριλλος Ἀλεξανδρείας. «Γέγονεν βόθρος καί πάγη (=παγίδα) τοῖς σταυρώσασιν ὁ ἀπεσταλμένος».

Ἔτσι «ἡ ἀδικία τῆς γῆς» ἐξαφανίστηκε «ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ», δηλαδή τήν ἡμέρα τῆς Σταύρωσης τοῦ Κυρίου μας. Καί στό στίχο 10, ὡς «ἄμπελος» καί «συκῆ», ὁ Ἅγιος Κύριλλος χαρακτηρίζει τήν Ἐκκλησία. Ἄς μὴν ξεχνᾶμε ὅτι καί ὁ Κύριός μας εἶπε «Ἐγώ εἰμι ἡ ἄμπελος ἡ ἀληθινή...» (Ἰω. ιε', 1).

Καί στήν ἐπόμενη ὄρασή του ὁ προφήτης στό κεφάλαιο 4 βλέπει μία ὀλόχρυση λυχνία, ἡ ὁποία τροφοδοτεῖται μέ λάδι ἀπό τά δύο ἐλαιόδεντρα πού εἶχε δεξιά καί ἀριστερά της. Καί πάλι ὁ Ἅγιος Κύριλλος Ἀλεξανδρείας ἀναφέρει ὅτι καί ἐδῶ ἡ λυχνία αὐτή εἶναι ἡ Ἐκκλησία. «Τήν γάρ τοι χρυσῆν λυχνίαν φαμέν εἶναι πάλιν τήν Ἐκκλησίαν...». Θά μπορούσαμε νά διαπιστώσουμε καί μόνοι μας τήν ἀποψη αὐτή καί ἀπό τό γεγονός ὅτι καί σέ ἕνα ἄλλο βιβλίο προφητικό, αὐτή τή φορά στή Καινή Διαθήκη, ὁ Κύριος ἀναφέρεται ξεκάθαρα ὅτι εἶναι ὁ «λύχνος» τῆς πόλης τοῦ Θεοῦ, τῆς ἁγῆς Ἰερουσαλήμ, ἡ ὁποία δέν χρειάζεται νά ἔχει ἥλιο ἢ σελήνη γιά νά φωτίζεται, ἀλλά φῶς γι αὐτήν εἶναι ὁ ἴδιος ὁ Κύριός μας, τό ἐσφαγμένο ἄρνιο πού θυσιάστηκε γιά μᾶς. «...Ἡ γάρ δόξα τοῦ Θεοῦ ἐφώτισεν αὐτήν, καί ὁ λύχνος αὐτῆς τό ἄρνιον...» (Ἀπ. κα', 23).

Εἶναι θαυμαστό, τό πῶς ἡ Παλαιά Διαθήκη συμπλέκεται μέ τήν Καινή Διαθήκη! Σέ κάθε ἀναφορά τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης ὑπάρχει καί τό ἀντιφάγγισμά της στήν Καινή Διαθήκη.

Πεντηκοστήν ἐορτάζομεν

καί Πνεύματος ἐπιδημίαν

Πρωτοπρ. Μιχαήλ Βοσκοῦ

Τό λεγόμενο «Δωδεκάορτο», ἡ σειρά δηλαδή τῶν μεγάλων Δεσποτικῶν ἐορτῶν, ἀρχίζει μέ τήν ἐορτή τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου καί ὁλοκληρώνεται μέ τήν ἐορτή τῆς Πεντηκοστῆς. Ὁ Εὐαγγελισμός τῆς Θεοτόκου εἶναι ἡ ἀρχή τῆς ἐνσαρκώσεως τοῦ Υἱοῦ καί Λόγου τοῦ Θεοῦ καί ἡ ἀρχή τῆς θείας οἰκονομίας, ἐνῶ ἡ Πεντηκοστή εἶναι τό τέλος τῆς θείας οἰκονομίας. Ὁλόκληρο τό ἔργο τῆς ἐνσάρκου θείας οἰκονομίας ἀποσκοποῦσε στήν ἔλευση τοῦ Παναγίου Πνεύματος στή ζωή τῆς Ἐκκλησίας καί στίς καρδιές τῶν ἀνθρώπων. Ὁ Κύριος εἶχε πεί στούς μαθητές Του λίγο πρὶν ἀπό τό πάθος Του, ὅτι τοὺς συμφέρει νά φύγει ὁ Ἰδιος, γιατί θά τοὺς στείλει τόν Παράκλητο, τό Πνεῦμα τό Ἅγιον, τό Πνεῦμα τῆς ἀληθείας, τό Ὅποιο θά τοὺς ὀδηγήσει «εἰς πᾶσαν τήν ἀλήθειαν». Αὐτό ἀκριβῶς ἐγινε κατά τήν ἡμέρα τῆς Πεντηκοστῆς, πενήντα μέρες μετά τήν Ἀνάσταση καί δέκα μέρες μετά τήν Ἀνάληψη τοῦ Κυρίου, ὅταν τό Ἅγιον Πνεῦμα ἐπεδήμησεν «ἐν εἶδει πυρίνων γλωσσῶν» στούς Ἅγίους Ἀποστόλους.

Ἡ ἡμέρα τῆς Πεντηκοστῆς εἶναι ἡ γενέθλιος ἡμέρα τῆς Ἐκκλησίας, γιατί ἀπό τή μέρα αὐτή ἀρχίζει ἡ ἱστορική ζωή τῆς Ἐκκλησίας ἐπί τῆς γῆς ὡς τοῦ ζῶντος Σώματος τοῦ Χριστοῦ, πού ζεῖ μέ τά χαρίσματα καί τήν ἐπενέργεια τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Μέ τήν ἐπιφοίτηση τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καθίστανται οἱ Ἀπόστολοι μέλη τοῦ ζῶντος Σώματος τοῦ Χριστοῦ καί λαμβάνουν τήν ἐξουσία νά καθιστοῦν καί τοὺς λοιπούς ἀνθρώπους μέλη τοῦ Σώματος τοῦ Χριστοῦ διά τῶν Μυστηρίων τοῦ Ἁγίου Βαπτίσματος καί τοῦ Ἁγίου Χρίσματος. Ψυχή τῆς Ἐκκλησίας ὡς τοῦ ζῶντος Σώματος

του Χριστού είναι από την ημέρα της Πεντηκοστής το Πανάγιο Πνεύμα, στο 'Όποιο γι' αυτόν ακριβώς τό λόγο είναι αφιερωμένη όχι μόνο ή Δευτέρα μετά την Πεντηκοστή, αλλά και όλόκληρη ή εβδομάδα που ακολουθεί.

Είναι λοιπόν ή ημέρα της Πεντηκοστής ή κατ' έξοχήν ημέρα έορτασμού του Τρίτου Προσώπου της 'Αγίας Τριάδος, του 'Αγίου Πνεύματος, αλλά και ή κατ' έξοχήν ημέρα έορτασμού της 'Αγίας Τριάδος. Οί ύμνοι της έορτής της Πεντηκοστής έκφράζουν μέ άπαράμιλλο κάλλος, αλλά και μέ δογματική ακρίβεια τή διδασκαλία της 'Εκκλησίας μας για τό "Αγιον Πνεύμα και για τήν 'Αγία Τριάδα. 'Από όλους αυτούς τους θαυμάσιους ύμνους της έορτής επιλέξαμε νά σχολιάσουμε σ' αυτό μας τό άρθρο τό Δοξαστικό του Μεγάλου 'Εσπερινού της έορτής, στό όποιο μέσα σέ λίγες γραμμές διατυπώνεται μέ τόν πιο όμορφο και τόν πλέον θεολογικό τρόπο ή δογματική διδασκαλία της 'Εκκλησίας μας περί της 'Αγίας και 'Ομοουσίου Τριάδος.

«Δεύτε λαοί, τήν τρισυπόστατον Θεότητα προσκυνήσωμεν, Υιόν εν τῷ Πατρί, σύν 'Αγίῳ Πνεύματι· Πατήρ γάρ ἀχρόνως ἐγέννησεν Υιόν, συναΐδιον καί σύνθρονον, καί Πνεῦμα "Αγιον ἦν ἐν τῷ Πατρί, σύν Υἱῷ δοξαζόμενον· μία δύναμις, μία οὐσία, μία Θεότης, ἦν προσκυνοῦντες πάντες λέγομεν· "Αγιος ὁ Θεός, ὁ τά πάντα δημιουργήσας δι' Υἱοῦ, συνεργεία τοῦ 'Αγίου Πνεύματος. "Αγιος ἰσχυρός, δι' οὗ τόν Πατέρα ἐγνώκαμεν, καί τό Πνεῦμα τό "Αγιον ἐπεδήμησεν ἐν κόσμῳ. "Αγιος ἀθάνατος, τό Παράκλητον Πνεῦμα, τό ἐκ Πατρὸς ἐκπορευόμενον, καί ἐν Υἱῷ ἀναπαυόμενον. Τριάς 'Αγία δόξα σοι».

“Ολοι γνωρίζουμε ότι ή χριστιανική πίστη είναι μονοθεϊστική, άφου πιστεύουμε «εις ένα Θεόν», όπως καθημερινά όμολογοῦμε στό Σύμβολο της Πίστεως. ‘Ο ένας άληθινός Θεός όμως, στόν ‘Όποιον πιστεύουμε έμεις οί Χριστιανοί, δέν είναι ούτε τό «άκίνητον ‘Εν» του ‘Αριστοτέλη ούτε όποιαδήποτε άλλη φιλοσοφική έννοια ύπερβατικῦ ‘Απολύτου, αλλά είναι κοινωνία Προσώπων, Θεός Τριαδικός, Θεότητα τρισυπόστατος. Χωρίς σέ καμιά περίπτωση νά μπορούμε νά μιλήσουμε για τρεις θεούς, άφου τά τρία Πρόσωπα της ‘Αγίας Τριάδος είναι όμοούσια, έχουν δηλαδή τήν ίδια ούσία, μιλοῦμε όμως για τρία Πρόσωπα, για Θεόν Πατέρα, Θεόν Υιόν και Θεόν ‘Αγιον Πνεῦμα. ‘Ο άληθινός Θεός, στόν ‘Όποιον πιστεύουμε, είναι ‘Ενας κατά τήν ούσία ή τή φύση και Τριαδικός κατά τά Πρόσωπα ή τίς ‘Υποστάσεις. Γι' αυτό και μπορούμε νά μιλοῦμε για Μονάδα εν Τριάδι και για Τριάδα εν Μονάδι.

«Μία δύναμις, μία ούσία, μία Θεότης». Τά τρία Πρόσωπα της ‘Αγίας Τριάδος έχουν, όπως είπαμε, μία και τήν αυτή ούσία. ‘Ετσι ό ιερός ύμνογράφος μας καλεϊ νά προσκυνήσουμε τόν Υιόν «εν τῷ Πατρί σύν 'Αγίῳ Πνεύματι», ενῶ χαρακτηρίζει τόν μέν Υιόν συναΐδιον και συνθρόνον μέ τόν Πατέρα, τό δέ "Αγιον Πνεῦμα

συνδοξαζόμενον («τό σύν Πατρί καί Υἱῷ συμπροσκυνούμενον καί συνδοξαζόμενον», ἀναφέρει τό Σύμβολο τῆς Πίστεως). Κοινή ὁμω εἶναι καί ἡ ἐνέργεια («μία δύναμις»)· οἱ ἐνέργειες τῶν τριῶν Προσώπων τῆς Ἁγίας Τριάδος. Ἡ δημιουργία τοῦ κόσμου ἐπί παραδείγματι δέν εἶναι ἐνέργεια ἑνός ἐκ τῶν Προσώπων τῆς Τριάδος, ἀλλά εἶναι κοινή ἐνέργεια καί τῶν τριῶν Προσώπων. Ὁ Θεός Πατήρ δημιούργησε τόν κόσμο διά τοῦ Υἱοῦ μέ τή συνεργεία τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ὅπως ἀναφέρει χαρακτηριστικά ὁ ἱερός ὑμνογράφος, ἀκολουθώντας τήν θεολογική ὀρολογία τῶν μεγάλων Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας μας.

Ἐνῶ ὁμωσ τά τρία Πρόσωπα τῆς Ἁγίας Τριάδος ἔχουν κοινή οὐσία καί κοινή ἐνέργεια, δέν ταυτίζονται, ἀλλά διακρίνονται μεταξύ τους. Εἶναι τρία ξεχωριστά Πρόσωπα, τρεῖς ξεχωριστές Ὑποστάσεις. Τό κάθε Πρόσωπο ἔχει τό δικό του ἰδιαίτερο γνώρισμα, τό ὅποιο ὀνομάζεται στή θεολογική γλῶσσα προσωπικό ἢ ὑποστατικό ἰδίωμα καί τό ὅποιο ἀναφέρεται στή μεταξύ τους σχέση. Ἐτσι λοιπόν ὁ Θεός Πατήρ εἶναι Ἐκεῖνος, ὁ Ὅποιος γεννᾷ προαιωνίως καί αἰδίως («ἀχρόνως») τόν Υἱό καί ἐκπορεύει προαιωνίως καί αἰδίως τό Ἅγιο Πνεῦμα, ὄντας ἡ πηγὴ τῆς Θεότητος. Ὁ Θεός Υἱός εἶναι Ἐκεῖνος, ὁ Ὅποιος γεννᾷται προαιωνίως καί αἰδίως ἀπό τόν Πατέρα καί ὁ Ὅποιος ἐν χρόνῳ ἔγινε ἄνθρωπος γιά τή δική μας σωτηρία. Μέ τήν ἐπί τῆς γῆς διδασκαλία Του καί μέ τό ἔργο Του μᾶς ἀπεκάλυψε τόν Θεόν Πατέρα καί μᾶς ἀπέστειλε μετά τόν Σταυρικό Του θάνατο, τήν Ἀνάστασι καί τήν Ἀνάληψή Του τό Πανάγιον Πνεῦμα («δι' οὗ τόν Πατέρα ἐγνώκαμεν, καί τό Πνεῦμα τό Ἅγιον ἐπεδήμησεν ἐν κόσμῳ»). Τό Ἅγιον Πνεῦμα τέλος εἶναι Ἐκεῖνο, τό Ὅποιο ἐκπορεύεται προαιωνίως καί αἰδίως ἀπό τόν Πατέρα καί μόνο ἀπό τόν Πατέρα καί τό Ὅποιο κατήλθε κατά τήν ἡμέρα τῆς Πεντηκοστῆς ἐπί τοὺς Ἁγίους Ἀποστόλους καί παραμένει ἔκτοτε, ὅπως εἶπαμε, ἡ ψυχὴ τῆς Ἐκκλησίας. Εἶναι ἀκόμη Ἐκεῖνο πού συγκροτεῖ ὀλόκληρο τόν θεσμό τῆς Ἐκκλησίας, ὅπως τονίζεται σ' ἕνα ἰδιαίτερα γνωστό στιχηρό τοῦ Μεγάλου Ἐσπερινοῦ τῆς ἑορτῆς τῆς Πεντηκοστῆς. Ἄρα λοιπόν τό προσωπικό ἢ ὑποστατικό ἰδίωμα τοῦ Πατρός εἶναι ἡ ἀγεννησία, τοῦ Υἱοῦ ἡ ἐκ τοῦ Πατρός γέννησι καί τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἡ ἐκ τοῦ Πατρός ἐκπόρευσι.

Ὁλόκληρη ἡ ζωὴ καί ὀλόκληρος ὁ πνευματικός ἀγώνας τοῦ ὀρθοδόξου χριστιανοῦ ἀποσκοπεῖ στή μετοχὴ του στήν ἄκτιστη χάρι καί τήν ἄκτιστη ἐνέργεια τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ, στήν κατά χάριν θέωσή του, ὅπως τήν ὀνομάζουν οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας μας. Ἀποσκοπεῖ σέ τελευταία ἀνάλυσι στό νά καταστήσει τό γεγονός τῆς Πεντηκοστῆς διαρκές βίωμα στή ζωὴ του. Καί αὐτό δέν μπορεῖ νά ἐπιτευχθεῖ παρά μόνο μέσα στήν ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας διά τῶν ἁγίων. Μυστηρίων καί διά τῶν ἁγίων ἀρετῶν, τίς ὁποῖες ἀγωνιζόμαστε ν' ἀποκτήσουμε μέσα ἀπό τόν πνευματικό μας ἀγῶνα.

Οικολογία και Έκκλησία

Γιάννη Ἀντωνιάδη

Στίς μέρες μας γίνεται ὄλο καί πιό ἐμφανές, ὅτι αὐτό πού ὀνομάζουμε «οἰκολογική κρίση» εἶναι τό ὕπ' ἀριθμόν ἓνα πρόβλημα τῆς παγκόσμιας κοινωνίας μας. Ἔχει προκληθεῖ, ὅπως εἶναι βέβαια σέ ὄλους γνωστό, ἀπό τήν εἰσβολή τῆς τεχνολογίας καί τήν ἀνάπτυξη τῶν βιομηχανικῶν κοινωνιῶν καί τῆς πληροφορικῆς εἰς βάρος τῆς κτίσεως. Ὅπως ἐπισημαίνει κι ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Περγάμου Ἰωάννης (Ζηζιούλας), τό οἰκολογικό «εἶναι ἓνα πρόβλημα πού δέν ἔχει νά κάνει ἀπλά μέ τήν ποιότητα ζωῆς, ἀλλά μέ αὐτή καθ' ἑαυτή τή ζωή τῆς ἀνθρωπότητας καί ἴσως τῆς δημιουργίας ὁλόκληρης».

Ἡ Ὁρθόδοξή μας Ἐκκλησία, ὡς φορέας τοῦ Ἁγιοπατερικοῦ ἥθους, καλεῖται νά μεταδώσει στό ποιμνίό της τό οἰκολογικό ἥθος. Αὐτό δέν ἔχει νά κάνει μέ ὅποιοδήποτε σύστημα Ἠθικῆς καί νομικίστικων κανόνων, πού πιθανόν νά φέρουν τό στοιχεῖο τῆς ἐπιβολῆς καί γι' αὐτό φαίνονται δυσάρεστοι στόν σύγχρονο ἄνθρωπο. Τό ἥθος τῆς Ἐκκλησίας ἔχει νά κάνει μέ τήν ἀγάπη καί τόν σεβασμό πρὸς τήν Κτίση, τόν «οἶκο» τῶν μελῶν της, τόν ὅποιο μέ τόση ἀγάπη καί σοφία ἔκτισε ὁ Τριαδικός Θεός ἐκ τοῦ μηδενός καί ὄχι ἐξ ὑπαρχούσης ὕλης: «Καί χωρίς αὐτοῦ ἐγένετο οὐδέ ἓν ὃ γέγονεν» (Ἰω. α', 3).

Τό «προπατορικό ἁμάρτημα» τοῦ ἀνθρώπου, ἡ στροφή δηλαδή ἀπό τόν Θεοκεντρισμό στόν ἐγωκεντρισμό, ἐπέφερε τήν τραγωδία τῆς κτίσεως. Ὁ ἄνθρωπος ὡς αὐτονομημένος στράφηκε ἐναντίον τοῦ Δημιουργοῦ του Θεοῦ καί ἡ κτίση στράφηκε κατά τοῦ ἀνθρώπου. Σεισμοί, λιμοί, κατακλυσμοί, φωτιά καί θειάφι στά Σόδομα καί Γόμορρα κλπ. Ἡ κτίση πλέον «*συστενάζει καί συνωδίνει ἄχρι τοῦ νῦν*» (Ρωμ. ν', 22).

Πῶς ἀντιμετωπίζει ἡ θεολογία τό Οἰκολογικό πρόβλημα:

Βασικός παράγοντας διαμόρφωσης τῶν τρόπων ἀντιμετώπισης τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος εἶναι καί οἱ θρησκευτικές πεποιθήσεις κάθε πολιτισμοῦ. Ἀποτελεῖ λοιπόν εὐλογη διαπίστωση πῶς ὁ Χριστιανισμός, ὡς κυρίαρχη θρησκεία τοῦ «ἀνεπτυγμένου» κόσμου, ἔχει διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στή σοβαρή καταστροφή καί ὑποβάθμιση τῆς φύσης.

A. Χριστιανική Δύση

Ἡ χριστιανική παράδοση, ἰδιαίτερα τῆς Δύσης, βαρύνεται μέ τήν

ανάπτυξη και προώθηση του ιδεολογικού υπόβαθρου για τον αλαζονικό έξουσιασμό της φύσης. Συνοπτικά θά μπορούσαμε νά έντοπίσουμε τή θεολογία τών Δυτικῶν ἔναντι τῆς φύσεως στά ἑξῆς:

1. Προσπάθεια τών Δυτικῶν θεολόγων καί φιλοσόφων νά συστηματοποιήσουν θεωρητικά τήν ἀπόλυτη κυριαρχία τοῦ ἀνθρώπου ἐπί τῆς κτίσεως. Ὁ ἱερός Αὐγουστίνος, γιά παράδειγμα, ἐπηρεασμένος ἴσως ἀπό τήν δυϊστική νεοπλατωνική, παράδοση τοποθετεῖ τόν ἄνθρωπο μέ ἰδιαίτερη ἔμμονή στό κέντρο τοῦ κόσμου, μέ μία διάθεση ἀπόρριψης τῆς ὕλικῆς κτίσεως ὡς κακῆς. Ἐνας ἄλλος ἐπίσης σημαντικός θεολόγος τῆς δυτικῆς Ἐκκλησίας, ὁ Θωμᾶς ὁ Ἀκινάτης, ἐπιχειρηματολόγησε ἐπίσης ἐναντία στήν ἠθική σημασία τοῦ φυσικοῦ κόσμου.

2. Βάσει τῆς ἀνθρωποκεντρικῆς ὀρθολογικότητάς του καλεῖται ὁ ἄνθρωπος νά κυριαρχήσει ἐπί τῆς κτίσεως μέ ὀρθολογικό τρόπο. Ἡ ἀνωτερότητα τοῦ ἀνθρώπου ἔναντι τῆς φύσεως, προσφέρει στόν ἄνθρωπο, σύμφωνα μέ τή θεολογία τῆς Δύσεως, τό «θεόδοτο δικαίωμα» τῆς καταδυνάστευσης τοῦ φυσικοῦ κόσμου. Γίνεται ἔτσι μία ἄκρατη ἀνάπτυξη τών θετικῶν ἐπιστημῶν μέ κύριο χαρακτηριστικό τόν μή σεβασμό πρὸς τόν κτιστό κόσμο πού μᾶς περιβάλλει καί τοῦ ὁποῖου εἶναι μέρος ὁ ἄνθρωπος.

3. Λησμονεῖται ὁ ὄντολογικός δεσμός τοῦ ἀνθρώπου μέ τόν κόσμο, τήν κτίση. Ἐτσι ἡ κτίση, ἀφοῦ δέν ἔχει τήν δυνατότητα νά συνυπάρξει σέ μία σχέση ἀγάπης μέ τόν ἄνθρωπο, ἀλλοτριώνεται καί κόβει κάθε σχέση μέ τόν βασιλιά της.

4. Στή Δύση ἔχουμε διαχωρισμό μεταξύ φυσικοῦ καί ὑπερφυσικοῦ, κακοῦ καί καλοῦ καί ὄχι μεταξύ κτιστοῦ κι ἀκτίστου, πού ἀντιστοιχίζεται στό δημιουργημένο καί τό ἀδημιούργητο, στήν πλάση καί τόν Πλάστη, στό κτίσμα καί τόν Κτίστη, στήν δημιουργία καί τόν Δημιουργό. Τό «κτιστό» εἶναι «φυσικό» ἀλλά τό «Ἄκτιστο» δέν εἶναι «ὑπερφυσικό», ἀντίθετο δηλαδή τοῦ «φυσικοῦ». Κατανοεῖται μόνο ὡς ὄντολογική διαφορά, ὡς διαφοροποίηση, μέ τήν ἀπαραίτητη συσχέτιση.

Στά πλαίσια αὐτά ἔχουμε τήν ἐκμετάλλευση καί τήν καταστροφή τοῦ φυσικοῦ, τῆς κτίσεως, τοῦ περιβάλλοντος. Στήν Ὁρθόδοξή μας Ἐκκλησία, ἀπέναντι στόν δυαλισμό τῆς Δύσης φυσικοῦ ὑπερφυσικοῦ, ἀντιπαρατάσσεται ἡ διαλεκτική τοῦ κτιστοῦ - ἀκτίστου.

Β. Ὁρθόδοξη Ἀνατολή

Ἡ ὀρθόδοξή μας παράδοση δέν ἀρνεῖται τόν ἀνθρωποκεντρισμό της. Ὁ ἄνθρωπος εἶναι ἀναντίρρητα τό κέντρο τῆς δημιουργίας. Τό σημείο ὅμως διαφοροποίησης τοῦ ἀνθρώπου ἀπό τήν κτίση δέν εἶναι ἕνα αὐταρχικό καί ἐγωιστικό «δικαίωμα» ἐξουσιασμοῦ καί καθυπόταξης τῆς φύσης:

1. Ἡ Ἐκκλησία μέ τήν Πατερική της διδασκαλία, κηρύσσει ὅτι ὁ ἄνθρωπος εἶναι ὁ «ἱερέας» τῆς συνόλης δημιουργίας τοῦ Θεοῦ. Ὅλες οἱ ἀρχαῖες Λειτουργίες, ἰδιαίτερα στήν Ἀνατολή, περιλαμβάνουν τόν καθαγιασμό τῆς ὕλης καί τοῦ χώρου. Ἐκτός ἀπό τόν ἄρτο καί τόν οἶνο, πού εἶναι σαφῶς μέρος τοῦ ὕλικου κόσμου, εἶναι χαρακτηριστικές οἱ εὐχές τῆς Λειτουργίας «ὑπέρ εὐκρασίας ἀέρων, εὐφορίας τῶν καρπῶν τῆς γῆς...», ὅπου τήν τοποθετοῦν σαφῶς στό κέντρο τῆς Δημιουργίας. Ἐπίσης νά τονίσουμε ὅτι ἀπό τήν ἀρχαία κιόλας Ἐκκλησία, ἡ Θεία Λειτουργία, ὀνομαζόταν ὄχι χωρίς ἰδιαίτερη σημασία καθαρά καί ἀπλά Ἀναφορά, ἡ Εὐχαριστία. Καί οἱ δύο αὐτοί ὄροι ἔχουν σχέση μέ τήν ἱερατική πράξη τοῦ ἀνθρώπου, ὡς ἐκπροσώπου ὅλης τῆς δημιουργίας. Ἡ Θεία Εὐχαριστία, ἐπομένως, εἶναι ἡ ἔκφραση τῆς ἀγαπητικῆς κοινωνίας ὀλόκληρης τῆς δημιουργίας μέ τό Θεό Δημιουργό.

2. Ἡ Ἐκκλησία βλέπει τόν κόσμο ὡς εὐλογία Θεοῦ. Εἶναι κόσμημα, στολίδι, αὐτό πού πρέπει νά προστατεύουμε καί ὄχι νά καταστρέφουμε.

3. «Ὁλόκληρο τό σύμπαν ἐκλήθη νά εἰσέλθει εἰς τήν Ἐκκλησία, νά γίνει ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ, γιά νά μεταβληθεῖ μετά τήν συντέλεια τῶν αἰώνων εἰς οὐράνιον Βασιλείαν τοῦ Θεοῦ» (Lossky).

4. Γιά τήν Ὁρθόδοξη Παράδοση, ἡ ἱκανότητα ἐπικοινωνίας μέ τό φυσικό περιβάλλον καί ἰδιαίτερα μέ τά ζῶα ἦταν ἀνεκάθευ σημείο ἀγιότητας. Εἶναι χαρακτηριστικό ὅτι γιά τούς περισσότερους ἀγίους ὑπάρχουν ἱστορίες φιλίας καί ἐπικοινωνίας μέ διάφορα ἄγρια ζῶα, οἱ ὁποῖες ἀποτελοῦν ἀπόδειξη θείας χάριτος (π.χ. ὁ ἅγ. Σεραφεῖμ τοῦ Σάρωφ τάιζε μέ τό χέρι του ἄγρια ἀρκούδα, ὁ ἅγ. Γεράσιμος ὁ Ἰορδανίτης εἶχε λιοντάρι διακονητή νά τοῦ φέρνει νερό). Στή ζωή αὐτῶν τῶν ἀγίων ἀνθρώπων ἐπαληθεύεται ὁ λόγος τοῦ ἀγίου Ἰσαάκ τοῦ Σύρου: *«Καρδία ἐλεήμων εἶναι καὺσις καρδίας ὑπέρ πάσης της κτίσεως, ἦγουν ὑπέρ τῶν ἀνθρώπων καί τῶν ὀρνέων καί τῶν ζῶων καί τῶν δαιμόνων καί ὑπέρ παντός κτίσματος, [...] ἐκ τῆς πολλῆς συμπαθείας καί ἐλεημοσύνης σμικρύνεται ἡ καρδία τοῦ ἐλεήμονος καί δέν δύναται νά ὑποφέρει ἢ νά ἴδῃ ἢ νά ἀκούσῃ βλάβην τινά ἢ λυπηρόν τι γινόμενον εἰς τήν κτίσιν. Καί διά τοῦτο καί ὑπέρ τῶν ἀλόγων ζῶων, [...] εὐχεται κατά πᾶσαν ὥραν μετά*

δακρύων, ὅπως φυλάξει ὁ Θεός καί ἐλεήσει. Εὐχεται καί ὑπὲρ τῶν ἐρπετῶν ὡς ἐκ τῆς πολλῆς αὐτοῦ ἐλεημοσύνης, ἥτις κινεῖται εἰς τὴν καρδίαν αὐτοῦ ἀμέτρως» (‘Αγ. Ἰσαάκ τοῦ Σύρου, Τά εὐρισκόμενα, Λόγος 81).

5. Τὴν ἀγάπην πού πρέπει νὰ ἔχουν οἱ ἄνθρωποι καί ἡ ὁποία θὰ πρέπει νὰ ἐκτείνεται σέ ὅλη τὴ κτίση παροτρύνουν μέ τίς συμβουλές τους καί οἱ ἅγιοι τῆς Ἐκκλησίας μας:

α. Ὁ ἅγ. Κοσμάς ὁ Αἰτωλός λέει ὅτι «οἱ ἄνθρωποι θὰ μείνουν φτωχοί, γιατί δέν θὰ ἔχουν ἀγάπην στά δέντρα».

β. Ὁ Γέροντας Ἀμφιλόχιος, ἐπίσης, λέει ὅτι «ὅποιος φυτεύει δέντρο, φυτεύει ἐλπίδα, εἰρήνη, ἀγάπην κι ἔχει τίς εὐλογίες τοῦ Θεοῦ, γιατί ὅλα τὰ ζῶα καί τὰ φυτὰ εἶναι δημιουργήματα τοῦ Θεοῦ».

6. Ἡ ΣΤ΄ Οἰκουμενική Σύνοδος ἀπαγορεύει τό κυνήγι πτηνῶν καί ζώων χωρίς ζωτικό λόγο.

Ἐπομένως καταληκτικά γιά τὰ παραπάνω θὰ λέγαμε ὅτι ἡ ὀρθόδοξη παράδοσή μας, προβάλλει τό σεβασμό καί τὴν ἀγάπην γιά κάθε πλάσμα τοῦ Θεοῦ. Ἐδῶ ἀκριβῶς ἐνέχεται καί τό περιβαλλοντικό ἥθος τῆς Ἐκκλησίας. Προβάλλεται ἕνας τύπος σχέσης μεταξύ τῶν ἀνθρώπων καί τοῦ ὑπόλοιπου φυσικοῦ κόσμου, πού δέν βασίζεται στήν ὠφελιμότητα καί τό κέρδος.

Λύση Οἰκολογικοῦ προβλήματος

Γιά τὴ λύση τοῦ οἰκολογικοῦ προβλήματος ἡ Ἐκκλησία δέν ἔχει οὔτε συνταγολογία, οὔτε ἐξουσιαστικές νομικές διατάξεις, πού νὰ ὑποχρεώσουν τόν ἄνθρωπο στήν πιστή τήρησή τους. Ἡ Ὄρθόδοξή μας Ἐκκλησία ἀπό αἰῶνες τώρα γαλουχεῖ τὰ τέκνα τῆς μέ τό εὐχαριστιακό καί ἀσκητικό πνεῦμα. Ἡ συμπεριφορὰ ἐπομένως τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὴ κτίση δέν θὰ πρέπει νὰ ἐξαντλεῖται μόνο σέ εὐχολογία καί τυπικές ἐξωτερικές συμπεριφορές. Θὰ πρέπει νὰ εἶναι βαθύτατα ὑπαρξιακές καί ἀγιαστικές. Τελειώνοντας νὰ ἀναφέρουμε τίς παρακάτω βασικές παραμέτρους πού, ὅταν τίς βιώνει ὁ ἄνθρωπος, ἐπιτυγχάνεται καί ἡ προστασία καί διάσωση τῆς φυσικῆς δημιουργίας:

Μετάνοια. Ἀλλαγὴ σκέψης καί νοοτροπίας, πού νὰ συνδέει τόν ἄνθρωπο μέ τό Θεό καί τόν κόσμο χωρίς ἐγωισμό, ναρκισσισμό, αὐτοθέωση.

Ἀγάπην. Ἡ Ἐκκλησία εἶναι ὁ μοναδικός χώρος ἀγαπητικῆς σύναξης τῆς κτίσεως καί τοῦ ἀνθρώπου ἐνώπιόν του Δημιουργοῦ μέσα στήν εὐχαριστιακὴ Ἐκκλησία.

Ἐπί τήν ἡλίου δύσιν

π. Ἡλία Κουτραφούρη

Διάβασα πρόσφατα στο περιοδικό «Ἀκτί», γιά τόν Παπαδιαμάντη, πού ἔτρεχε τὰ δειλινὰ μέ λαχτάρω νά προφθάσει τόν Ἥλιο, μὴν τοῦ δύσει καί δὲν τόν χαίρεισι, καί γεννήθηκαν μέσα μου συνειρμοὶ πολλοί.

Ἔχω τὴν βεβαιότητα - ἂν καί δὲν μπορῶ νά σᾶς προσκομίσω μαρτυρίες ἀπὸ τίς πηγές ἢ ἄλλου εἶδους τεκμήρια καί ἀποδείξεις - ὅτι ὁ κυρ - Ἀλέξανδρος ἐκεῖνες τίς ἡσυχες, πολύτιμες στιγμές, θὰ ψέλλιξε πιθανόν τὸ «Φῶς Ἰλαρόν» καί ἄλλους ἐσπερινοὺς ὕμνους θὰ ὑπόψαλλε.

Μοῦ ἤλθε αἴφνης καί ἕτερος ἡγαπημένος στοῦ νοῦ, ἀπὸ ἄλλο θὰ ἔλεγα βγαλμένος παραμύθι, Ἀλέξανδρος - ὅπως τυχαίως - καί αὐτός, πρεσβύτερος, Σμέμαν Τουπίκλην. Γράφει στοῦ Ἡμερολόγιό του πάντοτε γιὰ τὴν ὁμορφιά τῆς κτίσης, μὲ ἰδιαίτερη ἔμφαση στοῦ φῶς. Δὲν κάνει, βέβαια, ἀναφορὲς στὴ θέαση τοῦ ἀκτίστου Φωτός, ἀλλὰ μιὰ ἀχτίδα φωτός - ἀπὸ αὐτὸ τὸ συνηθισμένο καί κτιστόν - πάνω στὴν ἁγία Τράπεζα, κάνει τὴν καρδιά του νά ξεχειλίζει ἀπὸ εὐχαριστία, τεκμήριον ἀναμφίβολα θεοκοινωνίας.

Ἔχουμε, ἄλλωστε, καί σχετικὸ παράδειγμα ἐκ τοῦ Ἁγιωνύμου Ὁρους ἀρχικῶς, τῆς Πλατείας Ὁμονοίας καί τῶν Καλλισίων στὴ συνέχεια. Πορφύριος ὁ γνωστός γέροντας, ὁ Καυσοκαλυβίτης καθόλου δὲν ὑποτιμοῦσε τὴν ἐπαφὴ μὲ τὴν πλήρη χάριτος κτίση. Λαχταροῦσε καὶ αὐτὸς ἡλιοβασιλέματα, ἀκροθαλασιές,

γαλήνιους περιπάτους, θέα στὸν ὀρίζοντα, ἀπδονίων ἀκροάσεις καί ἀετῶν παιδιάρισματα. Συνιστοῦσε μάλιστα τοιαῦτα στοὺς πιστοὺς.

Μᾶς λένε, ἐξάλλου, καί οἱ ἀκαδημαϊκοὶ θεολόγοι οἱ περισπούδαστοι, ὅτι δὲν εἶναι ἐξ ἐπόψεως ὀρθοδόξου ὀρθὸ νά χωρίζουμε τὸ φυσικὸ καί τὸ «ὑπερφυσικὸ», τὸ καθημερινὸ καί τὸ «μυστικὸ», τὸ πνευματικὸ καί τὸ ὑλικὸ μὲ ἀντιδιαστολή βίαιη καί πολωτική.

Τοὺς βρίσκω κάποιο δίκιο, ἂν κρίνουμε μάλιστα ἀπὸ τὴν ὀρθόδοξη λατρεία. Κατεξοχὴν φιλόανθρωπη αὐτὴ, μοιάζει μὲ μητρικὴ στοργικὴ ἀγκαλιά, ὅλο χάδια καί φιλιὰ πρὸς «τοὺς κοπιῶντας καί πεφορτισμένους» ἀπὸ τὸν κάματο τῆς μέρας καί τῶν παθῶν, τὰ τέκνα τῆς, ὅλους ἐμᾶς. Χάδια καί φιλιὰ, ὄχι μόνο πνευματικά, ἀλλὰ θὰ λέγαμε σωματικά καί ψιλαφητά. Ἐπαλὲς ἀνταύγειες καντηλιῶν καί κεριῶν, χρώματα καί ἀρώματα - χρώματα λόγου χάριν τῶν ἀμφίων καί τῶν ἁγιογραφίων καί ἀρώματα θυμαμάτων πολλῶν - ἦχοι κωδωνίσκων καί κωδῶνων καί ἄλλα «ὧν οὐκ ἔστιν ἀριθμὸς», ἀποτυπώσεις φιλόανθρωπης ἀποδοχῆς τῆς ψυχοσωματικῆς ἐνότητος.

Εἰπώθηκε δὲ καί κάτι πού μᾶς ἐνδιαφέρει ἄμεσα - γιὰ νά ἔλθουμε καί πάλι ἐκεῖ πού ξεκινήσαμε - ὅτι ἡ ἀρχιτεκτονικὴ τῆς ὀρθοδόξου ναοδομίας δείχνει ἰδιαίτερη εὐαισθησία στὴν ἀξιοποίηση τοῦ ἐπινοῦ καί τοῦ ἐσπερινοῦ φωτός. Προβλέπεται τὰ ἀνοίγματα τῶν παραθύρων τῆς κόγχης τοῦ ἱεροῦ ἀνατολικῶς καί τοῦ νάρθηκα δυτικῶς,

ἀλλὰ καὶ τοῦ ἐπικρεμάμενου θόλου, νὰ ἐπιτρέπουν τὴν εἴσοδο τοῦ φωτὸς καὶ μάλιστα νὰ τὸ κατευθύνουν στὴν Ἁγία Τράπεζα, ἐκεῖ, ὅπου ἰερουργεῖται τὸ Ἕκτιστον Φῶς. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπο, μποροῦμε πράγματι μέσα στὸ ναό, νὰ βλέπουμε τὸ ἔσπερινὸ φῶς, νὰ μὴ χάνουμε δηλαδὴ τὸ ἡλιοβασίλεμα - καὶ «εἰδόντες φῶς ἔσπερινόν», νὰ «ὑμνοῦμε Πατέρα, Υἱὸν καὶ Ἄγιον Πνεῦμα, Θεόν».

Αὐτὴ ἡ λεπτότατη εὐαισθησία τῆς ὀρθοδόξου ἀρχιτεκτονικῆς σίγουρα γεμίζει μὲ ἀγαθὲς εἰκόνες τὶς καρδιές ὄλων, ὅσων ἡ ψυχὴ «ἐπιποθεῖ καὶ ἐκλείπει εἰς τὰς αὐλὰς τοῦ Κυρίου», μὲ «φωτογραφίες» μυστικῆς, ποὺ γαλπνεύουν τὸν ἔσω ἄνθρωπο καὶ μᾶς μεταμορφώνουν ἀθόρυβα, ὅπως ἡ «μικρὰ ζύμη ὄλον τὸ φύραμα».

Γιὰ ὅλους φυσικὰ οἱ ἀγαθὲς αὐτὲς εἰκόνες εἶναι πολὺ σημαντικῆς, πολὺ μεγαλύτερη σημασία ὁμως ἔχουν γιὰ τὰ παιδιά. Ἐδῶ δὲν μπορεῖ κανεὶς νὰ μὴ μνησθεῖ τὸν μεγάλο Ντοστογιέφσκυ - ἀπὸ Παπαδιαμάντη ξεκινήσαμε καὶ σὲ Ντοστογιέφσκυ καταλήγουμε, ὅποτε νομίζω βαδίζουμε ὀρθῶς - στὸν ὁποῖο βλέπουμε τὸν στᾶρετς Ζωσιμᾶ, νὰ θυμᾶται ὅτι, ὅταν ἦταν ὀκτῶ χρονῶν, ἔνωσε γιὰ πρώτη φορὰ τὸ αἶσθημα τῆς κατάνυξης, μέσα στὸν ναό, ὅταν ἀπὸ ἓνα στενὸ παραθυράκι ξεχύθηκαν οἱ «ἀχτίδες τοῦ Θεοῦ», καὶ τὸ θυμίαμα, ποὺ ἀνέβαινε, φάνταζε νὰ λειώνει μέσα στὶς ἀχτίδες. Τότε ἦταν ἀκριβῶς ποὺ «δέχτηκε τὸ σπὸρο τοῦ θείου λόγου μὲ κατανόηση».

Μετὰ ἀπὸ ὅλα αὐτὰ, νομίζω θὰ με καταλάβετε, ὅταν σᾶς ἐκμυστηρευθῶ ὅτι οἱ συνειρμοί μου τελικὰ με ὀδήγησαν στὴν ἐξῆς σκέψη: ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος καταπῶς φαίνεται ἔχει ἀρρωστήσει. Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι ὁ λογισμὸς αὐτὸς μὲ

εἶχε πάρει ἀπὸ πίσω ἐξ ἀρχῆς, ἀλλὰ ἀπέφρευγα νὰ ἀσχοληθῶ μαζί του, διότι θὰ ἔφερνε ἀταξία στὴ διατύπωση αὐτῶν, ποὺ ἤθελα νὰ μοιραστῶ μαζί σας. Τώρα ὁμως εἶναι ἡ ὥρα, νὰ φέρουμε ἐδῶ μπροστὰ τὸν λογισμὸ αὐτὸν καὶ νὰ τὸν ἀντιμετωπίσουμε κατὰματα. Λοιπὸν, δυστυχῶς καταπῶς φαίνεται ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος ἔχει ἀρρωστήσει. Δὲν βιάζεται νὰ προλάβει τὸ ἡλιοβασίλεμα καὶ δὲν λυπᾶται καθόλου, ἂν δὲν χαιρετίσει τὸν «ἥλιο τὸν ἡλιότορα». Μπορεῖ πολλὰς φορὲς νὰ μᾶς συμβεῖ, νὰ ἀκούσουμε κάποιον νὰ μονολογεῖ μὲ ἐκνευρισμὸ, ὅτι δὲν θὰ προλάβει τὴν τράπεζα ἀνοικτῆ, ἢ ἀκόμη ὅτι θὰ χάσει τὸ ἀγαπημένο του σίριαλ ἢ τὸ πρῶτο ἡμίχρονο ἀπὸ τὸ «μάτς», ἀλλὰ κανεὶς μᾶς δὲν παραπονεῖται ποὺ χάνει τὸ ἡλιοβασίλεμα...

Καὶ ἰδιαίτερα ἐμεῖς οἱ σύγχρονοι χριστιανοί - ἡ ὀρθόδοξη παράδοση ἐπιβάλλει τὴν εἰλικρινῆ αὐτοκριτικὴ - προφανῶς ὡς γνήσια τέκνα τῆς ἐποχῆς μᾶς, δὲν φαίνεται νὰ δίνουμε καὶ ἰδιαίτερη σημασία στὸ πῶς πέφτουν μέσα στὸ ναό, οἱ «ἀχτίδες τοῦ Θεοῦ». Δὲν θεωροῦμε πῶς εἶναι ἄξια ἰδιαίτερης φροντίδας τὰ «χρῶματα καὶ τὰ ἀρώματα» τῆς λατρείας. Γι' αὐτὸ πολλὰς φορὲς εἴμαστε μάρτυρες - ὄντως μάρτυρες - μᾶς γενικῆς ἀκαλαισθησίας στὸ χῶρο τῶν ναῶν. Μπορεῖ, γιὰ παράδειγμα, νὰ εἴμαστε ὑπερήφανοι γιὰ τὴν ἀπόδοση τοῦ κλιματιστικοῦ συστήματος τοῦ ναοῦ μᾶς καὶ νὰ μὴν παραδεχόμαστε ὅτι καθιστᾶ δυσχερῆ τὴν προσευχὴ, ἀφοῦ εἶναι τόσο ἀθόρυβο, ὅσο ἓνα ἀεροπλάνο κατὰ τὴν ἀπογείωση...

Τώρα ὁμως πρέπει νὰ σᾶς ἀφήσω, γιατί, γράφοντας, πέρασε ἡ ὥρα καὶ πρέπει νὰ προλάβουμε τὸν ἥλιο μὴ μᾶς δύσει...

Ἡ διακονία τῆς Ἐκκλησίας στό Νοσοκομεῖο

Πρωτοπρ. Γεωργίου Ζήνωνος

Γιὰ νά εἰσαχθεῖ ἓνας ἄνθρωπος στό Νοσοκομεῖο, νοεῖται ὅτι παρουσιάζει κάποιο πρόβλημα υγείας. Ἡ νόσος αὐτή εἶναι, ἀπό μόνη της, αἰτία θλίψης καί ἀναστάτωσης. Καί τοῦτο, γιατί ὁ ἄνθρωπος δέν εἶναι δημιουργημένος γιὰ νά ἀρρωσταίνει οὔτε καί γιὰ νά πεθαίνει. Οἱ σωματικές διαταραχές, οἱ ὁποῖες προκαλοῦνται ἀπό τή νόσο, ἀναπόφευκτα ἐπιηρεάζουν ἄμεσα καί τήν ψυχική υγεία τῶν ἀσθενῶν. Ἡ ἀνάγκη νά ὑποστεῖ ἓνας ἄνθρωπος διάφορες ἐξετάσεις, νά πάρει φάρμακα καί νά ὑποστεῖ διάφορες θεραπευτικές ἀγωγές καί χειρουργικές ἐπεμβάσεις εἶναι καταστάσεις πού ἐπιπροσθέτουν στήν ἤδη ἀσχημὴ ψυχολογική του κατάσταση. Ἡ παρουσία ἑνὸς ἀκόμη ἀσθενοῦς στίς μονάδες ἐντατικῆς θεραπείας ἢ ἀκόμη καί ἓνας θάνατος ἑνὸς ἄλλου ἀνθρώπου πού νοσηλεύεται δίπλα του προσθέτουν ἀγωνία καί ἀναστάτωση. Πόνος ὅμως καί ἀγωνία δέν βιώνει μόνο ὁ ἀσθενής, ἀλλά καί οἱ οἰκεῖοι του. Δέν εἶναι λίγος ὁ πόνος καί τό μαρτύριο πού βιώνει ἡ μάνα, πού βλέπει τό παιδί της νά ὑποφέρει ἀπό φρικτούς πόνους ἢ ἀνίατες ἀσθένειες. Δέν εἶναι λίγος ὁ πόνος πού βιώνει ἡ μάνα ἢ ἡ σύζυγος, ὅταν βλέπει τόν δικό της ἄνθρωπο νά βρίσκεται σέ κῶμα μετὰ ἀπό ἓνα τροχαῖο δυστύχημα καί δέν γνωρίζει ἂν θά ξυπνήσει κάποτε ἢ ὄχι, ἢ ἀκόμα ποιὰ ἀπόφαση θά πρέπει νά πάρει, ὅταν τῆς ζητεῖται νά συνηγορήσει στή λήψη τῶν ὀργάνων τοῦ δικοῦ της γιὰ νά μεταμοσχευθοῦν σέ ἄλλο ἀσθενῆ πού τὰ ἔχει ἀνάγκη.

Τά πιό πάνω εἶναι ἐλάχιστα δείγματα ἀπό τό τί μπορεῖ κάποιος νά συναντήσει σέ ἓνα νοσοκομεῖο.

Ποιός, ὅμως, μπορεῖ νά εἶναι ὁ ρόλος τῆς Ἐκκλησίας στό χώρο τοῦ Νοσοκομεῖου; Σέ ποιούς ἀπευθύνονται οἱ ὑπηρεσίες τῆς Ἐκκλησίας; Πόσο μπορεῖ νά βοηθήσει ἡ Ἐκκλησία σέ ἓνα

τέτοιο χώρο; Καί όταν λέμε Ἐκκλησία τί ἐννοοῦμε; Μήπως μόνο τούς κληρικούς; Καί αὐτό πού μπορεῖ νά προσφέρει ἡ Ἐκκλησία εἶναι μόνο οἱ προσευχές;

Θέλω νά πιστεύω ὅτι ἡ προσφορά τῆς Ἐκκλησίας μπορεῖ νά εἶναι πολύπλευρη καί πολυδιάστατη. Ἐάν συνειδητοποιήσουμε ὅλοι μας ὅτι Ἐκκλησία εἶναι τό σύνολο τῶν πιστῶν συμπεριλαμβανομένων τῶν ἐπισκόπων, τῶν λοιπῶν κληρικῶν καί μοναχῶν καί τῶν λαϊκῶν, ἀμέσως διαπιστώνουμε ὅτι πολλά μποροῦν νά γίνουν καί ἀκόμα πολλά περισσότερα μποροῦν νά προσφερθοῦν στόν ἄνθρωπο πού ὑποφέρει.

Ἡ προσφορά πρὸς τόν ἀσθενῆ ἀρχίζει ἀπό τόν καιρό πού εἶναι ὑγιής. Ἡ κατήχηση, ὁ καταρτισμός καί ἡ πνευματική καλλιέργεια τῶν ἀνθρώπων, τούς βοηθᾷ νά ἀποκτήσουν ἐμπειρική γνώση τοῦ Θεοῦ καί πνευματική κατάσταση τέτοια, ὥστε μία πιθανή ἀσθένεια νά μὴν εἶναι αἰτία ἀπόγνωσης καί ἀπογοήτευσης.

Ἡ παρουσία ἑνὸς ἱερέα στό χώρο τοῦ Νοσοκομείου γίνεται αἰτία ἀνάμνησης τοῦ Θεοῦ ἐκ μέρους τῶν ἀσθενῶν καί τῶν οἰκείων του ἀφ' ἑνός, καί πηγὴ χάριτος Θεοῦ ἀφ' ἑτέρου.

Ὅταν ὁ ἀσθενής ἢ ὁ συνοδός του ἀντικρίσει τόν ἱερέα, συνήθως συνειδητοποιεῖ ὅτι σάν ἄνθρωπος παραμένει ἀδύνατος καί πεπερασμένος καί ταυτόχρονα ἔχει ἀμεση ἀνάγκη τῆς παρέμβασης τοῦ Θεοῦ. Εἶναι τότε πού καλεῖται ὁ κληρικός νά παρέμ-

βει, νά παρηγορήσει, νά εὐχηθῆ καί νά προσευχηθῆ. Εἶναι ἡ στιγμή πού καλεῖται ὁ ἱερέας νά ἐπικαλεστεῖ μυστικά τὴν ἐνέργεια τῆς Θεῆας Χάριτος γιὰ τὴν ψυχικὴ ἀνακούφιση καί τὴν θεραπεία τοῦ ἀσθενοῦς. Οἱ εὐχές καί οἱ προσευχές προσφέρονται γιὰ ὅλους τούς ἀσθενεῖς, χριστιανούς καί μὴ, ἐνεργά θρησκευόμενους ἢ ὄχι. Ὁ ἱερέας προσφέρει, ἐπίσης, τὰ Μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας. Αὐτὰ προσφέρονται μόνο σέ πιστούς ὀρθόδοξους χριστιανούς καί κατόπιν δικῆς τους ἐπιθυμίας. Ἡ Θεῆα χάρις, ὅμως, δέν ἐνοικεῖ μόνο στοὺς κληρικούς, ἀλλὰ καί σέ ὅλους τούς ἐλθαβεῖς καί πιστοὺς χριστιανούς. Ἐτσι ἡ προσευχητικὴ καί ἀγαπητικὴ διάθεση εὐλαβῶν ἀνθρώπων θὰ μποροῦσε νά προσφέρει ἀνακούφιση καί ἐλπίδα σέ ἕνα ἀσθενῆ. Ἡ ἐπίσκεψη σέ ἀσθενεῖς, κάποιων πιστῶν, θὰ μποροῦσε νά ἀποτελέσει σημαντικὴ ἐκκλησιαστικὴ προσφορά.

Ἡ συστηματικὴ καί ὀργανωμένη παρουσία τῆς Ἐκκλησίας στό χώρο τοῦ Νοσοκομείου εἶναι ἀπαραίτητη καί σημαντικὴ. Βεβαίως, τό ἄρθρο αὐτό δέν ἀποτελεῖ ὀλοκληρωμένη μελέτη καί παρουσίαση τοῦ θέματος, ἀλλὰ μία πολὺ σύντομη ἀναφορά σέ ἐλάχιστους τομεῖς καί μέ μοναδικό στόχο ἀφ' ἑνός νά ἀνοιχθῆ θέμα πρὸς συζήτηση, ἀφ' ἑτέρου δέ νά προβληματίσει τόν καθένα μας, ὥστε νά ἀρχίσουμε νά συνειδητοποιοῦμε ὅτι πέραν τῶν προσωπικῶν μας ἀπαιτήσεων ἔχουμε εὐθύνη προσφορᾶς μέσα στήν Ἐκκλησία.

ἡ καλή Σαμαρεΐτις σιόν κόσμο*

Νίκης Τρακοσιῆ - Φιλολόγου

Εὐχαριστῶ γιὰ τὴν τιμὴ καὶ τὴ χαρὰ πού μοῦ δίνετε, νὰ βρισκομαι ἀνάμεσά σας σ' αὐτὴ τὴν ὥραία ἐκδήλωση, πού τιμᾶ πρῶτα τοὺς διοργανωτές της, γιατί χρειάζεται νὰ ὑπάρχει ἡ ἀνάλογη εὐαισθησία, γιὰ νὰ παρατηροῦμε καὶ νὰ ὑπολογίζουμε τὴν ἀφανῆ καὶ ἐθελοντικὴ προσφορά ἀτόμων ἢ ὀργανωμένων συνόλων στὴν κοινωνία μας.

Ἡμέρα τῆς γυναίκας αὐριο καὶ ἄλλοι μὲν τιμοῦν τίς γυναῖκες, ἐμεῖς ὅμως παίρνομε ἀφορμὴ ἀπὸ τέτοιες ἐκδηλώσεις νὰ ἐνισχυθοῦμε, νὰ ἀνανεώσουμε τὸν ζῆλο καὶ τὴν ἀπόφαση, πέρα ἀπὸ τὸν κόπο, τίς θυσίες ἢ καὶ τὴν ἀπογοήτευση, πού ἀναπόφευκτα συνοδεύει συχνὰ τίς ἀνθρώπινες προσπάθειες, νὰ συνεχίζουμε τὰ ἔργα προσφορᾶς καὶ ἀγάπης στὸν ἄνθρωπο. Γιὰ αὐτὸ εἶναι χρέος, πού δέν θὰ ἐξοφληθεῖ ποτέ σ' αὐτὸν τὸν κόσμο. Αὐτὸ ἐξυπώνει τὴν ἴδια τὴ γυναίκα, αὐτὸ τὴν καταξιώνει πραγματικά.

Αὐτές τίς μέρες θὰ ἀκούσουμε ἴσως πάλι πορίσματα ἐρευνῶν γιὰ τὴ συμβολὴ τῆς ἐλεύθερης ἐργαζόμενης γυναίκας στὴν παγκόσμια ἢ τὴν ἐθνικὴ οἰκονομία. Εἶναι ὅμως πολὺ στενά τὰ ὅρια τῆς οἰκονομίας, γιὰ νὰ καλύψουν τὸ φάσμα τῶν ἀνθρώπινων ἀναγκῶν καὶ τίς δυνατότητες προσφορᾶς τῆς γυναίκας. Δέν ἀποδεχόμαστε ὡς τὸν μοναδικὸ ἢ ἔστω ὡς τὸν πιὸ σημαντικό τὸ ρόλο τῆς παραγωγικῆς μονάδας.

Ἡ γυναίκα εἶναι ἀπὸ τὴ φύση της ἐπιφορτισμένη ἰδιαίτερα μὲ τὸ χρέος τῆς ἀγάπης καὶ τῆς προσφορᾶς στὸν ἴδιο τὸν ἄνθρωπο: Ἡ νεώτερη ψυχολογία, ἐρευνώντας τὴν ψυχοσύνθεση τῆς γυναίκας, καταλήγει σὸ συμπέρασμα ὅτι, «τό συναίσθημα, ἢ διαίσθησις καὶ ἡ ἰδιάζουσα ἀντίληψη τῶν γεγονότων κυριαρχεῖ σὲ ὅλες τίς ἐκφάνσεις τοῦ ψυχικοῦ της βίου. Αὐτὸς ὁ ἀνεκτίμητος

* Ὁμιλία, πού ἐγινε στό Δῆμο Ἁγίου Δομετίου πρὸς τιμὴ τῶν γυναικείων ἐθελοντικῶν ὀργανώσεων.

συναισθηματικός πλοῦτος τῆς ψυχῆς της καλεῖται ἀπό τή ζωή νά παίξει ἕνα ρόλο ὅσο ἀλλά καί ἐντελῶς διαφορετικό ἀπό τό ρόλο τοῦ ἀνδρα.

Τό ὅτι ἡ «Anima» - ψυχὴ εἶναι γένους θηλυκοῦ δέν εἶναι χωρίς σημασία, λέει ὁ Jung. Ἡ Gina Lombroso, πρωτοπόρος στήν ἔρευνα τῆς γυναικείας ψυχῆς, γράφει ὅτι ἡ γυναῖκα ἔχει ἕναν ἰδιαίτερο ἑτεροκεντρισμό, πού τήν κάνει νά τοποθετεῖ τό κέντρο τῆς χαρᾶς καί τῆς φιλοδοξίας της, ὄχι στόν ἑαυτό της, ἀλλά στά πρόσωπα πού ἀγαπᾷ.

Ἔτσι ἐξηγεῖται καί ἡ φαινομενική ἀντίφαση: Ἐνῶ σωματικά ὁ ἀνδρας εἶναι πολύ ἰσχυρότερος, ἡ γυναῖκα παρουσιάζει πολύ μεγαλύτερη ἀντοχή σέ κάποιες δύσκολες περιστάσεις. Θυμοῦμαι ἕνα περιστατικό πού συνέβηκε πρὶν δώδεκα περίπου χρόνια. Πῆγα στό νοσοκομεῖο, νά δῶ τό παιδί μίας γνωστῆς οἰκογένειας. Ἐνα περιστατικό ἀπό ἐκεῖνα πού ἔρχονται σάν κεραυνός ἐν αἰθρία κτύπησε αὐτή τήν οἰκογένεια καί βρέθηκε τό παιδί στό Νοσοκομεῖο, διατρέχοντας τόν κίνδυνο τοῦ θανάτου ἢ μίας σοβαρότατης ἀναπηρίας. Ὅταν πῆγα εἶχαν περάσει περίπου τρία εικοσιτετράωρα ἀπό τό συμβάν. Ἡ μητέρα μου ἔλεγε τί εἶχε μεσολαβήσει, ὅλες τίς προσπάθειες πού ἔκανε, γιά νά προλάβει τό χειρότερο. «Ἀπό τή στιγμή πού μᾶς συνέβηκε αὐτό, δέν ἔκατσα σέ καρτέλα, οὔτε θά κάτσω», Ἄντέχω, εἶπε μέ πείσμα. Καί ἄντεξε πραγματικά. Ὁρθία ἔμεινε καί σωματικά καί ψυχικά ὅλα αὐτά τά χρόνια. Κράτησε καί τό σύζυγό της, πού λύγιζε ἀπό τόν πόνο γιά τό παιδί του, κράτησε καί τό παιδί, πού

ζεῖ συμφιλιωμένο μέ τήν κάποια ἀναπηρία του, χωρίς νά νιώθει μειονεκτικά. Ὁ πόνος κτύπησε τήν οἰκογένεια, ἀλλά ἡ γυναῖκα, ἡ μητέρα, μέ τήν ἀγάπη, μέ τήν ἀντοχή της, δέν ἄφησε νά μπεῖ στό σπῆτι ἡ δυστυχία καί ἡ μιζέρια.

Καί πάλι σύμφωνα μέ τήν ψυχολογική ἔρευνα, «ἡ κλίση τῆς γυναίκας νά ἀγαπᾷ, μέ τήν ἀγάπη πού πηγάζει ἀπό τά μητρικά βᾶθη τῆς καρδιάς της, εἴτε ἔγινε μητέρα εἴτε δέν ἔγινε, ἡ τάση της νά θυσιάζεται, τῆς δίνει τήν αἴσθηση τῆς δημιουργίας καί τῆς ἐκπλήρωσης τοῦ προορισμοῦ της. Τό πεδίο τοῦ πόνου εἶναι τό πεδίο μάχης τῆς γυναίκας.

Καί ὁ Ἀμερικανός ψυχίατρος Sadler γράφει ὅτι, ἡ γυναῖκα διαπρέπει στό ρόλο τῆς κοινωνικῆς ἐργατιδας καί στή διαφύλαξη ἑνός ἀποθέματος πνευματικῆς δυνάμεως. Συνήθως ἡ γυναῖκα ἀποτελεῖ «τὴν δύναμιν ὀπισθεν τοῦ θρόνου».

Ἐμεῖς σήμερα βλέπουμε τί γυναῖκα νά διαπρέπει σέ ὅλους τούς τομεῖς τῆς ἀνθρώπινης δραστηριότητας: Στήν ἔρευνα, τήν ἐπιστήμη, τήν τέχνη, τήν οἰκονομία, τήν πολιτική... Ὅμως γνωρίζουμε ἀπό τήν ἴδια τή ζωή ὅτι πῆρε ἀπό τό Δημιουργό ὡς ἰδιαίτερη προῖκα γιά τή ζωή της τήν ἰκανότητα νά κατανοεῖ, νά προσεγγίσει μέ ἀγάπη, νά στηρίξει τούς σωματικά ἢ πνευματικά ἀσθενεῖς, νά ἀνακουφίζει τήν ὑλική ἢ πνευματική φτώχεια τῶν ἀνθρώπων.

Γιά πολλούς αἰῶνες γνωρίζουμε ὅτι παραμερίστηκε καί περιφρονήθηκε. Καί παρόλο πού ὡς ἀφετηρία γιά ἀναγνώριση τῶν δικαιωμάτων της

μνημονεύονται οί κινητοποιήσεις καί οί άγώνες τών γυναικών του 19ου αιώνα, πρέπει νά έπιστημάνουμε, ότι ή πρώτη έπαναστατική διακήρυξη τής ισότητας όλων τών ανθρώπων μεταξύ τους καί τής γυναίκας μέ τόν άνδρα βρίσκεται στά λόγια του 'Απ. Παύλου, «Ούκ ένι άρσεν καί θήλυ». Δέν ύπάρχει διαφορά ανάμεσα στόν άνδρα καί τή γυναίκα. Για τήν έποχή πού γράφτηκε ό λόγος αυτός ήταν πολύ παραδόξος.

Οί πολιτισμένοι Ρωμαίοι θεωρούσαν τή γυναίκα «res», άντικείμενο, όπως καί τούς δούλους τους. Οί 'Αθηναίοι τήν είχαν περιορισμένη στό γυναικωνίτη, νά κάνει τίς οικιακές έργασίες καί νά ύφαινει μέ τίς δούλες της. Δέν διανοούνταν ότι μπορούσε νά μορφωθεί ή νά συμμετέχει στά κοινά. Καί οί 'Εβραίοι ραββίνοι σέ καθημερινή προσευχή τους έλεγαν, «Εύχαριστώ, Θεέ μου, πού δέν μέ έπλασες γυναίκα». Σ' αυτό τόν κόσμο διακηρύττει ισότητα ό 'Απ. Παύλος, όπως βέβαια διδάχτηκε από τόν ίδιο τόν Χριστό.

Οί μαθητές του Κυρίου, έννοιωσαν έκπληξη, όταν τόν είδαν νά μιλά για πνευματικά ζητήματα μέ τήν Σαμαρείτιδα, μία περιφρονημένη γυναίκα. Τόν άκουσαν νά έπαινει τήν άλλόφυλη Χαναναία για τήν πίστη της, Τόν είδαν νά δέχεται τά δάκρυα καί τά μύρα τής άμαρτωλής γυναίκας. 'Ο Χριστός άποκατάστησε τή γυναίκα στην θέση πού πρέπει, στην ισότητα μέ τόν άνδρα, αλλά τής έδωσε καί έργασία. Τήν έντολή τής αγάπης, πού όλοι όφείλουν νά έχουν ύψιστο σκοπό τής ζωής τους, αυτή καλείται νά τήν κάνει βίωμά της μέ τόν ιδιαίτερο τρόπο, πού ό ψυχικός της κόσμος τήν καλεί.

'Ολη τήν έκταση τής αγάπης ως πράξης, μάς τήν περιγράφει ό Κύριος στην παραβολή του καλού Σαμαρείτη. Τόν παρουσιάζει πρώτα νά συμπονεϊ τόν άγνωστο καί έχθρο 'Ιουδαίο. Κι άμέσως, νά αλλάζει τό δικό του πρόγραμμα, νά ξεχνά τίς δουλειές του, νά διαθέτει τά δικά του έφόδια, τό λάδι καί τό κρασί, νά κουράζεται, νά όδοιπορεί, νά δίνει όσα χρήματα είχε καί νά μένει μέ τήν έγνοια για τόν πληγωμένο. Θά έπιστρέψω νά δώσω ό,τι άλλο χρειαστεί, ύπόσχεται.

Μέ λίγη προσοχή, βλέπουμε στό πραγματικό περιστατικό μέ τήν Σαμαρείτιδα τήν ίδια αυθόρμητη

εκδήλωση αγάπης σ' ένα άλλο πνευματικότερο επίπεδο. Ἡ Σαμαρείτιδα ἦταν ἡ γυναίκα πού εἶχε ξεφύγει καί ἀπό τόν ἀνθρώπινο καί ἀπό τό θεῖο νόμο. «Εἶχες πέντε ἄνδρες ὡς τώρα καί αὐτός πού ἔχεις τώρα δέν εἶναι νόμιμος σύζυγός σου», τῆς λέει ὁ Χριστός, κι αὐτή δέν διαμαρτύρεται. Ἡ ψυχή της εἶναι ἔτοιμη γιά τό φῶς. Ἡ ἀποκάλυψη τῆς κρυφῆς ζωῆς τῆς τὴν βεβαιώνει ὅτι ἔχει μπροστά της τόν Ἀπεσταλμένο τοῦ Θεοῦ. Ρωτᾷ, λοιπόν, ζητᾷ νά μάθει γιά τό Θεό καί τόν τρόπο προσέγγισής Του. Τέλος, ἀφήνει τὴν στάμνα της, τρέχει στήν πόλη καί φωνάζει τούς Σαμαρείτες: «Ἐλᾶτε νά δεῖτε τόν ἄνθρωπο, πού μου εἶπε ὅσα ἔκανα», τούς λέει. Αὐτοκατακρίνεται, γιά νά τούς πείσει. Προβάλλει τὴν ἁμαρτία πού στιγματίζει τὴ ζωὴ της, γιά νά τούς σπρώξει νά πᾶνε νά δοῦν τόν Χριστό. Νά βροῦν τὴν ἀλήθεια πού βρῆκε ἡ ἴδια.

Καί ἡ Σαμαρείτιδα, ἄλλος ἄνθρωπος, πλέον, στή συνέχεια τῆς ζωῆς της, ἀφιερώνεται σ' αὐτή τὴ διακονία. Νά περπατᾷ στους δρόμους τοῦ εἰδωλολατρικοῦ κόσμου καί νά καλεῖ στό Φῶς τῆς ἀλήθειας. Νά λυτρώνει τούς ἀνθρώπους ἀπό τὴ μάταιη ἀναζήτηση τοῦ Θεοῦ, στὰ εἰδῶλα. Ἁγία Φωτεινὴ ὀνομάστηκε, καί ἔφτασε διδάσκοντας μέχρι τὴν Καρχηδόνα.

Ἀπὸ τὴν ὥρα πού ἄφησε τὴ στάμνα της μέ τὴν ὁποία θά ἔπαιρνε λίγο νερό στό δικό της νοικοκυριό, ξεκίνησε νά δώσει «ὔδωρ ζῶν», νερό πνευματικό νά ξεδιποῦν οἱ ἀνθρώπινες ψυχές. Κι ἔγινε ἡ καλή Σαμαρείτιδα στὸν κόσμο τῆς ἐποχῆς της.

Ἀργότερα, στὴν ὀδυνηρὴ πορεία τοῦ Κυρίου πρὸς τὸν Γολγοθά, ἕνα μανιασμένο πλήθος ἀκολουθεῖ μέ κατάρες καί βρισιές. Κάποια στιγμή, βρίσκονται κοντὰ του μία ὁμάδα γυναῖκες. Ἀπλοϊκά, πονεμένα πλάσματα, μάνες, πού μοιρολογοῦν προκαταβολικά γι' Αὐτόν πού θά πεθάνει σέ λίγο. Αὐτές μόνο εἶχαν τὴν συμπόνια. Τόσο διαφορετικὴ συμπεριφορὰ ἀνάμεσα στους βάνουσους Ρωμαίους στρατιῶτες καί τούς κακοὺς Ἑβραίους.

Γι' αὐτές σταματᾷ μία στιγμή τὴν πορεία του ὁ Χριστός, γιά νά ἀναποδώσει τὴν ἔγνοια καί τὴν ἀγάπη. Μὴν κλαίτε γιά μένα, κλάψτε γιά τίς συμφορές πού θά ἀκολουθήσουν γιά σᾶς καί τὰ παιδιά σας.

Καί δίπλα στό Σταυρὸ εἶναι οἱ Μυροφόρες. Οἱ Μαθητές εἶχαν φύγει φοβισμένοι, ἐκτός ἀπὸ τὸν Ἰωάννη. Οἱ Μυροφόρες γυναῖκες ἀξιῶθηκαν καί νά φέρουν πρῶτες τό πιό χαρμόσυνο μήνυμα: "Ὅτι ὁ Χριστός ἀναστήθηκε. Αὐτὴ τὴν ἀποστολὴ τούς ἀνάθεσε ὁ Ἰδιος. Νά σπεύσουν νά τό ποῦν στους Μαθητές. Νά τούς βγάλουν ἀπὸ τό κλίμα τῆς θλίψης, τῆς πίκρας, τοῦ φόβου. Νά τούς μεταδώσουν τὴ χαρὰ καί τὴν ἐλπίδα.

Αὐτὴ τὴν ὥρα ἀποστολὴ καλεῖται νά ἐκτελέσει κάθε γυναίκα. Ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὴν ἔπαλξη στὴν ὁποία ἀγωνίζεται." Ἄν εἶναι μπτέρα ἢ γιαγιά, ἂν εἶναι ἐκπαιδευτικός, κοινωνικὴ ἐργάτιδα ἢ ὀτιδήποτε ἄλλο. "Ὅσο κρατᾷ τὴ φλόγα τῆς ἀγάπης ἀναμμένη, ἔχει νά δώσει φῶς καί ζεστασιά σ' ὅσους πλησιάζει καί ἡ ἴδια αἰσθάνεται τὴν πληρότητα.

Μέσα στους αιώνες είναι πολλές οι γυναίκες, που άφησαν ανεξίτηλα τά ίχνη μίας τέτοιας πορείας στον κόσμο. Ο Άγιος Γρηγόριος ο Θεολόγος γράφει για την αδελφή του Γοργονία, με θαυμασμό: «Η πόρτα της ήταν ανοιχτή σ' όποιον έρχόταν. Ήταν τό μάτι των τυφλών, τό πόδι των αναπήρων, των όρφανών ή μητέρα... Τό σπίτι της ήταν τό κοινό καταφύγιο για όλους, ή περιουσία της για όλους όσους είχαν ανάγκη. Έσκόρπισε, έδωσε στους φτωχούς, καί στό πρόσωπο όσων εύεργετούσε, ύποδεχόταν τόν ίδιο τόν Χριστό».

Άς θυμηθοϋμε στην πιό πρόσφατη ιστορία τό παράδειγμα της Άμερικανίδας Χάριετ Μπήτσερ Στόου. Μιάς γυναίκας προικισμένης μέ τό τάλαντο της λογοτεχνίας καί πλουτισμένης μέ τήν αγάπη για τόν άνθρωπο. Έγινε γνωστή για τά βιβλία της καί ιδιαίτερα για τό βιβλίο, «Η Καλύβα του Μπάρμπα Θωμά». Αυτή ή γυναίκα, συμπονώντας τούς μαύρους σκλάβους, που εκμεταλλεύονταν μέ τόν πιό απάνθρωπο τρόπο οι συμπατριώτες της, έγραψε αυτό τό βιβλίο που περιγράφει τά φοβερά μαρτύρια των σκλάβων καί γι' αυτό ξεσήκωσε θύελλα αντιδράσεων έναντίον της, όμως έγινε καί μία άφορμή, μετά από πολλές ταραχές καί συγκρούσεις, για τήν άπελευθέρωση των σκλάβων της Άμερικής.

Στή δική μας νεώτερη ιστορία, έγιναν σύμβολα, θά έλεγα, οι γυναίκες της Πίνδου στον Έλληνοϊταλικό πόλεμο. Αυτές κουβαλοϋσαν στα κακοτράχαλα βουνα έφόδια στο στρατό, αλλά κάπου εκεί βρισκονταν καί οι λευκοντυμένες έθελόντριες αδελφές, που δούλευαν μέ αυτοθυσία, για νά άπαλύνουν τόν πόνο των τραυματιών, όποιοι κι αν ήταν. Γράφει στις αναμνήσεις της ή Άμαλία Βορρέ, προϊσταμένη του Έρυθρου Σταυροϋ:

«Υποχρέωνα τίς αδελφές νά φεύγουν στις έξι τό άπόγευμα, ύστερα από δέκα ώρων εξαντλητική εργασία, μέ ανεπαρκή τροφή, για νά ξεκουραστοϋν κάπως καί νά έχουν δυνάμεις για τήν άλλη μέρα. Η αδελφή Μαίρη Γαλατσιάτου, μαζί μέ τήν καλινύχτα της πάντα μου έλεγε: Ντρέπομαι που φεύγω. Η νύχτα είναι πάντα πιό δύσκολη.

Ένα βράδυ, κρύο καί παγερό, κάνοντας επιθεώρηση, έφτασα ως τό βάθος του σκοτεινού διαδρόμου. Ένα μικρό φωτάκι μου επέτρεψε νά διακρίνω τή σιλουέττα

μίας αδελφής. Καθισμένη σ ένα σκαμνάκι κρατούσε ένα βιβλίο. Ξαφνιαστικά. – Τί κάνετε αδελφή Μαίρη; Πρίν μία ώρα μέ καλνυχτίσατε καί σās βρίσκω ἐδῶ; Τῆς εἶπα αὐστηρά. Κι ἐκείνη, μέ ὕφος γλυκό, σάν νά ἔκανε κάτι πού δέν ἤθελε νά τό ξέρει κανείς, μοῦ εἶπε: – Προσπαθῶ νά μάθω λίγες ἰταλικές λέξεις. Ὁ ἕνας Ἰταλός αἰχμάλωτος τραυματίας πεθαίνει, κλαίει, ζητάει τή μητέρα του. Θέλω μέ λίγα λόγια εἰπωμένα στή γλῶσσα του, νά τοῦ γλυκάνω τόν πόνο καί τό παράπονό του». «Ὅταν θυμᾶμαι αὐτή τή σκηνή συγκλονίζομαι», καταλήγει ἡ Ἀμαλία Βορρέ.

Τόν Αὐγουστο τοῦ 1996 ἔφυγε ἀπό τόν κόσμο μας ἡ πρώτη Ἑλληνίδα σύγχρονη ἱεραπόστολος, ἀδελφή Ὑλγα Παπασαράντου. Ἀπό τό 1969, ὅταν πῆρε τή σύνταξή της ἀπό τό Νοσοκομεῖο, ὅπου ἐργαζόταν, πῆγε στήν Κανάγκα τοῦ Ζαῖρ, ὡς βοηθός τοῦ πρώτου ἱεραποστόλου πατρός Χρυσοστόμου Παπασαραντόπουλου, θείου της.

Ὡς τό τέλος, τά 92 της χρόνια ἕνα κοκκαλιάρικο, σκεβρωμένο πλάσμα, δέν ἔπαψε νά ὑπηρετεῖ τούς μαύρους ἀδελφούς. Δέν ἔμαθε ποτέ τή γλῶσσα τους. Ἦταν ὀλιγογράμματη. Γνώριζε ὁμως νά θεραπεύει πληγές, νά ἐτοιμάζει φαγητό, νά ἀγκαλιάζει μέ στοργή τά ὀρφανά, νά δείχνει στίς γυναῖκες πῶς νά περιποιῶνται τίς οἰκογένειές τους. Γνώριζε τή γλῶσσα τῆς ἀγάπης, ὅπως γράφτηκε. Καί ὁ Ἄφρικανός φοιτητής στόν ἐπικήδειό του εἶπε: ἔφυγε ἡ μητέρα μας, ἡ ἅγια μητέρα μας. Μητέρα τῶν Ἀφρικανῶν Χριστιανῶν.

Ἐλάχιστες ψηφίδες-περιστατικά

ἀπό τήν ἱστορία τῶν καλῶν Σαμαρείτιδων τοῦ κόσμου. Γιά νά παίρνομε παράδειγμα καί νά διατηροῦμε τή φλόγα τῆς ἀγάπης ἀναμμένη. Ἐγραψε ὁ Μακαριστός Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν Χριστόδουλος στό τελευταῖο πρωτοχρονιάτικο μῖνυμα, σάν σέ πνευματική διαθήκη: «Κανείς δέν θέλει νά ζεῖ σ' ἕνα κόσμο παρακαμῆς, ἀντιφάσεων, ἀδικίας καί ἀμοραλισμοῦ. Ἡ κατάστασι δέν ἀλλάζει μαγικά.... Χρειάζεται νά πολλαπλασιασθοῦν οἱ ἄνθρωποι, πού κάνουν Ἀντίστασι...». Naί, χρειάζεται νά κάνομε ἀντίστασι στό ὅποιοδήποτε κοινωνικό πρόβλημα.

Συνεχίστε, ἡ μᾶλλον, ἄς συνεχίσουμε τόν ἀγῶνα μας, ἀγαπητές κυρίες. Πάντα ὑπάρχει κάποιος, πού χρειάζεται κάτι. Πάντα ὑπάρχει κάτι, πού μποροῦμε νά δώσομε.

Οἱ πληγωμένοι στό δρόμο τῆς ζωῆς περιμένουν κάποιον νά σταθεῖ μέ ἀγάπη, νά φροντίσει τίς πληγές τους. Φτάνει νά ἔχουμε πλούσια καρδιά.

Ἔτσι ἴσως ἀξιοθοῦμε νά δοῦμε τόν Κύριο, νά μᾶς κοιτάζει μέ βλέμμα ἱλαρό καί νά μᾶς λέει: «πεινάσα καί μοῦ δώσατε νά φάω, δίψασα καί μέ ποτίσατε νερό, ἤμουν ξένος, ἄρρωστος, φυλακισμένος καί μέ φροντίσατε... Ἦμουν ἐγώ στό πρόσωπο αὐτῶν πού συναντήσατε στό δρόμο τῆς ζωῆς σας νά ἀπλώνουν τό χέρι καί νά ζητοῦν βοήθεια καί δέν περάσατε ἀδιάφορα, βυθισμένες στά δικά σας προβλήματα. Σταθήκατε καί μοῦ δώσατε αὐτό πού ζητοῦσα. Ἐσεῖς εἴστε οἱ εὐλογημένοι ἄνθρωποι, ἐσεῖς εἴστε οἱ πολῖτες τῆς Βασιλείας μου».

Εὐχαριστῶ.

Ἀπορύθμιση καὶ Πνευματικὴ Ρύθμιση

Ἐπισκόπου Καρπασίας κ. Χριστοφόρου

Ὁ ἄνθρωπος τῆς σύγχρονης κοινωνίας μοιάζει μὲ μία μηχανή, ἡ ὁποία φαίνεται νὰ ἔχει ἀπορυθμισθεῖ. Ἀσθμαίνει, ταλαιπωρεῖται, ἀγωνιᾷ, φοβᾶται, ἀγχώνεται, συγκρούεται. Θεοποιεῖ τὴν ἁμαρτία καὶ δικαιολογεῖ συνεχῶς τὴν ὄλο καὶ ἀυξανόμενη κακία, πού δημιουργεῖται μέσα στὴ ζωὴ του. Εἶναι ἄρρωστος πνευματικά καὶ τό χειρότερο ἀγνοεῖ τὴν ἄρρώστια του.

Θὰ ἤθελα στή συνέχεια νὰ ἀναφερθῶ ἀφ' ἑνός σ' αὐτὴ τὴν πνευματικὴ ἀπορύθμιση καὶ ἀφ' ἑτέρου στὴν πνευματικὴ ρύθμιση. Ἄλλωστε, ἡ ζωὴ, γιὰ νὰ ἔχει νόημα, πρέπει νὰ εἶναι πνευματικὰ ρυθμισμένη.

Γιὰ νὰ ἀντιληφθοῦμε τί εἶναι ἡ πνευματικὴ ἀπορύθμιση, πρῶτα θὰ πρέπει νὰ ποῦμε τί εἶναι ἡ πνευματικὴ ρύθμιση, δηλαδή τί εἶναι ἡ πνευματικὴ ζωὴ. Ἡ πνευματικὴ ζωὴ ἐπιτυγχάνεται μόνο μὲ τὴν ἔνωση τοῦ ἀνθρώπου μὲ τὸν Θεό, ὁ ὁποῖος εἶναι ὁ χορηγὸς τῆς ζωῆς καὶ παντός ἀγαθοῦ.

Ἄς δοῦμε ὅμως πῶς ἐπιτυγχάνεται αὐτὴ ἡ ἔνωση.

Ὁ Θεάνθρωπος Χριστὸς ἀπεκάλεσε τοὺς μαθητὲς Του «φῶς τοῦ κόσμου». Ὁ χαρακτηρισμὸς αὐτὸς δηλώνει ὅτι οἱ μαθητὲς εἶναι τό «φῶς τοῦ κόσμου», ὄχι ἀπλῶς γιατί ἔχουν μερικά ἐξωτερικὰ καλὰ ἔργα, ἀλλὰ γιατί εἶναι κατοικητήρια τῆς Ἁγίας Τριάδας, γιατί ἔχουν αἰσθητὰ στὴν καρδιά τους τὴν Χάρι τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ.

Αὐτὸ ὀφείλεται στό ὅτι βρίσκονται ρυθμισμένοι μὲ τὸν Θεό. Πολλοί, ἐρμηνεύοντας τό λόγο τοῦ Κυρίου πρὸς τοὺς μαθητὲς Του ὅτι εἶναι «τό φῶς τοῦ κόσμου», ἐννοοῦν ὅτι «φῶς τοῦ κόσμου» εἶναι οἱ «καλοὶ» Χριστιανοί, πού κάνουν καλὰ ἔργα. Αὐτὸ εἶναι λάθος καὶ ἐπικίνδυνο.

Οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας μας ἐρμηνεύουν ὅτι «φῶς τοῦ κόσμου» εἶναι οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι ἔχουν ρυθμίσει τὸν νοῦ τους καὶ τὴν καρδιά τους μὲ τὸν Θεό.

Τό μεγαλύτερο πρόβλημα, πού ἀπασχολεῖ τὸν ἄνθρωπο σήμερα, εἶναι τό θέμα τῆς ρύθμισης. Πρέπει νὰ ρυθμισθεῖ σωστά, ὥστε νὰ ἐνεργεῖ καὶ νὰ ζεῖ φυσιολογικά. Ὅπως ἕνα μηχανήμα ρυθμίζεται καλὰ καὶ στή συνέχεια λειτουργεῖ κανονικά, ἔτσι καὶ ὁ ἄνθρωπος ἔχει

ανάγκη ειδικής πνευματικής ρύθμισης. Πρέπει να αποκτήσει πνευματική υγεία, ώστε να αντιδρά φυσιολογικά σ' όλα τα εμφανιζόμενα προβλήματα της ζωής του.

Στήν ακολουθία της Θείας Εὐχαριστίας, μετά τήν Θεία Κοινωνία, υπάρχει ἡ ἐξῆς φράση-προσευχή πρὸς τόν Χριστό: «**Ἄγνιζε καί κάθαρε καί ρυθμίζέ με**». Παρακαλοῦμε τόν Θεό νά μᾶς ἀγνίζει, νά μᾶς καθαρίζει καί νά μᾶς ρυθμίζει.

Ἐπίσης, λοιπόν, μεγάλη ἀνάγκη ρύθμισης, διότι μέ τήν πτώση καί μέ τήν διάπραξη τῆς ἁμαρτίας καί τῶν παθῶν ἔχουμε ἀπορρυθμισθεῖ. Ἄντί νά ἔχουμε κέντρο τῆς ζωῆς μας τόν Θεό καί νά ρυθμίζουμε τή ζωή μέ βάση τόν νόμο τοῦ Εὐαγγελίου Του, τήν ρυθμίζουμε μέ βάση τήν δική μας λογική καί τίς δικές μας κακές καί πονηρές ἐπιθυμίες. Κέντρο τῆς ζωῆς μας ἔγινε ὁ ἄνθρωπος καί ὄχι ὁ Θεάνθρωπος καί ὁ νόμος Του· ἡ ἐνέργεια τῶν παθῶν καί ὄχι ἡ ἐνέργεια τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Ἐτσι γενικῶς ἔχουμε ἀπορρυθμισθεῖ.

Ἄς δοῦμε ὁμως, πού ὀφείλεται ἡ ἀπορρύθμιση καί πῶς θά πετύχουμε τήν ἐκ νέου ρύθμισή μας.

Ὁ ἅγ. Ἀνδρέας Κρήτης σ' ἕνα τροπάριο τοῦ Μ. Κανόνος ἀναφέρει: «**ὁ νοῦς τετραυμάτισται, τό σῶμα μεμαλάκισται, νοσεῖ τό πνεῦμα**». Ὁ νοῦς, λοιπόν, τοῦ ἀνθρώπου ἐτραυματίσθη καί νοσεῖ. Αὐτό σημαίνει ὅτι μέ τήν διάπραξη τῆς ἁμαρτίας καί τήν ζωή μακράν τοῦ Θεοῦ, ὁ νοῦς τοῦ ἀνθρώπου χάνει τήν ἀναφορά, τήν στροφή πρὸς τόν Θεό καί στρέφεται πρὸς ἄλλες κατευθύνσεις. Ἐτσι, ἀποδυναμώνεται καί, ἐάν συνεχίσει

νά ζεῖ χωρίς τόν Θεό, νεκρώνεται. Σ' αὐτήν τήν περίπτωση ὅλα λειτουργοῦν ἀντικανονικά. Ὁ κόσμος διερωτᾶται σήμερα: Πού ὀφείλονται τό ἄγχος, τό στρές, τά οἰκογενειακά, πολιτικά, κοινωνικά καί ψυχολογικά προβλήματα; Ἡ ἀπάντηση εἶναι μία. Ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἔχει ἀπορρυθμισθεῖ καί ἔχασε τήν ἐπικοινωνία του μέ τόν Δημιουργό του καί συντηρητή του.

Πῶς θά ξεφύγουμε ἀπ' αὐτή τήν καταστροφική κατάσταση;

Ὅλη ἡ προσπάθειά μας θά πρέπει νά ἐπικεντρωθεῖ στό νά ρυθμίσουμε τόν νοῦ μας, νά τόν ἐλευθερώσουμε ἀπό τήν τυραννία τοῦ κόσμου, τῆς ἁμαρτίας, τῆς λογικῆς καί τῶν παθῶν καί νά τόν στρέψουμε πρὸς τόν Θεό. Αὐτό δέν εἶναι εὐκόλη υπόθεση, οὔτε ἐπιτυγχάνεται μέ αὐτόματες διαδικασίες. Σ' αὐτό συντελεῖ ἡ ὅλη μυστηριακή καί ἀσκητική ζωή τῆς Ἐκκλησίας, δηλαδή μετάνοια, νηστεία, προσευχή καί Θεία Κοινωνία.

Οἱ τρεῖς λέξεις, πού ἀναφέρονται στήν εὐχή τῆς Θείας Εὐχαριστίας, πού σημειώσαμε προηγουμένως, εἶναι χαρακτηριστικές: «**Ἄγνιζε**»: ἀγνότητα τῶν λογισμῶν καί τῆς καρδιάς. «**Κάθαρε**»: ἡ ἐσωτερική καθαρότητα ἀπό τά πάθη καί τήν φθοροποιό ἁμαρτία. «**Ρύθμιζε**»: ἡ πλήρης ἐναρμόνιση τῆς ζωῆς μας μέ τόν νόμο τοῦ Θεοῦ. Ἐάν ἔχουμε αὐτά, τότε ἡ Θεία Χάρις θά ἔρθει νά κατοικήσει μέσα μας, νά μᾶς ἀγνίσει, νά μᾶς καθαρῆσει καί νά μᾶς ρυθμίσει, μέ ἄλλα λόγια νά μᾶς κάνει πραγματικά «**τό φῶς τοῦ κόσμου**».

Μ' αὐτό θέλω νά πῶ ὅτι δέν ἀρκοῦν μόνο κάποιες ἐξωτερικές τυπικές χριστιανικές πράξεις, γιά νά εἶναι κανεῖς ρυθμισμένος μέ τόν Θεό. Γιά

παράδειγμα, δέν εἶναι ἀρκετό νά ἐκκλησιάζομαι, νά κάνω ἐορτές ἐπὶ τῆ μνήμη ἁγίων, νά ἀφιερώνω τάματα καί νά δίδω ἐλεημοσύνη. Ὁ Κύριός μας λέει ὅτι, ἐάν πηγαίνεις νά προσφέρεις τό δῶρο σου στό θυσιαστήριο τοῦ Θεοῦ, δηλαδή στόν Ναό, καί ἐνθυμηθεῖς ὅτι ἔχεις κάτι κατά τοῦ ἀδελφοῦ σου ἢ ὁ ἀδελφός σου κάτι ἐναντίον ἐσένα, τότε ἄφησε τό δῶρο σου ἐκεῖ, πήγαινε νά συμφιλιωθεῖς μαζί του καί «τότε ἔλθέ», ἔλα, νά τό προσφέρεις.

Σχολιάζοντας οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας μας τά λόγια αὐτά τοῦ Κυρίου, σημειώνουν ὅτι ὁ Κύριος προτιμᾷ καί θέλει τήν ἀγάπη, τήν ἐσωτερική γαλήνη, τήν συνδιαλλαγή μέ τούς ἀδελφούς μας καί ὄχι τά δῶρα μας. Αὐτά ἔχουν ἀξία μόνο, ἐάν ἔχουμε ἐσωτερική καθαρότητα. Εἶναι σημαντικό νά ποῦμε, ὅτι λέγει ὁ Κύριος «τότε ἔλθέ», ἀφοῦ συνδιαλλαγῆς μετά τοῦ ἀδελφοῦ σου. Δέν λέγει ἔλα καί πάλιν, πού σημαίνει ὅτι τήν πρώτη φορά, ὅταν δέν ὑπῆρχε ἡ ἐσωτερική καθαρότητα, ἦταν σάν νά μὴν εἶχε πάει καθόλου στόν Ναό νά προσφέρει τό δῶρο του.

Θά ἤθελα, κλείνοντας, νά ἀναφερθῶ γιά λίγο στό θέμα τῆς σύγχρονης οἰκογένειας. Πολλοί ἕγγαμοι διατείνονται ὅτι δέν εἶναι δυνατόν κανεῖς ὡς οἰκογενειάρχης νά ζήσει χριστιανική ζωή. Αὐτό, ἐκτός τοῦ ὅτι εἶναι βλασφημία πρὸς τόν Θεό, συνιστᾷ καί μεγάλη ἄγνοια. Τό μεγάλο πρόβλημα ξεκινᾷ ἀπό τό ὅτι ἀρχίζουν οἱ νέοι τήν ἕγγαμη ζωή, χωρίς νά ἀποκτήσουν τήν πνευματική ρύθμιση μέ τόν Θεό. Χωρίς τόν προσανατολισμό τοῦ νοῦ καί γενικά τῆς ζωῆς τους μέ τόν Θεό. Χωρίς γερά καί σταθερά

θεμέλια. Ἀκόμη, γίνεται λόγος ὅτι οἱ γονεῖς πρέπει νά ἀποκτήσουν γνώσεις παιδαγωγικές, ψυχολογικές κ.τ.λ., γιά νά παιδαγωγήσουν σωστά τά παιδιά τους. Ὅμως, αὐτό δέν ἀρκεῖ. Διότι ὑπάρχουν γονεῖς, πού ἔχουν πολλές ἀνθρώπινες γνώσεις, καί ὅμως δέν μποροῦν νά προσφέρουν λύσεις στό ὑπαρξιακά προβλήματα τῶν παιδιῶν τους. Αὐτό ὀφείλεται στό ὅτι ἡ ὅλη οἰκογενειακή ζωή δέν βρίσκεται ρυθμισμένη μέ τόν Θεό.

Ὁ νοῦς εἶναι αἰχμαλωτισμένος ἀπό τά ἐξωτερικά προβλήματα, νά τό ποῦμε καί αὐτό: εἶναι αἰχμαλωτισμένος πάνω στό παιδιά. Μέρα νύκτα ὁ νοῦς τῶν γονέων εἶναι ἀπασχολημένος μέ τά παιδιά, δηλαδή τίς ἐξωτερικές, κοσμικές, ἀνάγκες τῶν παιδιῶν καί ὄχι μέ τόν Θεό. Γιά τούς πολλούς γονεῖς τό μεγαλύτερο πρόβλημα δέν εἶναι ὁ Θεός καί ἡ σωτηρία τους, ἀλλά τά παιδιά σάν ἄτομα. Μ' αὐτό δέν θέλω νά πῶ ὅτι πρέπει νά ἐγκαταλείψουμε τήν φροντίδα γιά τά παιδιά. Ἀλλά πρέπει νά κατανοήσουμε ὅτι ἔχουμε ὑποχρέωση, σύμφωνα μέ τήν ἐντολή τοῦ Θεοῦ, νά τά ἀναθρέψουμε «ἐν παιδείᾳ καί νοουθεσίᾳ Κυρίου».

Χρειαζόμαστε, λοιπόν, γιά νά γίνουμε τό «φῶς τοῦ κόσμου», νά ἀποκτήσουμε πνευματική ρύθμιση. Αὐτό μπορεῖ νά γίνει μέ τήν προσευχή καί τήν τήρηση τῶν ἐντολῶν τοῦ Χριστοῦ. Γιά νά τό πετύχουμε, χρειάζεται, ὅμως, πάνω ἀπ' ὅλα ἡ βοήθεια τοῦ Θεοῦ. Γι' αὐτό ἄς προσευχόμαστε καθημερινά μαζί μέ τήν ἁγία μας Ἐκκλησία πρὸς τόν Θεό: **«Ἄγνιζε, καί κάθαρε, καί ρύθμιζε με· κάλλυνε συνέτιζε, καί φώτιζε με».**

Η ΕΥΡΟΣΤΑΤ

Για τη νεολαία

Έπιμέλεια
πρωτοπρ. Γεωργίου Αντωνίου

Τό έχουμε κατ' επανάληψη τονίσει. Τά γεγονότα μας αναγκάζουν νά επανερχώμεθα. "Αν ή Εύρώπη διαγράψη τό χριστιανικό παρελθόν της, αν δέν θεμελιωθή στίς αιώνιες αξίες του Χριστιανισμού, θά καταρρεύσῃ από τήν επέλαση του σύγχρονου νεοβαρβαρισμού. Οί ξρευνες πού πραγματοποιεί ή επίσημη κοινοτική ύπηρεσία στατιστικής Eurostat γύρω από τά προβλήματα πού αντιμετώπιζει ή ευρωπαϊκή νεολαία, τό επιβεβαιώνουν: Κάθε χρόνο στίς χώρες τής Εύρωπαϊκής Ένώσεως αυτοκτονούν 4000 έφηβοι, 2000 παιδιά σκοτώνονται σέ αυτοκινητιστικά άτυχήματα, τό 15% μέ 20% των νέων πάσχουν από ψυχικές διαταραχές, ό ένας στους δέκα δεκαοκτάχρονους πάσχει από κατάθλιψη, τό κάπνισμα, τό άλκοόλ καί τά ναρκωτικά σαρώνουν καί ή οικονομική κατάσταση των νέων έχει επιδεινωθή σέ βαθμό, ώστε τό 54% του νεανικού πληθυσμού νά ζή κάτω από τά όρια τής φτώχειας καί τό ποσοστό άνεργίας των νέων νά μεγαλώνη δραματικά σέ όλη τήν Εύρώπη. Έπομένως, χωρίς έξασφάλιση στοιχειωδών μέσων βιοπορισμού τής νέας γενιάς, χωρίς ήθική καί πνευματική θωράκιση, άς μή περιμένουμε δημιουργία εύρωστης Ε.Ε.» («ΖΩΗ» φ. 4105).

Τά δικά μας σχόλια περιττεύουν.

Κυπριανού Ἀθανασίου

ΤΟ ΠΟΤΟ ἈΠΟΛΑΥΣΗ ἢ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦῆ;

μέ μέτρο κατανάλωση ποτοῦ εἶναι θεμιτή. Ἐκείνο ποῦ θά πρέπει νά ἀποφεύγεται εἶναι ἡ κατάχρηση. Θά πρέπει, ὥστόσο, νά προσθεσομε ὅτι, ὅπως πολύ σωστά μας διδάσκει ὁ Πλάτων, αὐτός ποῦ καταναλώνει ἀλκοόλ θά πρέπει νά βρίσκεται σέ μία ὄριμη ἡλικία, γιά νά μπορεῖ νά ἐλέγξει τήν ποσότητα τοῦ κρασιοῦ ποῦ πίνει.

ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΟΥ ΑΛΚΟΟΛΙΣΜΟΥ ΣΗΜΕΡΑ

Ἡ συνήθεια τῆς κατανάλωσης κρασιοῦ καί ἄλλων ἀλκοολούχων ποτῶν συνεχίζεται καί σήμερα. Ἐκατομμύρια ἀνθρώποι σ' ὅλο τόν κόσμο χαίρονται, κάνοντας χρήση ποτῶν.

Δυστυχῶς, ὁμως, πολλοί συνάνθρωποι μας δέν περιορίζονται στήν ἀπλή χρήση. Κάνουν κατάχρηση μέ ὅ, τι αὐτό συνεπάγεται, ὑποπίπτοντας ἔτσι στόν ἀλκοολισμό.

Μερικά στατιστικά στοιχεία καταδεικνύουν τό μέγεθος τοῦ προβλήματος. Στόν ἑλλαδικό, τουλάχιστο, χώρο τά τελευταία χρόνια 3,6 ἑκατομμύρια ἀνθρώποι τό χρόνο καταναλώνουν ὑπερβολικές ποσότητες μπίρας. Ἀντισυχνητικά εἶναι, ἐπίσης, καί ἡ αἰξανόμενη κατανάλωση ἄλλων οἰνοπνευματωδῶν ποτῶν ἀπό νέους καί ιδιαίτερα ἐφήβους. Ἀνακοίνωση τοῦ 3ου Πανελληνίου Φαρμακευτικοῦ Συνεδρίου ὑποστηρίζει ὅτι τό 12% τῶν μαθητῶν καί τό 10% τῶν μαθητῶν τῶν Λυκείων τῆς Ἀθήνας πίνουν οἰνοπνευματώδη ποτά. Ἐπιπλέον, ψυχιατρικές ἐρευνες κατέδειξαν πῶς τό 9,2% τῶν ἀγοριῶν ἡλικίας 12-17 χρονῶν ἔχει μεθύσει ἀπό 3 ἕως 10 φορές, ἐνῶ στά κορίτσια τῆς ἴδιας ἡλικίας τό ποσοστό εἶναι 5,4%. Ἀλλά καί, σύμφωνα μέ διεθνεῖς στατιστικές, τό ποσοστό τῶν γυναικῶν ποῦ πίνουν τά τελευταία χρόνια αἰξήθηκε κατά 300%.

ΤΙ ΕΙΝΑΙ Ο ΑΛΚΟΟΛΙΣΜΟΣ

Ἐὸ ἀλκοολισμός εἶναι ἡ ὑπερβολική κατανάλωση οἰνοπνευματωδῶν ποτῶν μέ ἀποτέλεσμα τήν πρόκληση διαφόρων σωματικῶν, οἰκογενειακῶν ἢ κοινωνικῶν προβλημάτων στό χρήστη. Οὐσιαστικά πρόκειται γιά ἀσθένεια.

Μερικά ἀπό τά χαρακτηριστικά ἐνός ἀλκοολικοῦ εἶναι:

- (1) Ἐὸ ἀδυναμία τοῦ νά ἐλέγξει τήν ποσότητα ποῦ πίνει.
- (2) Ἐὸ ἀδυναμία τοῦ νά ἐλέγξει τό πόσο συχνά πίνει.
- (3) Ἐὸ ἀδυναμία τοῦ νά διακόψει τό ποτό.

Βέβαια, θά πρέπει νά ξεκαθαρισεῖ ὅτι ἀλκοολικός δέν γίνεται κάποιος ἀπό τή μία στιγμή στήν ἄλλη. Ἐὸ χρονική διάρκεια ἀπό τήν ἀπλή χρήση μέχρι τήν κατάχρηση καί τήν πλήρη ἐξάρτηση στό ἀλκοόλ διαρκεῖ ἀπό μερικούς μήνες μέχρι καί μερικά χρόνια.

ΤΑ ΑΙΤΙΑ ΤΟΥ ΑΛΚΟΟΛΙΣΜΟΥ

Τό ἐρώτημα ποῦ προκύπτει εἶναι τό ἐξῆς: Γιατί

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στά βάθη τῆς ἱστορίας χάνονται τά πρώτα ἶχνη χρήσης ἀλκοολούχων ποτῶν. Τό κρασί στούς ἀρχαίους Ἑλληνες ἐθεωρεῖτο σύμβολο χαρᾶς, ἀπαραίτητο συμπλήρωμα κάθε σημαντικοῦ γεύματος καί γενικότερα προσέδιδε σέ μία συνεστίαση χαρακτήρα ἐορταστικό. Ἀπό τότε ἦταν διαχωρισμένο σέ ὑψηλές καί μέτριες ποιότητες καί μάλιστα μ' ἓνα δικό του θεοῦ προστάτη, τό Διόνυσο. Στά πνευματικά συμπίσσια τῆς ἀρχαίας Ἀθήνας ἡ συνετή κατανάλωση οἴνου ἐθεωρεῖτο ὅτι βοηθοῦσε στήν ἀνταλλαγή σκέψεων καί ἀπόψεων.

Καί τότε ἡ μὴ τήρηση τοῦ «μέτρου», ὅσον ἀφορᾷ στή χρήση τοῦ οἴνου, ἦταν καταδικαστέα. Τά ἀρχαία κείμενα γλενάζουν αὐτόν ποῦ ἀπώλεσε τήν κρίση του, ἐξαιτίας τῆς ὑπερβολικῆς κατανάλωσης ποτοῦ. Μάλιστα, ὁ φιλόσοφος Πλάτων σέ ἐπιστολή του πρὸς νέους συστήνει τήν πλήρη ἀποχή ἀπό τήν χρήση οἴνου μέχρι 18 ἐτῶν καί ἀπό τήν ἡλικία τῶν 18 ἐτῶν μέχρι τά 25 ἐπιτρέπει τή χρήση τοῦ μόνο στήν παρουσία κάποιου ἐνήλικα, οὔτως ὅστε νά ἀποφεύγονται ὀποιαδήποτε ἐκτροπα. Καί τοῦτο, διότι ὁ νέος μόνο, ὅταν βρίσκεται σέ ὄριμη ἡκία, ἔχει τή δύναμη νά ἐλέγξει τήν ποσότητα ποῦ πίνει.

Στήν Παλαιά Διαθήκη, ὅπως καί στήν ἀρχαία Ἑλλάδα, ἐπικροτεῖται ἐξίσου ἡ εὐκαιριακή κατανάλωση ποτοῦ, διότι τό «κρασί δίνει εὐθυμία στήν καρδιά τοῦ ἀνθρώπου» (Ψλ. 103, 15). Ἐκείνο ποῦ ἀποδοκιμάζεται εἶναι ἡ ὑποδούλωση στό ποτό, τό μεθύσι. Χαρακτηριστικά εἶναι τά ὅσα ἀναφέρονται στό βιβλίον τῶν Παροιμιῶν: «Μὴν εἶσαι στήν παρέα τῶν μεθύσων κι ἐκείνων ποῦ μέ κρέατα παραχορταίνουν· γιατί ὁ μεθύσος καί ὁ λαίμαργος φτωχαίνουν...» (Πρμ. 23, 20-21).

Ἐὸ Καινή Διαθήκη, συνακόλουθα μέ τήν Παλαιά Διαθήκη, ἐπιτρέπει τήν κατανάλωση κρασιοῦ καί ἀποδοκιμάζει τή μὴ συνετή χρήση του. Ἐὸ Ἀπ. Παῦλος, ἀπευθυνόμενος στό μαθητή του, Τιμόθεο, τοῦλέγει τά ἐξῆς: «Νά χρησιμοποιεῖς καί λίγο κρασί γιά τό στομάχι σου καί γιά τίς συχνές σου ἀσθένειες» (Ἀ' Τιμ. 5, 23). Ἐὸ Ἀπόστολος, ὁμως, παρά τό γεγονός ὅτι ἐπιτρέπει τή χρήση τοῦ κρασιοῦ ἐντούτοις καταδικάζει τή μέθη. Λέγει χαρακτηριστικά: «Καί μὴ μεθᾶτε μέ κρασί, ποῦ ὀδηγεῖ στήν ἀσωτεία, ἀλλά νά γεμίζετε μέ τό Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ» (Ἐφ. 5, 18).

Ἐκείνο, ἐπομένως, ποῦ πρέπει νά τονιστεῖ εὐθύς ἐξαρχῆς, μέ βάση τά πό πάνω, εἶναι ὅτι ἡ συνετή καί

πολλοί συνάνθρωποί μας και ιδίως νέοι τα τελευταία χρόνια απέκτησαν τη συνήθεια να πίνουν, με κίνδυνο, μάλιστα, να γίνουν αλκοολικοί. Στο ερώτημα αυτό δίνονται ποικίλες απαντήσεις. Θά παραθέσουμε μερικές απ' αυτές:

(1) Η τηλεοπτική διαφήμιση αλκοολούχων ποτών αποτελεί ένα από τους πιο σημαντικούς παράγοντες για την κατανάλωσή τους.

(2) Τά τηλεοπτικά θεάματα δέν είναι κι αυτά άμοιρα εϋθύνων. Οί πρωταγωνιστές ταινιών, όταν παρουσιάζονται μ' ένα ποτήρι στο χέρι ή σε κατάσταση μέθης, είναι προφανές ότι αυτό επηρεάζει. Ίδιαίτερα δέ στήν περιπτώση που ό πρωταγωνιστής είναι ό «καλός» και ό πράξεις του άναγνωρίζονται από τους τηλεθεατές ως ό «πρέπουσες».

(3) Τό διαδικτυο, έπίσης, ώθει άρκετούς νέους στή χρήση αλκοολούχων ποτών. Στο διαδικτυο ύπάρχουν περισσότερες από 3000 ιστοσελίδες, όί όποιες πωλούν ή διαφημίζουν άλκοολ, ένώ ταυτόχρονα προτείνουν τρόπους μέ τους όποιους ιδιαίτερα ένως άνήλικος μπορεί νά τό ξεσφαλίζει χωρίς τί συγκατάθεση των γονένων του.

(4) Οί άνθρωποι, όί όποιοί άντιμετωπίζουν ποικίλα προσωπικά, οικογενειακά ή άλλα προβλήματα ή πάσχουν από κατάθλιψη βρίσκουν καταφύγιο στο άλκοολ που τους προσφέρει μία ψεύτικη και προσωρινή γαλήνη. Τους βοηθά, λένε, νά ξεχνούν τά προβλήματά τους.

(5) Οί νέοι ύποστηρίζουν ότι πολλές φορές πίνουν, για παρέα, για τό κέφι τους, γιατί «φτιάχονται», γιατί τους βοηθά νά ξεκουραστούν από τόν κόπο τής ημέρας ή για νά μήν κατηγορηθούν από τήν παρέα τους ως άναχρονιστικοί.

(6) Οί νέοι νομίζουν πώς μ' ένα ποτήρι στο χέρι άποκτούν γοητεία, δύναμη και κοινωνική καταξίωση.

ΟΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΑΛΚΟΟΛΙΣΜΟΥ

Ύστερα από τήν παράθεση των παραγόντων που όδηγούν στον άλκοολισμό, προκύπτει ένα έξίσου σημαντικό ερώτημα: Ποιές είναι όί επιπτώσεις του άλκοολισμού; Οί επιπτώσεις του άλκοολισμού επηρεάζουν τρεις από τους βασικούς τομείς τής ζωής του άνθρώπου. Τήν ύγεια, τήν οικογένεια και τήν κοινωνία.

(1) Στήν ύγεια: Ό άλκοολισμός προκαλεί κίρρωση του ήπατος (συκωτιού), έλκος στο στομάχι, καρδιακή άνεπάρκεια, καρκίνο του στομάχου, του φάρυγγα, του λάρυγγα, του στόματος, του οισοφάγου και του ήπατος. Άκόμη αύξάνει τήν πίεση του αίματος και τήν πιθανότητα έγκεφαλικού έπεισοδίου. Έπιπλέον, στους άλκοολικούς είναι συχνές όί γαστρίτιδες, όί διαταραχές στήν πέψη και τήν άπορρόφηση των τροφών. Η κατάχρηση του οίνου πνεύματος μειώνει, παράλληλα, τόν όγκο του έγκεφάλου και γι' αυτό όί περισσότεροι παρουσιάζουν άπώλεια μνήμης και άνικανότητα για μάθηση. Όλες αυτές όί άσθένειες θά πρέπει νά σημειώσουμε ότι γίνονται άκόμη πιο επικίνδυνες στίς περιπτώσεις εκείνες, όπου παιδιά και έφηβοι

καταναλώνουν άλκοολούχα ποτά. Αυτό συμβαίνει, έπειδή τό σώμα τους άκόμη διαπλάθεται και για τό λόγο αυτό είναι πιο εύάλωτο στίς άσθένειες, τίς όποιες προκαλεί τό ποτό.

Οί έγκυες, έπίσης, που πίνουν δύο ποτήρια άλκοολούχου ποτού τήν ήμέρα είναι δυνατόν νά αποβάλουν τό έμβρυο, νά γεννήσουν πρόωρα ή και νά γεννήσουν παιδιά καθυστερημένα ή μέ παραμορφωμένα μέλη. Άρκετά παιδιά που γεννούνται από άλκοολικές μπτέρες είναι έπιρροπή στο ποτό.

(2) Στήν οικογένεια: Πολλές φορές τά παιδιά που έχουν άλκοολικούς γονείς παθαίνουν ψυχολογικά προβλήματα, έξαιτίας τής βίας και γενικά του κακού κλίματος που επικρατεί στο σπίτι. Έπίσης, σε τέτοιες οικογένειες παρατηρούνται σοβαρά οικονομικά προβλήματα, διότι όί άλκοολικοί είναι, συνήθως, άνεργοι ή εργάζονται περιστασιακά, λόγω των άρνητικών επιπτώσεων του ποτού στήν ύγεια τους. Όλα αυτά σε άρκετές περιπτώσεις όδήγησαν στή διάλυση αυτών των οικογενειών.

(3) Στήν κοινωνία: Τό 23% των διαφόρων άδικημάτων και έγκλημάτων γίνονται, όταν ό δράστης βρίσκεται σε κατάσταση μέθης. Έπιπρόσθετα, στατιστικές έρευνες που έγιναν στήν Εϋρώπη απέδειξαν πώς ή κυριότερη αίτια των θανατηφόρων δυστυχημάτων είναι τό οίνοπνευμα.

Η ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΤΟΥ ΑΛΚΟΟΛΙΣΜΟΥ

Η άσθένεια του άλκοολισμού, όπως διαφάνηκε μέσα από τήν άνάλυση του θέματος, είναι πολύ σοβαρή, γι' αυτό άπαιτείται μία μακροχρόνια και δύσκολη θεραπεία. Μάλιστα, ίατρικές έρευνες απέδειξαν ότι τό σύνδρομο στέρησης του άλκοολικού είναι πολύ πιο τραγικό από εκείνο του ναρκομανή. Ό άλκοολικός, όταν βρίσκεται σε κατάσταση στέρησης, έχει τήν άίσθηση ότι τόν δαγκώνουν φίδια, ποντίκια και άλλα έρπετά.

Η θεραπεία του άλκοολισμού προϋποθέτει φαρμακευτική και ψυχολογική ύποστήριξη. Έπίσης, περιλαμβάνει τήν επανένταξη του άσθενούς στο κοινωνικό περιβάλλον μέσα από ομάδες άυτοβοήθειας, πολιτιστικές ομάδες κ.α.

Όστόσο, ό άλκοολισμός, έπειδή είναι ταυτόχρονα πρόβλημα πνευματικό, είναι δηλαδή μία πνευματική άσθένεια, άπαιτεί τί συνεισφορά τής Έκκλησίας. Η Έκκλησία είναι τό πνευματικό νοσοκομείο που θεραπεύει τόν τραυματισμένο, από τήν άμαρτία, άνθρωπο. Ό άνθρωπος μέσα από τά Μυστήρια λαμβάνει τί χάρη του Θεού, ή όποια άποκαθιστά τήν πνευματική του ύγεια. Όταν κανείς θεραπευθεί πνευματικά, τότε έχει και τί δύναμη νά άπεξαρτηθεί από τό άλκοολ, γιατί ή πνευματική και ή σωματική ύγεια είναι άλληλένδετες.

ΠΟΙΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΙΝΑΙ Η ΣΤΑΣΗ ΜΑΣ ΕΝΑΝΤΙ ΤΟΥ ΠΟΤΟΥ

Τό ζητούμενο είναι ή συνετή χρήση ποτών στήν κατάλληλη, βέλεια, ήλικία. Ποτέ παράχρηση, ποτέ ύποδούλωση.

Ίατρικῶς ὑποβοηθούμενη ἀναπαραγωγή. Ἡ Ὁρθόδοξη ἀπόψη

Πρωτοπρ. Ἀναστασίου Ἰσαάκ

Τὰ παρακάτω γραφόμενα ἀντιπροσωπεύουν δικές μου ἐκτιμήσεις καί γνῶμες, ὅσον ἀφορᾷ στό πῶς πάνω θέμα, δεδομένου ὅτι ἡ Ἐκκλησία τῆς Κύπρου καί ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία, γενικά, δέν ἔχουν (ἀκόμα) προσφέρει καθαρές ὁδηγίες ἢ δέν ἔχουν κάνει ἐπίσημες δηλώσεις. Οἱ ἀπόψεις μου στηρίζονται σέ μεμονωμένα ἄρθρα καί βιβλία, τά ὁποῖα ἔχω κατά καιρούς μελετήσει καί τά ὁποῖα παρατίθενται στό τέλος τῆς εἰσήγησης.

Ὡς φορεῖς τῆς Θεῆας Εἰκόνας, οἱ ἄνδρες καί οἱ γυναῖκες ἔχουν λάβει τήν ἐντολή νά «αὐξάνονται καί νά πληθύνονται» (Γεν. α', 28). Ὑπάρχουν, ὅμως, καί περιπτώσεις πού δέν μποροῦν νά τεκνοποιήσουν φυσιολογικά καί τό ἐρώτημα εἶναι, κατά πόσον μποροῦν νά καταφύγουν σέ μεθόδους τεχνητῆς ἀναπαραγωγῆς, γιά τήν ἀντιμετώπιση τέτοιων παθολογικῶν καταστάσεων.

Ἡ ἀνικανότητα τεκνοποίησης μπορεῖ νά θεωρηθεῖ σάν Θεῖα ἐνδειξη, ὅτι ἡ τεκνοποιία δέν εἶναι συμφέρουσα γι' αὐτούς καί πρέπει νά σκεφτοῦν τήν υἰοθεσία ἢ τή συνέχισ-

τῆς συζυγικῆς ζωῆς χωρίς παιδιά. Ἀπό τήν ἄλλη ἡ ἀνικανότητα αὐτή μπορεῖ νά θεωρηθεῖ σάν ἀσθένεια: μία ἀδυναμία τῆς σάρκα, τήν ὁποία, οἱ ἐξελίξεις στήν ἱατρική, ὡς θεϊκά καθοδηγούμενες - ἐπιτρεπόμενες, μποροῦν νά διορθώσουν.

Οἱ διάφορες μέθοδοι τῆς ὑποβοηθούμενης τεκνοποίησης ἐμφανίζονται ὡς ἠθικά οὐδέτερες καί ἄρα κατάλληλες ἀπό μία κοσμική ἀποψη. Αὐτό, ὅμως, δέν μπορεῖ νά ἰσχύσει σέ ἀπόλυτο βαθμό γιά τήν Ἐκκλησία.

Ἐνα ἀγεφύρωτο ἠθικό χάσμα, γιά παράδειγμα, χωρίζει τήν τεχνητή σπερματέγχυση πού χρησιμοποιεῖ σπέρμα τοῦ συζύγου (ΑΙΗ ἢ ΙUI ἢ ὁμόλογη σπερματέγχυση), ἀπό αὐτήν δότη (ΑΙΔ ἢ ἑτερόλογη σπερματέγχυση). Ἡ ὁμόλογη σπερματέγχυση μπορεῖ νά γίνει ἀποδεκτή χωρίς σοβαρή ἠθική ἀντίδραση, παρόλο πού τό δείγμα προμηθεύεται μέ ἀνιανισμό, ἐπειδή ὁ σκοπός εἶναι ἡ προμήθεια σπερματοζωαρίων γιά γονιμοποίηση. Ὑπάρχει, ἐπίσης, ἡ πιθανότητα χειρουργικῆς λήψης ἀπό τήν ἐπιδιδυμίδα, ἀλλά εἶναι διαδικασία περιπλοκή καί ριπο-

κίνδυνι. Ἡ ἑτερόλογη γονιμοποίηση δέν μπορεῖ νά γίνει ἀποδεκτή, γιατί δέν πρέπει νά παρεμβαίνει τρίτο πρόσωπο στή διαδικασία τῆς γονιμοποίησης. Σέ περιπτώσεις κινδύνου μετάδοσης ἀσθενειῶν καί ἀξωοσπερμίας, τό ζευγάρι θά πρέπει νά ἀποφύγει τήν σύλληψη καί νά σκεφτεῖ τήν υἰοθεσία. Οὔτε καί ἡ λήψη γεννητικοῦ ὑλικοῦ ἀπό ἐτοιμοθάνατους ἢ νεκρούς μπορεῖ νά γίνει ἀποδεκτή. Πέρα ἀπό τό γεγονός ὅτι ἕνα παιδί πρέπει νά ἀνατρέφεται ἀπό δύο γονεῖς (πατέρα καί μητέρα), εἶναι καί τό ὅτι ἡ σύλληψη μετά τό θάνατο τοῦ συζύγου δέν εἶναι ἀποτέλεσμα φυσικῆς πράξης ἀγάπης τῆς συζυγικῆς ἔνωσης- μεταξύ τοῦ ἀνδρα καί τῆς γυναίκας.

Παρόμοια, κατά τήν τεχνητή γονιμοποίηση (IVF) συμπεριλαμβανομένων τῶν τεχνικῶν GIFT (ἐνδοσαλπγγιακῆ μεταφορά γαμετῶν) καί ZIFT (ἐνδοσαλπγγιακῆ μεταφορά ζυγωτῶν) δέν μπορεῖ νά θεωρηθεῖ ἠθικά ἀποδεκτή ἢ χρήση σπέρματος δότη, ὅπως τό AID (ἔγινε ἀναφορά στήν προηγούμενη παράγραφο) ἢ ἡ δημιουργία ἐπιπλέον ἐμβρύων, τά ὁποῖα εἴτε καταστρέφονται, εἴτε χρησιμοποιοῦνται σέ πειράματα, εἴτε τυγχάνουν ἐμπορευματοποίησης, ἐπειδή σύμφωνα μέ τή διδασκαλία τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας ἡ ἀνθρώπινη ζωή-μέ ὅλες τίς συνθήκες

τοῦ προσώπου- ὑπάρχει ἀπό τή σύλληψη. Ἐπειδή ἕνα ἐμβρυοφυσιολογικά ἔχει ὅλα τά προσόντα, πού ἀπαιτοῦνται γιά τή ἀνάπτυξη ἑνός ἐνήλικα, δέν ὑπάρχει σημεῖο μετά τή σύλληψη πού τό ἐμβρυο νά θεωρεῖται ὡς ἀντικείμενο πειραματισμοῦ ἢ ἄλλης διαδικασίας, ἡ ὁποία δέν θά ἦταν δόκιμη ἢ νόμιμη σέ ἕνα γεννημένο παιδί.

Μία ἄλλη τεχνική IVF εἶναι ἡ IC-SI (Ἐνδοκυτοπλασμική ἔνεση σπερματοζωαρίου), ἡ ὁποία ἔκανε δυνατή τήν τεχνητή γονιμοποίηση χωρίς τή παραγωγή παραπάνω ζυγωτῶν, τά ὁποῖα θά πετάγονταν, θά καταψύχονταν ἢ θά τά διαχειρίζονταν μέ τόν ἕνα ἢ τόν ἄλλο τρόπο. Τό ἠθικό πρόβλημα γιά τήν Ἐκκλησία εἶναι τό ὅτι ἐνῶ στήν κανονική ἐπαφή ἢ ἀκόμα καί στήν ΑΙΗ, ὑπάρχει ἕνας παράγοντας «τύχης»-ἢ πῶς συγκεκριμένα ἡ Θεία Πρόνοια- πού παίζει ἕνα ζωτικό ρόλο στή σύλληψη ἢ καί τό ὅτι (ἀπό μία ἐντελῶς κοσμική ἄποψη) ἔχει ἀναγνωρισθεῖ ὅτι μόνο τό πῶς γρήγορο σπερματοζωάριο μπορεῖ νά κάνει τό δύσκολο ταξίδι πρὸς τό μέρος τῆς γονιμοποίησης. Στή συγκεκριμένη περίπτωση ἡ IC-SI ἐξοντώνει ἢ τουλάχιστον παρεμβαίνει στόν παράγοντα τοῦ «θεῖου μυστηρίου», τήν ἐπιλογή δηλαδή τῶν γαμετῶν.

Ὅσον ἀφορᾷ στίς ἀνάδοχες μητέρες (SM), τό γεγονός ὅτι ἕνα

τρίτο άτομο απαραίτητως εισάγεται στην αναπαραγωγική διαδικασία, τό καθιστά απαραίδεκτο από Ὁρθόδοξη σκοπιά. Αυτό ισχύει, όταν ἡ ἀνάδοχος μητέρα μένει ἔγκυος μέ τό σπέρμα τοῦ ἀνδρα, ἀλλά ἀκόμη καί ὅταν ἀπλά φιλοξενεῖ τό ζυγωτό μετά τή γονιμοποίησή του σέ τριβλίο. Ἡ χρησιμοποίηση γαμετῶν ἀπό δωρητές ἢ μητρῶν γιά κυοφορία, γιά νά δώσουν ἀπογόνους σέ ἄτεκνα ζευγάρια, πέραν τῆς ἔλλοχεύουσας ἐμπροσφυματοποίησης, πρέπει νά καταδικάζεται ὡς καταπάτηση τῆς ἀκεραιότητας τῆς συζυγικῆς ἔνωσης καί τοῦ δικαιώματος τοῦ παιδιοῦ νά γεννηθεῖ στήν καί ἀπό τή φυσική του οἰκογένεια.

Δεδομένων αὐτῶν τῶν περιορισμῶν, θά μπορούσε νά εἶναι θεμιτό γιά ἕνα ζευγάρι νά καταφύγει σέ ὀρισμένες διαδικασίες, ὅπως ἡ ὁμόλογη τεχνητή σπερματέγχυση (ΑΙΗ) καί ἀκόμα στήν ἔξωσωματική γονιμοποίηση (IVF), μέ τήν προϋπόθεση ὅτι θά συλλάβουν παιδιά μέ τά δικά τους γενετικά χαρακτηριστικά καί ὅτι δέν θά δημιουργηθοῦν ἐπιπλέον ἔμβρυα (ἢ δέν θά περιοριστοῦν σέ κάποια πού θά δοθοῦν γιά υἰοθεσία) καί ὅτι ἕνας μικρός ἀλλά ἐπαρκῆς ἀριθμός ζυγωτῶν θά μεταφερθοῦν, ἔτσι ὥστε, σέ περίπτωση πού ἐμφυτευθοῦν ὅλα, νά ἀποφευχθεῖ ἡ «ἐμβρυική ἐλάττωση». Οἱ γονεῖς, ἐπίσης, πρέπει νά εἶναι

πρόθυμοι νά χειριστοῦν καί νά ἀντέξουν τίς συνέπειες ἀνωμαλιῶν, οἱ ὁποῖες προκαλοῦνται ἀπό τή διαδικασία καί πιθανόν νά ἐπηρεάσουν τή ζωή τους ἢ τή ζωή τῶν παιδιῶν τους.

Ἐκεῖ ὅπου οἱ τεχνολογίες ὑποβοηθούμενης ἀναπαραγωγῆς θά μπορούσαν νά εἶναι βοηθητικές γιά ἕνα ἄτεκνο ζευγάρι, εἶναι λογικό καί ἀρμόδιο μία τέτοια πιθανότητα νά διερευνηθεῖ. Βέβαια, εἶναι λυπηρό ὅτι πάρα πολλά βιώσιμα ἔμβρυα ἔχουν καταστραφεῖ στήν προσπάθεια ἐξάσκησής της, καθώς καί παρόμοιων τεχνικῶν. Τώρα, ὁμως, πού ἡ τεχνολογία εἶναι διαθέσιμη καί ὑπάρχουν δυνατότητες γιά πρόληψη τῆς ὑπαρξης ἢ ἀκόμη καί υἰοθεσίας τῶν ἐπιπλέον ἐμβρυῶν, ἴσως νά μὴν εἶναι παράλογο ἢ ἀμαρτωλό γιά ἕνα ζευγάρι νά ὠφεληθεῖ ἀπό αὐτή, φτάνει κάποιες προειδοποιήσεις νά λαμβάνονται ὑπόψη καί κατάλληλα κριτήρια νά θέτονται, σχετικά μέ τό ποιές διαδικασίες θά μπορούσαν νά εἶναι ἠθικά ἀποδεκτές..

Ὅποιαδήποτε διαδικασία πρέπει νά βασίζεται στόν ἱερό χαρακτήρα τῆς ἀνθρώπινης ζωῆς ἀπό τήν ἐναρξή της στήν σύλληψη, καθώς καί στήν ἐλευθερία καί τήν ὑπευθυνότητα τῶν προσώπων (σέ αὐτή τήν περίπτωση, τῶν γονέων) νά παίρνουν οἱ ἴδιοι τίς ἀποφάσεις τους ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ.

Τί είναι

Στίς μέρες μας ή κοινωνία μαστίζεται κυριολεκτικά από τή δράση διαφόρων ομάδων καί οργανώσεων, οί όποίες σέ παγκόσμια κλίμακα αγωνίζονται, νά στρατολογήσουν μέλη, κυρίως μεταξύ τών νέων.

Σκοπός τών ομάδων αυτών είναι, νά εκμεταλλευθοῦν τά ανύποπτα προσπλυτισμένα μέλη- θύματά τους οικονομικά καί ψυχολογικά καί νά τά μεταβάλουν σέ άμισθους σκλάβους, πού έχουν αποβάλλει τελείως τήν δυνατότητα ελεύθερης σκέψης καί προσωπικής κρίσης. Αυτές οί οργανώσεις χαρακτηρίζονται διεθνώς ως «Καταστροφικές Λατρείες» (Destructive cults).

Πώς δρουν

Οί ομάδες αυτές παρουσιάζονται μέ ψεύτικους στόχους

Καταστροφικές Λατρείες. Ένας σύγχρονος εφιάλης!

Πρωτοπρ. Δημητρίου Κωστόπουλου

καί μιλοῦν παραπλανητικά γιά τόν έαυτό τους, φορώντας διάφορα προσωπεΐα.

Ή αποκρύπτουν τό πραγματικό τους κέντρο, πού συνηθέστατα βρίσκεται στό έξωτερικό καί διευθύνεται από κάποιον πανίσχυρο άρχηγό, πού αυτοπροσδιορίζεται σάν «Γκουρού», «Μεσσίας» ή «Άβατάρ» τής «Νέας Έποχής».

Αυτοί οί άρχηγοί διαδίδουν, ότι έχουν θείκη άποστολή ή ότι είναι οί ίδιοι θεοί, γι' αυτό καί άπαιτοῦν πλήρη καί άπόλυτη ύποταγή.

Ή «δολώματα» γιά τόν προσπλυτισμό θυμάτων βάζουν «γοντευτικούς» στόχους, όπως τήν «Αυτογνωσία», τή «Σωτηρία τοῦ Περιβάλλοντος», τή «Σωτηρία τοῦ κόσμου», τή «Λύτρωση από έπερχόμενα δεινά» τήν «Γνώση τής Άγ. Γραφής» κλπ.

Γιά τό σκοπό αυτό προσφέρουν στά ύποψήφια θύματα ένα δωρεάν τέστ προσωπικότητας, σεμινάρια αυτογνωσίας καί αυτοεξέλιξης,

διαλέξεις για τήν σωτηρία τοῦ περιβάλλοντος, μελέτη για τήν καλύτερη κατανόηση τῆς ᾠ. Γραφῆς, ἕνα χορτοφαγικό γεῦμα, σχολές για ἐκμάθηση πολεμικῶν τεχνῶν, χοροῦ, μουσικῆς, εἰρηνιστικά ἢ ὑγιεινιστικά κινήματα, «ἐναλλακτικές θεραπείες», γιόγκα, ὡς δῆθεν γυμναστική, διαλογισμό κ.λ.π. Ἐπίσης, ἐπικαλοῦνται δῆθεν συνεργασία μέ διεθνεῖς ὀργανισμούς ἢ πανεπιστήμια.

Μερικές ὁμάδες χρησιμοποιοῦν τόν λεγόμενον «βομβαρδισμό ἀγάπης», μέχρι νά ὀδηγηθεῖ τό θῦμα σέ ψυχολογική ἐξάρτηση.

Ἡ μέθοδος αὐτή εἶναι ἰδιαίτερα ἐπικίνδυνη στίς περιπτώσεις, πού κάποιος βρίσκεται ἐνώπιον σοβαρῶν γιά τή ζωή του ἀποφάσεων καί οὐσιαστικῶν ἀλλαγῶν. Τότε νομίζει, ὅτι ἡ προσχώρηση σέ μία ὁμάδα, πού τοῦ δείχνει τόση ἀγάπη, θά τόν βοηθήσει. Τό «δέσιμο», πού δημιουργεῖται τότε, εἶναι δύσκολο νά σπάσει.

Κάποιες ὁμάδες χρησιμοποιοῦν καί ἀνήθικες μεθόδους προσπλυτισμοῦ, δηλαδή σέξ ἢ καί τή λεγόμενη «διάχυση».

Μετά τόν προσπλυτισμό ἀκολουθοῦν μεθοδικές ἐνέργειες, γιά νά ἐπιτευχθεῖ ὁ ἀπόλυτος ἔλεγχος τῶν θυμάτων:

Γίνεται πλήρης ἔλεγχος τῆς πληροφοροφύρασης, μέ σκοπό νά μή γνωρίζουν τά θύματα τί τούς συμβαίνει καί νά μήν ἔχουν τί

δυνατότητα ἐλεύθερης ἐπιλογῆς ἐναλλακτικῶν λύσεων.

Γίνεται συνεχῆς ἐξαπάτηση, γιά νά μήν ἀντιληφθοῦν οἱ προσίλυτοι τούς ἀληθινούς στόχους τῆς ὁμάδας καί τίς διασυνδέσεις της.

Γίνεται συνεχῆς «πλύση ἐγκεφάλου» γιά τήν ἀκριτή καί πλήρη ἀποδοχή τοῦ δογματικοῦ συστήματος τῆς ὁμάδας, πού δαιμονοποιεῖ τήν ἐλεύθερη σκέψη καί κριτική, ἐνώ θεωρεῖ σατανικό ὅ,τι εἶναι ἔξω ἀπό τήν ὀργάνωση.

Γίνεται ἐντεχνα πνευματική τρομοκρατία καί καλλιεργοῦνται φοβίες, ἐνοχές καί ἀγωνία, ὥστε τά θύματα νά φθάνουν σέ πλήρη ψυχική ἐξουθένωση. Παράλληλα, ὑποβάλλεται στά θύματα ἡ «πεποίθηση», ὅτι μόνο μέσα στήν ὁμάδα μποροῦν ν' ἀπαλλαγοῦν ἀπ' ὅλα αὐτά.

Γίνεται πολλές φορές ἕνα εἶδος «ἐξομολόγησης» τῶν θυμάτων, γιά νά ἐπιτευχθεῖ δῆθεν ἀπαλλαγή καί θεραπεία ἀπό ψυχολογικά τραύματα τοῦ παρελθόντος. Οἱ ἀποκαλύψεις, πού ἐπιτυγχάνονται μέ τήν μέθοδο αὐτή, χρησιμοποιοῦνται ὡς μέσα ἐκβιασμοῦ στήν περίπτωση, πού τό θῦμα δείξει τάσεις φυγῆς ἀπ' τήν ὁμάδα ἢ ἄρνηση πλήρους ὑποταγῆς στά κελεύσματά της.

Ἐπιβάλλεται, ἐπίσης, στά θύματα, γιά λόγους δῆθεν ψυχικοῦ καθαρισμοῦ καί ἐξέλιξης, ἐξαντλητική νηστεία καί κόπωση μέ ἀποτέλεσμα ψυχική καί σωματική κατάπτωση,

μείωση τῆς προσοχῆς καί τῆς δυνατότητας ἐλεύθερης καί κριτικῆς σκέψης.

Συνέπειες στήν προσωπικότητα τῶν θυμάτων

Μετά ἀπό τέτοια μεταχείριση, πού ὑφίστανται τά δυστυχή μέλη τῶν ὁμάδων αὐτῶν, εἶναι φυσικό ὅτι παθαίνουν μία τελεία ἀλλοίωση τῆς προσωπικότητάς τους. Σκέψεις καί θέσεις ἢ ἀρχές, πού εἶχαν στό παρελθόν, ἐξαφανίζονται. Ὁ τρόπος σκέψης καί ζωῆς τῆς ὀργάνωσης γίνεται δεύτερη φύση.

Παρατηρεῖται περιορισμένη χρήση τῆς γλώσσας (ἀκόμη καί ἀπό μορφωμένα ἄτομα), στερεότυπες ἀπαντήσεις, παράξενη συμπεριφορά, ἀδυναμία διατήρησης προηγούμενων ἀναμνήσεων, ἐξασθενημένη προσωπική σκέψη καί κρίση.

Ἐπέρχονται συναισθηματικές διαταραχές καί νευρολογικές βλάβες, πού χρειάζονται χρόνια γιά νά θεραπευθοῦν καί ἐνίοτε εἶναι μόνιμες. Ὁ ψυχίατρος εἶναι συνήθως ἀναγκαῖος

Ἡ αὐτοκτονία εἶναι, ἐπίσης, συνηθισμένο φαινόμενο μεταξὺ τῶν θυμάτων τῶν ὀργανώσεων αὐτῶν.

Συνέπειες στή ζωή τῶν θυμάτων

Τά ρομποτοποιημένα θύματα τῶν ὁμάδων αὐτῶν γίνονται ἄβουλοι καί ἄμισθοι σκλάβοι, πού δουλεύουν

ἀσταμάτητα γιά τή συγκέντρωση πλούτου στά χέρια τῆς ἡγεσίας, προσφέροντας καί ὅ,τι περιουσιακό στοιχεῖο ἔχουν.

Ὁδηγοῦνται σέ ἀποκοπή ἀπό τήν οἰκογένειά τους. Ὑποχρεώνονται νά ἐγκαταλείψουν τίς σπουδές τους ἢ τό ἐπάγγελμά τους.

Ἀναγκάζονται, πολλές φορές, σέ γάμο μέ πρόσωπα τῆς ὁμάδας, πού δέν ἔχουν ξαναδεῖ στό παρελθόν.

Ὑφίστανται σεξουαλική κακοποίηση, ἢ ἐξωθοῦνται στήν πορνεία.

Ὡθοῦνται σέ ἐπαιτεία, χρήση καί ἐμπορία ναρκωτικῶν, κλοπές, ἐμπορία ὀπλων, ἀπαγωγές, ἀπόπειρες ἢ καί διάπραξη φόνων καί ἄλλων ἐγκλημάτων, ὅπως ἐκβιασμούς ἀντιπάλων, κατασκοπεία, παράνομη μετανάστευση κ.τ.λ.

Συνέπειες στήν κοινωνία

Οἱ ὁμάδες αὐτές εἶναι μία φοβερή ἀπειλή γιά τήν κοινωνία ὁλόκληρη. Ἀπειλοῦν τόν πολιτισμό, τήν ἀτομική καί ἐθνική ἐλευθερία, τήν οἰκογένεια, τήν παιδεία, ὑγεία κ.λπ.

Πῶς νά φυλαχθεῖτε

Χρειάζεται μεγάλη προσοχή γιά νά μή παγιδευτεῖ κανεὶς σέ μία καταστροφική λατρεία, διότι, ὅπως εἶπαμε, πάντα παρουσιάζονται μέ προσωπεῖο καί μέ πολύ ἔλκυστικούς σκοπούς καί προσφορές. Ἐτσι νά δείχνετε μεγάλη προσοχή καί ἐπιφυλακτικότητα:

Σέ ανθρώπους πού εἶναι ὑπερβολικά φιλικοί.

Σέ ανθρώπους πού ἔχουν ἀπλές λύσεις γιά τά μεγάλα παγκόσμια προβλήματα.

Σέ ανθρώπους πού προσφέρουν δωρεάν «τέστ προσωπικότητας», σεμινάρια «αὐτογνωσίας» ἢ «διεύρυνσης τῆς προσωπικότητας».

Σέ ανθρώπους πού προσκαλοῦν σέ δωρεάν φαγητά.

Σέ ανθρώπους πού προσκαλοῦν σέ «ἐναλλακτικές διακοπές».

Πρὶν ἐγγραφεῖτε σ' ἕνα σύλλογο, σωματεῖο, ὄμιλο φιλοσοφικό ἢ ψυχολογικό, σέ μία κίνηση εἰρήνης, σέ κίνηση γιά τήν προστασία τοῦ περιβάλλοντος, σέ ὄμιλο ἀθλητικό (ιδίως τῶν πολεμικῶν τεχνῶν), μουσικό, χορευτικό, ὑγιεινῆς διατροφῆς κ.λπ. πρέπει νά ἐλέγχετε προσεκτικά μίπως πίσω ἀπ' αὐτόν κρύβεται μία «καταστροφική λατρεία».

Σύλλογοι γιά βοήθεια θυμάτων

Σ' ὅλο τόν πολιτισμένο κόσμο οἱ γονεῖς θυμάτων καταστροφικῶν λατρειῶν καί ἄλλοι γονεῖς, γιά λόγους προληπτικούς, ὁργανώθηκαν σέ ὁμάδες πρωτοβουλίας καί αὐτοβοηθείας μέ ἀξιόλογη δραστηριότητα.

Σκοπός τους εἶναι ἡ ἐνημέρωση τῶν ἀρμόδιων φορέων καί τοῦ κοινοῦ γιά τίς δραστηριότητες τῶν καταστροφικῶν λατρειῶν καί ἡ

προσφορά βοήθειας στά θύματα καί στίς οἰκογένειές τους.

Στήν Κύπρο ἰδρύθηκε τό ἔτος 1994, μέ πρωτοβουλία τοῦ τότε Ἀρχιμανδρίτου καί σήμερα Θεοφιλεστάτου Ἐπισκόπου Καρπασίας κ. Χριστοφόρου (Τσιάκκα) «Ἡ Παγκύπρια Ἐνωση Γονέων γιά τήν Προστασία τοῦ Ἑλληνορθόδοξου Πολιτισμοῦ τῆς Οἰκογένειας καί τοῦ Ἀτόμου» (Π.Ε.Γ.) μέ σκοπούς ἴδιους μέ αὐτούς τῶν ἄλλων συλλόγων. Ἐπιπλέον, ὁμως, σκοπό ἔχει τήν προσφορά ἐναλλακτικῶν λύσεων στά πλαίσια τῆς Ἑλληνορθόδοξου Παραδόσεως καί τήν διεθνή συνεργασία στά πλαίσια τῆς Παγκόσμιας Ὁμοσπονδίας Συλλόγων Πρωτοβουλιῶν Γονέων.

Ἡ καλλίτερη προφύλαξη ἀπό τίς καταστροφικές λατρεῖες εἶναι ἡ θεμελίωση στήν Ὁρθόδοξη πίστη καί παράδοση, ἀλλά καί ἡ σχετική ἐνημέρωση. Γι' αὐτό συνιστοῦμε τό ἔργο τοῦ Θεοφ. Ἐπισκόπου Καρπασίας κ. Χριστοφόρου, μέ τίτλο «Ἐγκυκλοπαιδικό Λεξικό Θρησκευτῶν καί Αἱρέσεων, Παραχριστιανικῶν - Παραθρησκευτικῶν Ὁμάδων καί Συγχρόνων Θεολογικῶν Ρευμάτων».

Ἐπίσης, ἀπαραίτητη εἶναι ἡ μελέτη τῆς Ἀγ. Γραφῆς καί τῶν ἔργων τῶν Ἀγ. Πατέρων, πού τήν ἐρμηνεύουν ἔγκυρα καί ὀρθόδοξα, ὥστε ν' ἀποκτήσουμε γερά θεμέλια στήν Ὁρθοδοξία.

Ὁ Ἅγιος Ἐπιφάνιος Κύπρου

Δρος Γεωργίου Κάκκουρα

«Ἐπιφάνιος ὁ Μέγας, ὁ περικλεῆς Ἀρχιεπίσκοπος Σαλαμίνας
Ὁ Κωνσταντίας, δικαίως θεωρεῖται ὡς ἡ τῶν περιφανεστάτων
ἀγλαϊσμάτων τῆς Κυπριακῆς Ἐκκλησίας»

(Ἱστορία τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου,
Χάκκετ - Παπαϊωάννου).

Παρόλα αὐτά, δὲν εἶναι Κύπριος στὴν καταγωγή. Γεννήθηκε στὴν Ἐλευθεροῦπολη τῆς Παλαιστίνης ἀπὸ γονεῖς χριστιανούς (;) ἑβραϊκῆς ἢ ἑλληνικῆς καταγωγῆς. Ἐπιδόθηκε μὲ ἀσυνήθιστο ζῆλο στὰ γράμματα καὶ ἀπέκτησε πλούσια θεολογικὴ καὶ φιλολογικὴ μόρφωση. Γνώριζε πέντε γλῶσσες, τὴν ἑλληνικὴ, ἑβραϊκὴ, λατινικὴ, συριακὴ καὶ κοπτικὴ, φαινόμενο πού ἐκπλήσσει γιὰ τὴν ἐποχὴ ἐκείνη, κατὰ τὴν ὁποία δὲν ὑπῆρχαν εἰδικὲς μέθοδοι διδασκαλίας γλωσσῶν.

Ὁ βίος του γράφτηκε ἀπὸ τρεῖς βιογράφους, οἱ δύο κατονομάζονται ὡς μαθητὲς του, καὶ γι' αὐτὸ ὑπάρχουν πολλὲς πηγὲς τῆς ζωῆς καὶ τοῦ ἔργου του. Σὲ νεαρὴ ἡλικία μπῆκε στὸ μοναχικὸ βίον καὶ μαθήτευσε κοντὰ στὸ μεγάλο ἀσκητὴ Ἅγιο Ἰλαρίωνα. Τὸ ἀσκητικὸ μοναχικὸ στοιχεῖο χαρακτηρίζει ἔτσι ὅλη τὴ μετέπειτα ζωὴ του.

Πῆγε καὶ σὲ ἄλλα μοναστήρια, κυρίως στὴν Αἴγυπτο καὶ ἤλθε σὲ ἐπαφὴ μὲ διάφορες θρησκευτικὲς ομάδες, γιὰ νὰ γνωρίσει, ὅπως ὁ ἴδιος λέγει, τὶς μορφὲς χριστιανικῆς ζωῆς καὶ σκέψης. Στὴν Αἴγυπτο, ὅπως φαίνεται ἀπὸ τὰ συγγράμματά του, γνώρισε προσωπικὰ τὸν πρόμαχο τῆς Ὁρθοδοξίας Μ. Ἀθανάσιο. Ὁ ἴδιος μετέπειτα ἵδρυσε στὴν πατρίδα του μοναστήρι, τὸ ὁποῖο καὶ διηύθυνε γιὰ 30 χρόνια. Ἔτσι, ὅπως καὶ ὁ δάσκαλος καὶ πνευματικὸς του πατέρας, ἀπέκτησε καὶ αὐτὸς φήμη ἁγίου ἀνδρός.

Ὅμως, ὄχι μόνο ζοῦσε αὐστηρὴ ἀσκητικὴ ζωὴ, ἀλλὰ καὶ δὲν «ἐγκλωβίστηκε» σὲ καμιά σύγχρονή του Θεολογικὴ Σχολὴ καὶ τάση. Καὶ αὐτὸ τὸ δείχνουν τὰ συγγράμματά του. Ὡς αὐστηρὸς καὶ ἀκριβὴς, προσπάθησε νὰ μείνει πιστὸς στὴν ἐκκλησιαστικὴ παράδοση τῆς Ὁρθοδοξίας. Στὴ διδασκαλία του παρουσιάζεται σύστοιχος μὲ τὸ Μ. Ἀθανάσιο καὶ τοὺς Καππαδόκες Πατέρες, ἰδιαίτερα μὲ τὸ Μ. Βασίλειο. Γι' αὐτὸ καὶ ἀναδεικνύεται ἰσότημὸς τους καὶ ἕνας ἀπὸ τοὺς σπουδαιότερους διδασκάλους τῆς Ἐκκλησίας μὲ εὐρύτατη θεολογικὴ γνώση. «Τοιοῦτον ἐμόρφωσεν ἑαυτὸν ὁ ἅγιος Ἐπιφάνιος αὐτοδιδάκτως, συντηρητικὸς καὶ ἀνυποχώρητος ζηλωτὴς τοῦ ὀρθοδόξου ἐκκλησιαστικοῦ δόγματος, μὴ γνωρίζων οὐδεμίαν ἀπολύτως συγκατάβασιν καὶ οἰκονομίαν ἐν τοῖς

ζητήμασι τῆς πίστεως».

Ὁ ζήλος του ὑπὲρ τῆς ὀρθοδόξου πίστεως τὸν ἔκανε νὰ στραφεῖ ἐναντίον τῶν αἵρετικῶν καὶ νὰ μᾶς παραδώσει τὸ περισπούδαστο ἔργο του «Πανάριον». Ἐξαιτίας αὐτοῦ τοῦ ζήλου του, μεταβαίνει σὲ πολλές πόλεις τοῦ ἑξωτερικοῦ, ὅπως στὴ Ρώμη τὸ 382, προσκεκλημένος τοῦ πάπα Δαμάσου, ἀκόμη καὶ στὴν Κωνσταντινούπολη, γιὰ νὰ συμμετάσχει στὴ Σύνοδο ποὺ συγκλήθηκε, γιὰ νὰ ἐξετάσει τὴ συμπεριφορὰ τοῦ ἱεροῦ Χρυσοστόμου ἐναντι τῶν Μακρῶν ἀδελφῶν, οἱ ὁποῖοι ἐκατηγοροῦντο ὡς ὠριγενιστές. Μὲ τὴν ἀφιξή του καὶ τὴν ἐπίσκεψη τῶν Μακρῶν ἀδελφῶν, ἀμέσως διέγνωσε τὴν ἀλήθεια καὶ ἔφυγε γιὰ τὴν Κύπρο, χωρὶς νὰ συμμετάσχει στὴ Σύνοδο, ἀντιληφθεὶς τὸ δίκαιο τοῦ ἱεροῦ Χρυσοστόμου. Κατὰ τὴν ἐπιστροφή του ἀπέθανε καθοδὸν (12 Μαΐου, 403).

Ἐπίσκοπος Κωνσταντίας (Σαλαμίνας) τῆς Κύπρου ἐκλέχθηκε τὸ 367 καὶ ποίμανε τὸ λαό της γιὰ 36 ὀλόκληρα χρόνια. Ὁ ἐπίσκοπος Σαλαμίνας τότε ἦταν ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ὅλης τῆς Κύπρου. Πῶς ὁμως ἦρθε ὁ Ἅγιος στὸ νησί μας;

Σύμφωνα μὲ τὸ βιογράφο του, ὅταν ὁ ἅγιος βρισκόταν στὴν Αἴγυπτο, πιεζόταν νὰ γίνῃ ἐπίσκοπος. Ὁμως, ὁ Ἐπιφάνιος ἤθελε νὰ γυρίσει κοντὰ στὸν ἀσκητὴ Ἰλαρίωνα. Ὁ Ἰλαρίων ὁμως, ἀναχώρησε γιὰ τὴν Κύπρο, γιὰτί πολλοὶ ἦταν οἱ θαυμαστὲς του καὶ οἱ ἐπισκέπτες, σὲ σημεῖο ποὺ τοῦ διετάρασσαν τὴν πνευματικὴ ἡσυχία. Ἔτσι ἦρθε «ἐπὶ τῆς Κυπρίων, ἐν τοῖς τόποις τοῖς περὶ τὴν Πάφον».

Ὅταν, λοιπόν, ὁ Ἐπιφάνιος δὲν βρῆκε αὐτὸν στὴν Παλαιστίνη, φεύγει μὲ δύο ὑποτακτικούς του καὶ φθάνει ἐδῶ στὴν Κύπρο, στὴν Πάφο, γιὰ νὰ συναντήσῃ τὸν πνευματικὸ του πατέρα. Κάθησε κοντὰ του δύο μῆνες. Μετὰ ἀποφάσισε νὰ φύγει. «Εἶπε δὲ Ἰλαρίων πρὸς Ἐπιφάνιον. Πορεύου ἐπὶ τὴν Σαλαμίνην, τέκνον, καὶ εὐρήσεις τόπον τοῦ οἰκῆσαι ἐκεῖ. Ὁ δὲ Ἐπιφάνιος οὐκ ἐβούλετο τοῦ ἀκοῦσαι τῶν λόγων Ἰλαρίωνος». Ἔτσι, ὅταν ἀνέβηκαν στὸ πλοῖο γιὰ τὸ γυρισμό, ἔγινε θαλασσοταραχὴ. «Καὶ τῆ Τετάρτῃ ἡμέρᾳ ἐδίωξαν τὸ πλοῖον τὰ ἐπιφερόμενα κύματα, καὶ προσεπέλασαν (αὐτοὺς) ἐπὶ τὴν Σαλαμινέων πόλιν».

Σύμφωνα πάντα μὲ τὸ βιογράφο του, τότε ἦταν ὅλοι οἱ ἐπίσκοποι τοῦ νησιοῦ μαζεμένοι γιὰ νὰ ἐκλέξουν Ἐπίσκοπο, «δυνάμενον ποιμαίνειν τὴν ποιμνὴν τοῦ Χριστοῦ». Καὶ προσεύχονταν νὰ τοὺς

ἀποκαλύπτει ὁ Κύριος τὸν πιὸ ἱκανό. «ᾚ Ἦν δέ τις τῶν ἐπισκόπων ὅσιος ἀνὴρ... ὁ ἐπίσκοπος Κυθρέας ὁ Πάππος... Τοῦτον εἶχον ἅπαντες οἱ ἐπίσκοποι ὡς πατέρα διὰ τε τὴν ἐν Χριστῷ ὁμολογίαν (μαρτύρησε) καὶ διὰ τὰ ἔτη τῆς ἐπισκοπῆς (58 χρόνια μέχρι τότε). ᾚ Ἦν δὲ καὶ πρόγνωσιν Θεοῦ ἔχων. Τούτῳ (στὸν Πάππο) ἀπεκαλύφθη περὶ Ἐπιφανίου, ὅπως χειροτονηθῆ ἐπὶ τῆς Σαλαμινέων Ἐκκλησίας ἐπίσκοπος».

«...Ἐτσι ἔφαξαν στὴ Σαλαμίνα, βρῆκαν τὸν Ἐπιφάνιο καὶ σχεδὸν μὲ τὴ βία τὸν χειροτόνησαν ἐπίσκοπο...».

ᾚ Ὡς Ἐπίσκοπος Κύπρου λάμπρυνε τὴν Ἐκκλησία. «ᾚ Ἦν δὲ ἔθος Ἐπιφανίῳ ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ κρατεῖν τὰ ἅγια Εὐαγγέλια νυκτὸς καὶ ἡμέρας διδάσκειν τὸν θεῖον λόγον». Μὲ τὴ διδασκαλία του συνέβαλε προσωπικὰ στὸν ἐκχριστιανισμό ὁλόκληρης τῆς Κύπρου. Καταπολέμησε τὶς αἱρέσεις καὶ τὴν εἰδωλολατρία ὅσο κανένας ἄλλος. Ἐπιβλήθηκε σ' ὅλη τὴν Ὁρθοδοξία μέχρι σημείου ποῦ ὁ αὐτοκράτορας Μ. Θεοδόσιος ἐξέδωσε τὸ ἐξῆς διάταγμα: «Εἰ τις τῷ πατρὶ Ἐπιφανίῳ τῷ ἐπισκόπῳ τῆς Κυπρίων χώρας οὐχ ὑπακούει διὰ τῶν θεῶν λόγων, ἐξερχέσθω τῆς νήσου, καὶ ὅπου θέλει κατοικεῖτω».

ᾚ Ἀλλὰ καὶ γιὰ τὴν καλλιέργεια τῶν πιστῶν ἐνδιαφέρθηκε καὶ «πρὸς μείζονα ἐμπέδωσιν τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ τῆς εὐσέβειας εἰσήγαγε τὸν μοναχικὸν βίον εἰς τὴν Κύπρον, αὐτὸς, ἐξακολουθῶν καὶ ὡς ἐπίσκοπος νὰ ζῆ αὐστηρὸν ἀσκητικὸν βίον καὶ προκαλῶν τὸν γενικὸν θαυμασμόν καὶ σεβασμόν». Βοηθοῦσε ὅσους εἶχαν ἀνάγκη, τοὺς ἀρρώστους, τοὺς πτωχοὺς, μέχρι σημείου ποῦ «πολλοὶ κατεχρῶντο τῆς γενναιοδωρίας αὐτοῦ, ἀλλ' ὑπῆρξεν ἀνεξάντλητος». ᾚ Ὅταν λειτουργοῦσε, πλῆθος πιστῶν συναζόταν, γιὰ νὰ τὸν δοῦν καὶ νὰ τὸν ἀκούσουν καὶ μετὰ τὴ θεῖα Λειτουργία παρέμενε μέχρι ἐσπέρας γιὰ νὰ διδάσκει καὶ νὰ θαυματουργεῖ.

ᾚ Ὡς Ἐπίσκοπος Κύπρου παίρνει μέρος στὴν Β' Οἰκουμενικὴ Σύνοδο, μαζί μὲ ἄλλους Ἐπισκόπους τῆς Κύπρου. Μάλιστα τὸ Σύμβολο τῆς Πίστεως τῆς Β' Οἰκουμενικῆς Συνόδου φέρει καὶ τὴ δική του θεολογικὴ ταυτότητα. ᾚ Ἐπίσης, ὁ ᾚ Ἅγιος Ἐπιφάνιος θεωρεῖται ὡς ὁ πατέρας καὶ ὁ πρόδρομος τῆς κατοχύρωσης τοῦ αὐτοκέφαλου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου.

ᾚ Ἐδῶ, στὴν Κύπρο, εἶναι ποῦ ἀνάπτυξε ὅλο τὸ θεολογικὸ καὶ ἀντιαιρετικὸ του ἔργο. Δύο εἶναι τὰ πιὸ σπουδαῖα του συγγράμματα. ᾚ Ἐνα δογματικὸ καὶ ἕνα ἀντιαιρετικὸ.

ᾚ Ὁ «ᾚ Ἀγκυρωτός», ποῦ γράφτηκε, ὕστερα ἀπὸ αἴτηση τῶν Χριστιανῶν τῆς Παμφυλίας, προβάλλει κατὰ τρόπο συστηματικὸ τὴν ᾚ Ὁρθόδοξη διδασκαλία τῆς Ἐκκλησίας «ὡς ἄγκυραν» μέσα στὶς ταραχὲς ποῦ προκαλοῦσαν οἱ ἀρειανικὲς καὶ ἄλλες αἵρετικὲς ἐπιθέσεις. Στὸ ἔργο του αὐτό, μὲ βάση τὴν ᾚ Ἁγία Γραφή καὶ τὴν παράδοση τῆς Ἐκκλησίας, ἐρμηνεύει τὸ Τριαδικὸ δόγμα, ἀποδεικνύει τὴ θεότητα τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ

ἘΑΓΙΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ, ἀσχολεῖται μὲ τὴν ἐνανθρώπηση, τῆς ὁποίας καρπὸς εἶναι ἡ ἐπίτευξη τῆς αἰώνιας ζωῆς καὶ κάμνει λόγο περὶ Ἐκκλησίας. Στὸ τέλος προστίθενται δύο Σύμβολα. Τὸ ἓνα εἶναι τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κωνσταντίας, τὸ ὁποῖο καὶ ἀποτέλεσε, ὅπως φαίνεται, τὴν βάση γιὰ τὴ σύνταξη τοῦ Συμβόλου τῆς Β' Οἰκουμενικῆς Συνόδου.

Πιὸ σπουδαῖο ἔργο εἶναι τὰ συγγράμματα ἐναντίον τῶν αἱρέσεων μὲ τίτλο «Πανάριον», δηλ. ὅπως ὁ ἴδιος ἐξηγεῖ «φαρμακοθήκη· κιβώτιον, ὅπερ περιέχει σωτηριώδη φάρμακα πρὸς θεραπείαν ἀπὸ τῶν δηγμάτων (δαγκώματα) τῶν θηρίων καὶ ἔρπετῶν (αἱρέσεων)». Δύο Ἀρχιμανδρίτες ἀπὸ τῆ Συρία ἤθελαν νὰ τὸν συμβουλευτοῦν προσωπικὰ «ὡς ἀποστολικόν καὶ ἅγιον ἄνδρα», ἀλλὰ δὲν κατάφεραν νὰ τὸν ἐπισκεφτοῦν. Τότε τοῦ ἔστειλαν ἐπιστολὴ καὶ ὁ Ἐπιφάνιος ἀπαντώντας, γιὰ νὰ τοὺς ἱκανοποιήσει, ἔγραψε τὸ ἔργο αὐτό. Εἶναι τὸ πιὸ μεγάλο σὲ ἔκταση ἀπὸ τὰ παλιὰ ἀντιαιρετικὰ συγγράμματα ποὺ σώζονται μέχρι σήμερα καὶ διαλαμβάνει ἀνάλυση καὶ ἀντίρρηση γιὰ 80 αἱρέσεις. Συμπέρασμά του εἶναι, ὅτι μόνον ἡ Ἐκκλησία κατέχει τὴ γνήσια Παράδοση καὶ μόνον οἱ κανονικοὶ κληρικοὶ τῆς τὴν ἐκφράζουν ὀρθά.

Ἄλλα ἔργα του εἶναι: «Περὶ μέτρων καὶ σταθμῶν ἐν τῇ Ἁγίᾳ Γραφῇ», «Περὶ τῶν δώδεκα λίθων τῶν ὄντων ἐν τοῖς στολισμοῖς τοῦ Ἁαρὼν» καὶ ἄλλα ἐρμηνευτικά.

Σημαντικὴ εἶναι ἡ εἶδηση ὅτι ὁ Ἅγιος Ἐπιφάνιος συνέταξε θεῖα Λειτουργία, τῆς ὁποίας διασώζεται σὲ ἀρμενικὴ μετάφραση, ἡ εὐχὴ τῆς ἀναφορᾶς. Ἄξιο λόγου, ἐπὶ τοῦ προκειμένου εἶναι ἡ ἐπιστημονικὴ τεκμηρίωση τῆς εἶδησης αὐτῆς ἀπὸ τὸ μακαριστὸ Καθηγητὴ Ἰωάννη Φουντούλη.

Ὁ Ἅγιος Ἐπιφάνιος κοιμήθηκε «ἐν Κυρίῳ» στὶς 12 Μαΐου τὸ 403, σὲ βαθιὰ γεράματα (93 ἐτῶν). Κατὰ τὴν ἡμέρα τῆς κοίμησός του, ὅπως ἀναφέρει ὁ βιογράφος του, «Τότε δὲ σκότος ἐπέπεσεν ἐπὶ πᾶσαν τὴν πόλιν, καὶ ἀδελφοὶ ἑαυτοὺς χειραγωγοῦντες, κατήρχοντο ἐπὶ τῆς θαλάσσης, κοπετὸν μέγαν ποιούμενοι. Ἄλλὰ καὶ πᾶσα ἡ ἀγροικία κατεσύρετο ἐν τῇ πόλει τὰ δάκρυα καθ' ὁδὸν ἐπιχέοντες...». Ὁ μαθητὴς του, διάκονος Σαβίνος, ὁ μετέπειτα ἐπίσκοπος, πῆρε τὸ ἅγιο λείψανο καὶ τὸ ἐνταφίασε. Κατόπιν πάνω ἀπὸ τὸν τάφο του κτίστηκε μεγαλοπρεπῆς ναὸς, ἡ γνωστὴ Βασιλικὴ τοῦ Ἁγίου Ἐπιφανίου, ἓνα ἀπὸ τὰ πιὸ ὀνομαστά κτίσματα τοῦ χριστιανικοῦ κόσμου τῆς τότε ἐποχῆς. Σήμερα σώζονται μόνον τὰ εἰρεπία τῆς στὴν τουρκοκρατούμενη Σαλαμίνα.

Τὸ λείψανο τοῦ Ἁγίου παρέμεινε στὴν Κύπρο «ἀδιατάρακτον» μέχρι τοῦ Λέοντος Στ' (886-912), ὅποτε μὲ διαταγὴ του μεταφέρθηκε στὴν Κωνσταντινούπολη. Ἡ τιμία κάρα τοῦ Ἁγίου, πάντως, φυλάσσεται σήμερα στὴν Ἱερὰ Μονὴ Κύκκου.

Τὰ ἔργα τοῦ Ἁγίου Ἐπιφανίου καὶ ὁ βίος του θὰ παραμένουν πάντοτε φάρος μάθησης τῆς Ὁρθόδοξης Πίστεως καὶ τῆς Ὁρθόδοξης Χριστιανικῆς ζωῆς.

Ὁ γέροντας Σωφρόνιος

Σαχάρωφ 1896-1993

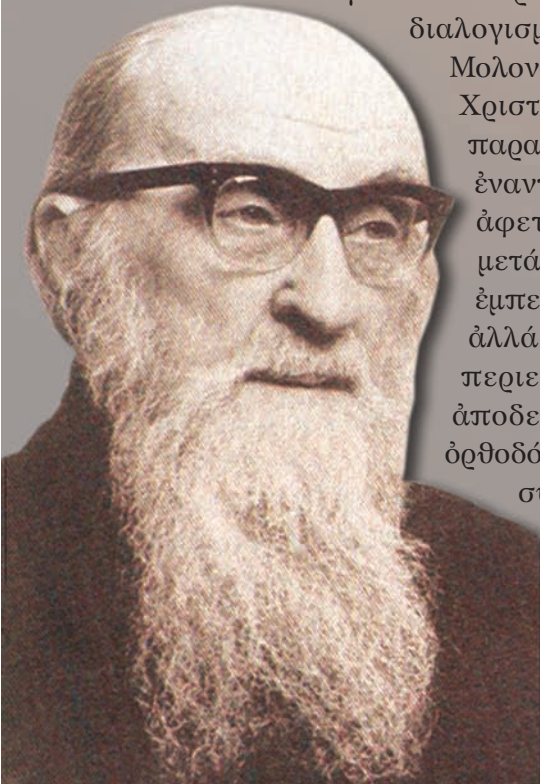
Πρωτοπρ. Σάββα Χατζιωανᾶ

Ὁ Γέροντας Σωφρόνιος (κατά κόσμο Σέργιος) γεννήθηκε στή Μόσχα τήν 22η Σεπτεμβρίου 1896 καί ἦταν μέλος ἑνιαμιελοῦς οἰκογένειας. Σπούδασε στήν Ἀκαδημία Καλῶν Τεχνῶν (1915 -1917) καί στή Σχολή Ζωγραφικῆς, Γλυπτικῆς καί Ἀρχιτεκτονικῆς (1920 - 1921). Στή νεότητά του ἀσχολήθηκε σοβαρά μέ τά πολλά ὑπαρξιακά προβλήματα τῆς ἐποχῆς καί τοῦ περιβάλλοντός του. Οἱ ἔντονες μεταφυσικές ἀναζητήσεις του, ἡ πολιτική ἀναταραχί καί ὁ ἐμφύλιος σπαραγμός τῆς τότε μετά-ἐπαναστατικῆς Ρωσίας, ἀλλά καί ἡ τραγικότητα τοῦ Πρώτου Παγκοσμίου Πολέμου, τόν ὀδήγησαν στήν ὀδυνηρή συναίσθηση τοῦ τραγικοῦ χαρακτήρα τοῦ ἀνθρώπινου «εἶναι». Ἡ θεωρία τῶν ἀνατολικῶν θρησκειῶν, ὡς λογική λύση στό θλιβερό θέαμα τῶν παθημάτων καί τοῦ πόνου, εἴλκυσε τό νεαρό Σέργιο, καί γιά ὀκτώ περίπου χρόνια ἀσκήθηκε στόν ὑπερβατικό

διαλογισμό τῆς φιλοσοφικῆς αὐτῆς πλάνης.

Μολοντί ποτέ δέν ἀρνήθηκε ἐνσυνείδητα τό Χριστό, ὡστόσο ὁ ἴδιος θεώρησε τήν παραπλάνησά του ὡς ἀποστασία καί ἐγκλημα ἐναντίον τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ. Αὐτό ἔγινε ἀφετηρία γιά ἀκατάπαυστη καί βαθιά μετάνοια. Ἀργότερα, ἔχοντας ὁ Γέροντας τήν ἐμπειρία τῆς θεωρίας τοῦ Ἀκτίστου Φωτός, ἀλλά καί γνωρίζοντας ἀπό μέσα τό περιεχόμενο τῶν Ἰνδικῶν θρησκευμάτων, ἀποδείχθηκε ἀνεκτίμητος ἀπολογητής τοῦ ὀρθοδόξου ἡσυχαστικοῦ βιώματος, μέσα στό συγκρητιστικό πνεῦμα τῆς ἐποχῆς του.

Σέ ἡλικία εἴκοσι πέντε χρονῶν μετακινήθηκε στή Γαλλία καί ἔζησε στό Παρίσι μεταξύ τῶν ἐτῶν 1922-1925.

Στήν ἀρχή ἀσχολήθηκε μέ τή ζωγραφική, σύντομα ὅμως στράφηκε στή θεολογία μέ μεγάλο ζήλο. Μετά ἀπό μία μικρή περίοδο σπουδῶν στό νεοσύστατο Θεολογικό Ἰνστιτοῦτο τοῦ Ἁγίου Σεργίου στό Παρίσι, μετέβηκε στό Ἅγιο Ὄρος, ὅπου μόνασε συνολικά εἴκοσι δύο χρόνια. Ἀρχικά ἐγκαταστάθηκε στή Ρωσική Μονή τοῦ Ἁγίου Παντελεήμονος. Ἐκεῖ, κατόπιν ἐντολῆς τοῦ Ἁγουμένου, ἔμαθε τήν ἑλληνική γλῶσσα σέ τέλειο βαθμό, ὡς νά ἦταν δεύτερη μητρική του γλῶσσα. Μετά ἀπό τέσσερα χρόνια γνωρίσθηκε καί συνδέθηκε πνευματικά μέ τόν Ἅγιο Σιλουανό (1866-1938), ὁ ὁποῖος ἔμελλε νά γίνει ὁ πνευματικός καθοδηγητής του. Ἐμεινε κοντά στόν Ἅγιο ὡς τό τέλος τῆς ζωῆς του, καί ἀργότερα, μέ τήν εὐλογία τοῦ Ἁγουμένου καί τῶν Γερόντων τῆς Μονῆς ἀποσύρθηκε στά Καρούλια, στήν ἔρημο τοῦ Ἁγίου Ὄρους, ὅπου ἀσκήτεψε αὐστηρά. Ἀπό ἐκεῖ διακονοῦσε ὡς πνευματικός τῶν Ἱερῶν Μονῶν Ἁγίου Παύλου, Ὁσίου Γρηγορίου, Σιμωνόπετρας, Ὁσίου Ξενοφώντος καί πολλῶν ἄλλων Κελλιῶν καί Σκηπτῶν.

Τό 1947 ἀναχώρησε, γιά λόγους ὑγείας, στή Γαλλία καί ἐκεῖ ἐξέδωσε σέ βιβλίό τά χειρόγρατά του Ἁγίου Σιλουανοῦ, πού ὁ Ἅγιος τοῦ ἐμπιστευθήκε, προσθέτοντας μερικά βιογραφικά στοιχεῖα του καί ἐκτενῆ ἀνάλυση τῆς διδασκαλίας του. Κατά τή διάρκεια τῆς

παραμονῆς του στό Παρίσι, μερικά πρόσωπα ἀπό διάφορες ἐθνότητες προσελκύονται ἀπό τήν πνευματική του ἀκτινοβολία καί συναθροίζονται γύρω του. Ἐτσι σχηματίζεται ὁ πρῶτος πυρήνας τῶν ὑποτακτικῶν του.

Ἡ ἀσχημη κατάσταση τῆς ὑγείας του δέν τοῦ ἐπέτρεψε νά ἐπιστρέψει στό Ἅγιο Ὄρος, ὅπως διακαῶς ἐπιθυμοῦσε. Παράλληλα, βρισκόταν σέ ἀναζήτηση κατάλληλου χώρου γιά στέγαση τῆς μικρῆς αὐτῆς ἀδελφότητας. Γι' αὐτό, τό 1959, συνοδευόμενος ἀπό ἕξι ὑποτακτικούς του ἐγκαταστάθηκε στό Essex τῆς Ἀγγλίας, ἰδρύοντας τήν Ἱερά Μονή Τιμίου Προδρόμου. Στή Μονή ἐγκα-

ταβιώνουν μοναχοί, αλλά και μοναχές, από διάφορες χώρες, σέ παραπλήσια κτιριακά συγκροτήματα. Στίς λατρευτικές ακολουθίες χρησιμοποιούνται τρεῖς διαφορετικές γλώσσες (Ἀγγλικά, Γαλλικά καί Ἑλληνικά) καθώς καί ἡ ρωσική ἐκκλησιαστική μουσική.

Βασική μέριμνα τοῦ Γέροντα ἦταν νά διαφυλαχθεῖ στή νέα μοναστική κοινότητα ἡ Ὁρθόδοξη ἀσκητική παράδοση, ὅπως τήν βίωσε ὁ ἴδιος στό Ἅγιο Ὄρος, παρά τίς ἰδιαιτερότητες, πού παρουσίαζε. Γιά τό λόγο αὐτό τό Τυπικό της Μονῆς ἐπικεντρώνεται στήν τακτική τέλεση τῆς Θεῆας Λειτουργίας καί στήν τέλεση τῶν ἀκολουθιῶν μέ τή συνεχῆ ἐπίκληση τῆς «Εὐχῆς τοῦ Ἰησοῦ» (Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, Υἱέ τοῦ Θεοῦ, ἐλέησόν με τόν ἁμαρτωλό). Παράλληλα, ὑπέταξε τή Μονή κάτω ἀπό τήν πνευματική δικαιοδοσία τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, πού ἀργότερα τήν ἀναγνώρισε ὡς Σταυροπηγιακή.

Ἡ ἐκδοτική δραστηριότητα τῆς Μονῆς εἶναι πολύ ἀξιόλογη. Ἀρχικά ξεκίνησε μέ τήν ἐπανεκδοση τοῦ βιβλίου τοῦ Γέροντος Σιλουανοῦ καί συνέχισε μέ τήν ἐκδοση συγγραμμάτων τοῦ Γέροντος Σωφρονίου, ἀλλά καί συγγραμμάτων, πού ἔγραψαν μαθητές τοῦ Γέροντος. Ὁ Γέροντας, ὡς γνήσιος φορέας τῆς Ὁρθοδοξίας, τήν μεταφέρει καί μέ αὐτό τόν τρόπο στή Δύση, ἀπαντώντας στά προβλήματα της.

Ὁ μακαριστός λόγιος Ἀγιορείτης Μοναχός, ὁ π. Θεόκλητος Διονυσιάτης, ἀναφερόμενος στήν πολύπλευρη μόρφωση καί βαθιά θεολογική κατάρτιση τοῦ Γέροντα Σωφρονίου εἶπε πώς «ἂν ὑπάρχει σήμερα ἓνας μέγας ἡσυχαστής, ὁ ὁποῖος ἔζησε στό βάθος τόν ὀρθόδοξο ἡσυχασμό καί τό κυριότερο, μπορεῖ νά τόν διατυπώσει γραπτῶς, συγκρίνοντάς τον μέ ἄλλες παραδόσεις, αὐτός εἶναι ὁ Γέροντας Σωφρόνιος, γιατί δέν ἀρκεῖ κανεῖς νά εἶναι ἡσυχαστής καί νά ἔχει δεῖ τό Ἅκτιστο Φῶς, ἀλλά θά πρέπει νά ἔχει καί διανοητικά προσόντα καί παιδεία, γιά νά ἐκφράσει καί νά διατυπώσει θεολογικά τήν ἀποκαλυπτική ἐμπειρία καί τόν ἡσυχασμό σέ ὄλες τίς λεπτές διεργασίες του καί νά τήν διακρίνει ἀπό τό φιλοσοφικό στοχασμό καί ἀπό ἄλλες ἀνθρωποκεντρικές ἐμπειρίες».

Τήν 11η Ἰουλίου 1993 ὁ Γέροντας Σωφρόνιος κοιμήθηκε «ἐν εἰρήνῃ» καί ἀναπαύτηκε «ἐν Κυρίῳ» σέ βαθύτατο γῆρας, στήν ἡλικία τῶν ἐνενήντα ἐπτὰ ἐτῶν.

Πνευματικοί Λόγοι του Γέροντα Σωφρονίου

✓ “Ολες οί τέχνες προσπαθοῦν νά ἐκφράσουν τό τέλειο, νά ἀρπάξουν τό αἰώνιο καί ὅλες ἀποτυγχάνουν καί μένει ἕνα κενό στήν ψυχή τοῦ ἀνθρώπου, διότι τό αἰώνιο, τό τέλειο, δέν μπορεῖ νά τό ἀρπάξει κανένας μέ ἀνθρώπινα μέσα, μόνο ἐάν τό ἴδιο εὐδοκήσει καί παραδοθεῖ στόν ἀνθρώπο ὡς δωρεά.

✓ Ἡ μεγαλύτερη ποίηση, ἡ μεγαλύτερη καί ἀτελεύτητη δημιουργία, εἶναι ἡ προσευχή. Στήν ὑποστατική προσευχή πρὸς τό ζῶντα Θεό, γίνεται μία συνεργασία μέ τό Θεό, ὥστε νά ἀποκατασταθεῖ ἡ εἰκόνα καί ἡ ὁμοίωσις τοῦ Θεοῦ μέσα στόν ἀνθρώπο, πού ἔχουν ἀμαρῶθῃ ἀπό τήν πτώση καί τήν ἁμαρτία.

✓ Τό πλήρωμα τῆς κενώσεως προηγεῖται τοῦ πληρώματος τῆς τελειότητος: “Ὅταν ὁ ἀνθρώπος ὑποστῆ τόν Ἄδῃ τῆς μετανοίας, ἅμα φθάσει μέχρι τέλους καί πείσει τό Θεό ὅτι εἶναι δικός Του, τότε ὁ Θεός ἀποκαλύπτεται σ αὐτόν τόν ἀνθρώπο καί τόν τυλίγει μέ τήν χάρη Του.

✓ Στίς μέρες μας, πού σχεδόν ἔχουν ἐκλείψει οἱ συνθηκες γιά τήν ἡσυχαστική προσευχή, τό μόνο, πού μᾶς ἔμεινε εἶναι ἡ Θεία Λειτουργία. Νά δώσουμε ὅλη μας τή δύναμη καί ὅλη μας τήν προσοχή στό νά τελέσουμε τή Θεία Λειτουργία, ὅπως πρέπει, γιά νά βροῦμε τό πλήρωμα τῆς χάριτος, τῆς σωτηρίας.

✓ Ὁ Χριστός εἶπε: «Ἐγώ εἰμι ἡ ὁδός». Ἄν εἶναι ἡ ὁδός, ὀφείλουμε

νά τόν ακολουθοῦμε ὄχι ἐξωτερικά, ἀλλά ἐσωτερικά. Καί νά θυμόμαστε ὅτι στό Γολγοθά καί τή Γεθσημανή ἀγωνιζόταν ἐναντίον ὄλων. Μόνος!

✓ Δέν ὑπάρχει διαφορά ἀνάμεσα στίς ἐντολές τοῦ Χριστοῦ καί στή ζωή τοῦ Ἰδιοῦ τοῦ Θεοῦ. Τηρώντας τίς ἐντολές Του, γινόμαστε ὀργανικά ὁμοιοί μέ τό Θεό.

✓ Ἰδού τό παράδοξό της χριστιανικῆς ζωῆς: Διαλέγοντας τά παθήματα τοῦ Χριστοῦ γιά τόν κόσμο, ἔχουμε τήν αἴσθησις ὅτι εἴμαστε πιο κοντά σ' Αὐτόν καί στήν αἰώνια ζωή.

✓ Τό βασικότερο πρᾶγμα εἶναι νά κρατοῦμε πάντοτε τήν ἐπίγνωσις τῆς ἀνεπάρκειάς μας ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. Τότε μπαίνουμε σέ διαρκῆ ἐντασις ἀνάμεσα στήν αὐτομεμψία καί τήν ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ, τή μετάνοια καί τήν ἐλπίδα στό ἔλεος τοῦ Θεοῦ.

✓ Ἡ καθαρῆ προσευχή δέν δίνεται σέ ὄσους μελετοῦν πολύ. Ἡ ἀκαδημαϊκῆ θεολογία δέν ἀρκεῖ γιά τή σωτηρία. Διαβάσετε κυρίως τούς ἀσκητικούς πατέρες. Ἐκεῖ θά μάθετε τήν ἀληθινή θεολογία, τή στάσις τοῦ νοῦ καί τῆς καρδιάς ἀπέναντι στό Θεό. Ἡ γνώσις τοῦ Θεοῦ πηγάζει ἀπό τήν ἐν Θεῷ ζωή, πού γεννιέται στά μύχια τῆς καρδιάς.

✓ Ἡ διακονία τοῦ πλησίον ἔχει σωτήρια δύναμη ἀπείρως μεγαλύτερη ἀπό ὅποιαδήποτε θεολογική θεωρία.

✓ Ἡ πιο μεγάλη τιμωρία γιά τόν ἄνθρωπο εἶναι νά τόν «παραδώσει» ὁ Θεός στό θέλημά του. Στήν ἐποχή μας, πού ἀπέρριψε τόν Χριστό, κανείς δέν κατανοεῖ τήν ὀλοφάνερη αὐτή δουλεία.

✓ Μήν χάνετε τόν καιρό σας, ζώντας χωρίς προσευχή. Ὁ Θεός σᾶς ἔδωσε χρόνο, γιά νά οἰκοδομήσετε τήν αἰώνια σωτηρία σας. Μήν τόν σπαταλάτε!

* Τό πιο πάνω κείμενο βασίστηκε στά βιβλία: α) Μητροπολίτου Ναυπάκτου καί Ἁγίου Βλασίου κ. Ἱεροθέου, «*Οἶδα ἄνθρωπον ἐν Χριστῷ*», Ἐκδ. Ἱερᾶς Μονῆς Γενεθλίου τῆς Θεοτόκου καί β) Ἀρχ. Σωφρονίου (Σαχάρωφ), *Περί Πνεύματος καί Ζωῆς*, Ἐκδ. Ἱερᾶς Μονῆς Τιμίου Προδρόμου, Ἑσσεξ Ἀγγλίας.

ΟΡΘΟΔΟΞΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ, ΕΦΗΒΕΙΑ ΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΤΩΝ ΔΥΟ ΦΥΛΩΝ

Πρωτοπρ. Δημητρίου Μαππούρα

(συνέχεια από τό προηγούμενο)

Σέ ήθικό-πνευματικό επίπεδο ή στάση των εφήβων απέναντι στις διαφυλικές σχέσεις είναι κυρίως, είτε αρνητική, με καλλιέργεια αισθημάτων παθολογικής ένοχης και άγχους γύρω από την ιδέα του σώματος, του έρωτα και της σεξουαλικότητας (πουριτανισμός), είτε, δήθεν θετική, με αισθήματα έμπορευματοποίησης της σεξουαλικότητας (κυρίως στά άγόρια) και του συναισθήματος του έρωτα (κυρίως στά κορίτσια με την έκλαίκευση του ρομαντισμού), όπου ο άνθρωπος γίνεται αναλώσιμο είδος μίας χρήσεως (έλευθεριότητα). Σήμερα, αυτό είναι κάτι που έχει πάρει διαστάσεις λαίλαπας, έφ' όσον τά μέσα ένημέρωσης με την ύπάρχουσα τεχνολογία μπορούν νά κατακλύζουν τούς νέους μ' αυτά τά έρεθίσματα." Άρα πρέπει νά γίνει πολλή δουλειά, αντίσταση σέ θεσμικό επίπεδο και όχύρωση των εφήβων μας, γιά νά μπορούν νά άνταποκριθοϋν και νά αναχαιτίσουν αυτό τό φαινόμενο.

Περνώντας στό πνευματικό επίπεδο, και προσπαθώντας νά απαντήσουμε στό έρώτημα ποιά είναι ή άποστολή της Όρθόδοξης Έκκλησίας, των ποιμένων της και των γονέων στό θέμα των διαφυλικών σχέσεων, θά διαπίστωνε κανείς ότι έχουμε βρεθεί, ως Χριστιανοί, μπροστά σέ προκλήσεις, γιά τίς όποιες ήμασταν άνέτοιμοι. Δηλαδή, τά έπιχειρήματα τά όποια από παλιά φέρναμε στους εφήβους μας, πολλοί πιστοί γονείς και κληρικοί, γιά μία σωστή και μετρημένη διαφυλική συμπεριφορά, βασίζονταν κυρίως στή

χρησιμοθηρία. Δηλαδή, π.χ., θά πρέπει νά προσέξεις νά μίν εκθέσεις τήν κοπέλα, νά μίν υπάρξει ἐγκυμοσύνη, οί κίνδυνοι ἀπό τίς ἀρρώστιες, ἡ ἀξιοπρέπεια μέσα στήν κοινωνία κλπ. Στήν ἐποχή μας, ὅταν ἕνα-ἕνα τά θέματα αὐτά ἄρχισαν νά λύνονται (γιά ὅποιον τό θέλει υπάρχουν γιά παράδειγμα, τρόποι ἀποτελεσματικῆς ἀντισύλληψης καί προφύλαξης ἀπό τίς ἀρρώστιες, ἐπικρατεῖ ἀνωθυμία), τότε ἄρχισαν νά ἀπονοῦν καί τά χρησιμοθηρικά ἐπιχειρήματα.

Δέν υπήρχε στή μέχρι τώρα ἀγωγή τῶν νέων μας μία θεολογική τεκμηρίωση αὐτῆς τῆς στάσης, πού ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία κομίζει. Εἶναι ἡ ὥρα, ἡ κατάλληλη στιγμή, νά ἀναδειχθεῖ, καί στό θέμα τῶν διαφυλικῶν σχέσεων, ἡ θεολογία τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας, πού ἀντλεῖ ἀπό τίς πηγές της, μέσα ἀπό τά σπλάγχνα της, ἀπό τά ἔργα τῶν Πατέρων της. Εἶναι ἡ θεολογία ἐκείνη, πού μᾶς καλεῖ νά ἀντιληφθοῦμε, πώς μόνο ἂν προσεγγίσουμε τίς διαφυλικές σχέσεις μέσα ἀπό τήν εὐχαριστιακή προοπτική, θά μπορέσουμε νά βγοῦμε ἀπό τά ἀδιέξοδα. Γιά νά καταλάβουμε τί σημαίνει εὐχαριστιακή προοπτική, χρειαζόμαστε τό ἀνάλογό τῆς Θείας Εὐχαριστίας, τῆς Θείας Λειτουργίας. Στή Θεία Εὐχαριστία παίρνουμε τά δῶρα μας, τό ψωμί καί τό κρασί καί τά προσφέρουμε στό Θεό. Ὁ Θεός δέν τά κρατεῖ γιά τόν ἑαυτό του, ἀλλά τά ἐπιστρέφει πάλι πίσω σέ μᾶς ἁγιασμένα, γιά νά τά μεταλάβουμε.

Αὐτό εἶναι τό κεντρικό σημεῖο τῆς ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς, μέ τήν ἔννοια ὅτι συμπεκνώνει τό νόημα ὅλων τῶν ἄλλων δραστηριοτήτων. Ὅλες οἱ δραστηριότητες τῆς ζωῆς μας εἶναι ἐκκλησιαστικές, ἂν ἔχουν αὐτό τό εὐχαριστιακό νόημα. Δηλαδή, ἐρχόμαστε στό Θεό καί Τοῦ προσφέρουμε τόν ἑαυτό μας, τό ἐπάγγελμά μας, τήν οἰκογένειά μας, τήν ἀγάπη μας, τόν ἔρωτά μας καί τά παίρνουμε πίσω ἔξαγιασμένα. Ὅταν προσφέρουμε τόν ἑαυτό μας καί τήν ἀγάπη μας, τόν ἔρωτα καί τά αἰσθήματά μας γιά αὐτόν μέ τόν ὅποιο συνδεόμαστε, στό Θεό γιά νά τά ἀγιάσει, αὐτά ἐπιστρέφουν πίσω καί στούς δύο μας, ἔξαγιασμένα. Δηλαδή, δέ στερούμαστε τίποτα προσφέροντάς τα στό Θεό. Ἀντίθετα, τά ξαναπαίρνουμε πίσω καί ἐπιπλέον ἁγιασμένα, μέ ἄλλη ποιότητα. Καί ὅσοι προσπαθοῦν νά ζήσουν τόν

ἔρωτα καί τό γάμο μέσα στό χώρο τῆς Ἐκκλησίας, τό αἰσθάνονται αὐτό, τό καταλαβαίνουν, ὅταν προσπαθοῦν νά τό κάνουν αὐτό μέ συνέπεια καί ὄχι μόνο τυπικά-τελετουργικά καί ἔξωτερικά. Αὐτός εἶναι καί ὁ λόγος πού τό μυστήριο τοῦ γάμου στήν ἀρχαία Ἐκκλησία ἐτελεῖτο μέσα στή Λειτουργία.

Ἐνας ἄλλος παράγοντας πού διευκολύνει τίς ὑγιεῖς διαφυλικές σχέσεις, εἶναι ἡ διάκριση μεταξύ χαρᾶς καί ἀπόλαυσης. Γιατί εἶναι δύσκολο νά τήν κάνουμε αὐτή τή διάκριση; Γιατί ζοῦμε σέ μία ἐποχή, ὅπου ἡ χαρά ἔχει ταυτιστεῖ μέ τήν ἀπόλαυση καί ὅλα τά ἔξωτερικά ἐρεθίσματα ἢ μηνύματα πού ἀπευθύνονται πρὸς τοὺς νέους εἶναι τοῦ τύπου «ἔλα νά ἀπολαύσεις». Δέν τοῦ λένε ἔλα νά χαρεῖς. Ἡ ἀπόλαυση ὅμως στοχεύει εἴτε στήν ἱκανοποίηση τῶν αἰσθήσεων μας, εἴτε στόν ἐρεθισμό τοῦ ἐγωισμοῦ καί τοῦ ναρκισσιζμοῦ μας. Ἀντίθετα, ἡ χαρά δέν ἔχει τό στοιχεῖο τῆς διεγέρσης τῶν αἰσθήσεων ἢ τῆς ἱκανοποίησης τοῦ ἐγώ. Ἐχει, ὅμως, ἕνα στοιχεῖο βαθιᾶς ἐσωτερικῆς πληρότητας, τήν ὁποία γιά νά ἀποκτήσεις, μερικές φορές, πρέπει νά περιορίσεις τήν ἀπόλαυση. Παράξενο φαίνεται αὐτό γιά τή σημερινή νοοτροπία τῶν ἀνθρώπων, ἀλλά εἶναι γεγονός. Πολλές φορές γιά νά ἀποκτήσεις χαρά πρέπει νά περιορίσεις τήν ἀπόλαυση καί αὐτό συνοδεύεται πάντοτε ἀπό τήν ἀνάγκη ἐξόδου ἀπό τό ἐγώ. Αὐτό εἶναι τό φαινόμενο τῆς ἄσκησης. Ἡ ἄσκηση, ὅπως ἡ Ἐκκλησία τήν προτείνει, ἀποβλέπει, ὄχι στό νά περιορίσει ἀπλά τήν ἀπόλαυση, ἀλλά στό νά μᾶς κάνει ἱκανούς νά χαιρόμαστε ἀληθινά. Νά χαιρόμαστε τήν παρουσία τοῦ ἄλλου, νά χαιρόμαστε τόν ἑαυτό μας, τή ζωή μας, νά χαιρόμαστε τήν παρουσία τοῦ Θεοῦ. Γιά νά γίνει, ὅμως, αὐτό, πρέπει νά περιοριστεῖ λιγάκι ἡ ἀπόλαυση.

Ἔτσι, λοιπόν, μία ὀρθόδοξη διαφυλική ἀγωγή καί μία ἀντίστοιχη ποιμαντική καί συμβουλευτική ἀπό τόν γονέα καί ἀπό τόν πνευματικό, ὅπως καί τά παιδιά τό διαισθάνονται, θά ἔπρεπε νά στοχεύει στό νά αἰσθανθεῖ, κατ ἀρχήν, ὁ νέος τόν ἔρωτα καί τή σεξουαλικότητα ὡς δῶρα τοῦ Θεοῦ, καί, στή συνέχεια, νά αἰσθανθεῖ ὅτι αὐτά τά δῶρα πρέπει νά χρησιμοποιοῦνται σύμφωνα μέ τίς προδιαγραφές αὐτοῦ πού τά ἔδωσε. Τό δῶρο πρέπει νά χρησιμοποιεῖται σύμφωνα μέ τίς προδιαγραφές τοῦ κατασκευαστή του, ἀλλιῶς

μπορεί είτε να καταστραφεί είτε να προκαλέσει ζημιά στο χρήστη. Μέσα σ' αυτή τήν προοπτική παίρνει νόημα και ή εγκράτεια πρὶν τό γάμο, ἀκριβῶς γιά νά μπορέσει νά μπολιαστῆ ὁ ἔρωτας στό δένδρο τῆς Ἐκκλησίας καί νά πάρει ζωή ἀπό τούς ζωογόνους χυμούς τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

Συνοψίζοντας, θά λέγαμε ὅτι ἡ Ὁρθόδοξη πρόταση στό θέμα τῶν διαφυλικῶν σχέσεων, στοχεύει:

Στό νά καταδείξει ὅτι καί οἱ δύο ἀντιλήψεις, πουριτανισμός καί ἐλευθεριότητα, κάνουν τόν ἔρωτα καί τή σεξουαλικότητα ἔμμομη ἰδέα καί στή πράξη σκοτώνουν τόν πραγματικό ἔρωτα καί τό ἀληθινό ἀνθρώπινο πρόσωπο.

Στό νά εἰσαγάγει τόν αὐτοσεβασμό, ὥστε νά μή συμπεριφέρεται κανείς μόνο σάν ἓνα ἀνώτερο θηλαστικό κáνοντας «στάσεις» σέ διάφορα πρόσωπα στή ζωή του, γιά νά καταλήξει, κουρασμένος καί καχύποπτος, στήν ἀνικανότητα νά ἀγαπήσει πραγματικά.

Στό νά εἰσαγάγει τήν ἔννοια τῆς χαρᾶς, ὡς βαθιᾶς ἐσωτερικῆς πληρότητας καί ὄχι ὡς ἀπλῆς διέγερσης τῶν αἰσθήσεων καί τοῦ ναρκισσισμοῦ.

Στό νά ἀναδείξει τήν εγκράτεια, τόσο ὡς μέσο τιθάσευσης τῶν ἐγωκεντρικῶν ἐπιδιώξεων καί μέτρο ἀληθινῆς ἀγάπης, ὅσο καί ὡς τρόπο ἀντίστασης στή σεξουαλική πίεση πού ἀσκεῖ ἡ διαφήμιση καί ὁ κοινωνικός περίγυρος.

Στό νά ἀναδείξει τό σεβασμό, τήν πιστότητα καί τό αἶσθημα τῆς ἱερότητας καί τῆς μοναδικότητας τοῦ ἀνθρώπινου προσώπου.

Στό νά ἀναδείξει τελικά τήν ἀγάπη, ὡς θυσία καί ἔξοδο ἀπό τό ἐγώ, θεμέλιο καί στόχο τοῦ ἔρωτα καί τοῦ γάμου.

Στό νά ἀντιληφθεῖ ὁ νέος τόν ἔρωτα καί τή σεξουαλικότητα ὡς δῶρα τοῦ Θεοῦ μέσα ἀπό τήν εὐχαριστιακή προοπτική. Δηλαδή, στό νά μπορεῖ νά προσφέρει, νά ἀφιερῶσει, τά δῶρα αὐτά στό Θεό, ὅπως γίνεται στό μυστήριο τῆς Θείας Εὐχαριστίας, γιά νά τά παραλάβει πάλι πίσω ἑξαγιασμένα.

Στό νά καταδείξει ὅτι ἡ ἀποστολή τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας στό θέμα τῶν διαφυλικῶν σχέσεων, ὅσο κι ἂν αὐτό φαίνεται παράξενο, εἶναι τελικά νά διασώσει τό ἀληθινό πρόσωπο τοῦ ἔρωτα.

Παραμονή

έξετάσεων

Έλένης Αναστασίου
Εκπαιδευτικού

Παραμονή εξετάσεων κι έχω νά πάρω δύο φίλους νά τούς εύχηνθώ καλή έπιτυχία. Τί θυμήθηκα τώρα; Μία δική μου έξεταστική περίοδο, απ' τις πιο δύσκολες των μαθητικών και φοιτητικών μου χρόνων, που τό άγχος χτυπούσε κόκκινο. Νόμιζα ότι τίποτα δέν ήξερα κι ότι ποτέ δέν θά τά μάθαινα. Πήρα τόν παππούλη μου, τόν πνευματικό μου, τηλεφώνο νά πάρω τήν εύχή του για νά ήρεμήσω. «Νά έχεις έμπιστοσύνη στις δυνάμεις σου, παιδί μου, αλλά και στή χάρη του Θεού», μου είπε. Ή κουβέντα αυτή ξεσήκωσε διάφορες σκέψεις στό μυαλό μου.

«Έμπιστοσύνη στις δυνάμεις μου... Αυτό δέν τό σκέφτηκα. Πάντα έκανα ό,τι μπορούσα, αλλά δέν θά έλεγα ότι ύπολόγιζα στις δυνάμεις μου. Κι όμως, έχω δυνάμεις. Όλοι έχουμε. Στο κάτω - κάτω, ό Θεός μας χάρισε τάλαντα. Αν δέν τά εκτιμώ, είναι σαν νά άσεβώ. Κι έπειτα, είναι ή δική Του χάρη. Δέν μπορώ νά άπελπίζομαι, αν λέω ότι πιστεύω

στό Θεό και στην αγάπη Του. Ἀφοῦ μελετῶ συστηματικά και ἐπιμελῶς και παράλληλα κάνω προσευχή, γιατί δέν παύω νά ἀνησυχῶ; Γιατί δέν σιγουρεύομαι ὅτι θά τά πάω καλά; Δέν εἶναι ἀπό ταπείνωση, οὔτε ἀπό τήν ἀπαίτηση τῆς τελειότητας. Τό ἀντίθετο. Ἐγωισμός εἶναι. Θέλω νά εἶναι μόνο δική μου ἡ ἐπιτυχία, ὄχι και τοῦ Θεοῦ. Θά ἔπρεπε μᾶλλον νά ἀντιληφθῶ, ὅτι οἱ ἐξετάσεις μου εἶναι εὐκαιρία, γιά νά ζητήσω και νά ἀντλήσω χάρη ἀπό τό Θεό. Και ποιά μεγαλύτερη εὐτυχία ἀπ'αὐτό;

Μήπως πάλι ἀγχώνομαι τόσο, γιατί σκέφτομαι τήν πιθανότητα τῆς ἀποτυχίας; Κι αὐτός ἐγωισμός. Στό κάτω - κάτω, ὅποιο κι ἄν εἶναι τό ἀποτέλεσμα, ὁ Θεός θά προνοήσει γιά τή συνέχεια, πάντοτε τό κάνει... Ἔαν δέν πάρω τόν ψηλότερο βαθμό, ἄν δέν πάρω τή θέση πού σκέφτομαι, ἀκόμα κι ἄν δέν περάσω ἕνα μάθημα, ἄς γίνει αὐτό ἀφορμή γιά νά προσέξω μία ἄλλη εὐκαιρία πού ἡ Ἀγάπη Του θά στείλει στό δρόμο μου.

Χμμ... Νιώθω ἤδη πολύ καλύτερα. Ἐπιστρέφω στίς σημειώσεις. Αὐτό δέν μοῦ πολυαρέσει, ἀλλά τώρα τό κάνω μέ ἄλλη διάθεση. Μέ θάρρος, μέ αἰσιοδοξία, μέ ἐλπίδα, νά τολμήσω νά πῶ και μέ σιγουριά... Εἶναι ὁ συνδυασμός τοῦ παππούλη: οἱ δικές μου δυνάμεις και ἡ χάρη τοῦ Θεοῦ».

Αὐτό ἦταν πράγματι... Και πῆγε καλά ἐκείνη ἡ ἐξέταση!

Λοιπόν, ὦρα νά πάρω τά παιδιά. Ἔχω νά τοὺς πῶ μία συμβουλή: «Νά ἔχουν ἐμπιστοσύνη στίς δυνάμεις τους, ἀλλά και στή χάρη τοῦ Θεοῦ». Αὐτή ἡ τελευταία θά τοὺς βοηθήσει νά ἐρμηνεύσουν τοῦτα τά λόγια, νά κάνουν τίς δικές τους σκέψεις γιά νά ἐτοιμαστοῦν γιά τόξον ἀγῶνα πού ἐτοιμάζονται ν' ἀρχίσουν.

